

Kohezní politika EU jako nástroj rozvoje města Město Albrechtice

Aneta Včelná

Bakalářská práce
2025

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Fakulta managementu a ekonomiky

Ústav podnikové ekonomiky

Akademický rok: 2024/2025

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení:	Aneta Včelná
Osobní číslo:	M220078
Studijní program:	B0413A050024 Ekonomika a management
Specializace:	Ekonomika a management veřejné správy a regionálního rozvoje
Forma studia:	Prezenční
Téma práce:	Kohezní politika EU jako nástroj rozvoje města Město Albrechtice

Zásady pro vypracování

Úvod

Definujte cíle práce a použité metody zpracování práce.

I. Teoretická část

- Zpracujte teoretické poznatky týkající se Kohezní politiky EU a strategického rozvoje municipalit.

II. Praktická část

- Analyzujte výchozí stav využívání prostředků Kohezní politiky EU ve městě Město Albrechtice.
- Navrhněte doporučení pro další využívání prostředků Kohezní politiky EU v rozvoji města Město Albrechtice.

Závěr

Rozsah bakalářské práce: **cca 40 stran**
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

BACHTLER, John; BEGG, Iain; CHARLES, David a POLVERARI, Laura. *EU cohesion policy in practice: what does it achieve?* London: Rowman & Littlefield International, 2016. ISBN 978-1-78348-722-6.
KRBOVÁ, Jana. *Strategické plánování ve veřejné správě*. Praha: Wolters Kluwer, 2016. ISBN 978-80-7552-587-1.
PAVLÍK, Marek. *Podpora lokální ekonomiky: využití skrytých potenciálů v regionech*. Praha: Wolters Kluwer, 2016. ISBN 978-8-07552-390-7.
PIATTONI, Simona a POLVERARI, Laura. *Handbook on Cohesion Policy in the EU*. Cheltenham, UK; Northampton, MA, USA: Edward Elgar Publishing, 2016. ISBN 978-1-78471-566-3.
ZAHRADNÍK, Petr. *Kohezní politika Evropské unie*. Beckova edice ekonomie. V Praze: C.H. Beck, 2017. ISBN 978-80-7400-527-5.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Filip Kučera, Ph.D.**
Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva

Datum zadání bakalářské práce: **10. února 2025**
Termín odevzdání bakalářské práce: **23. května 2025**

L.S.

doc. Ing. Michal Pilík, Ph.D.
děkan

doc. Ing. Petr Novák, Ph.D.
garant studijního programu

Ve Zlíně dne 10. února 2025

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- odevzdáním bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb., v platném znění bez ohledu na výsledek obhajoby;
- bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému a bude dostupná k nahlédnutí;
- jedno vyhotovení bakalářské práce v listinné podobě bude ponecháno Univerzitě Tomáše Bati ve Zlíně k uložení;
- na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- podle § 60 odst. 1 autorského zákona má Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – bakalářskou práci – nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- pokud je výstupem bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá; neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji, že

- jsem na bakalářské práci pracoval(a) samostatně a použitou literaturu jsem řádně citoval(a); v případě publikace výsledků budu uveden(a) jako spoluautor;
- odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou obsahově totožné.

Ve Zlíně, dne

.....

podpis autora

ABSTRAKT

Bakalářská práce se zaměřuje na Kohezní politiku EU jako nástroj rozvoje města Město Albrechtice. Úvodní část se věnuje rozboru odborné literatury, která se vztahuje k problematice Kohezní politiky EU a rozvoji města. Následující praktická část se v úvodu zabývá charakteristikou města Město Albrechtice a analýzou výchozího stavu využívání prostředků Kohezní politiky EU. Tato část je rozšířená o analýzu čtyř vybraných měst, která porovnává a vyhodnocuje využívání dotací. Součástí praktické části jsou dále rozhovory se zástupci města Město Albrechtice, které odhalují nedostatky města. Očekávaným výstupem a přínosem práce je návrh doporučení pro další využívání prostředků Kohezní politiky EU v rozvoji města.

Klíčová slova: regionální politika, Kohezní politika EU, fondy Evropské unie, operační program, rozvoj, město, projekt

ABSTRACT

The bachelor thesis focuses on the EU Cohesion Policy as a tool for the development of the town of Město Albrechtice. The introductory part is devoted to the analysis of the literature related to the EU Cohesion Policy and the development of the city. The following practical part deals with the characteristics of the town of Město Albrechtice and the analysis of the initial state of the use of EU Cohesion Policy funds. This part is extended by an analysis of four selected cities, which compares and evaluates the use of subsidies. The practical part also includes interviews with representatives of the town of Město Albrechtice, which reveal the shortcomings of the town. The expected output and contribution of the thesis is a proposal of recommendations for further use of EU Cohesion Policy funds in the development of the city.

Keywords: Regional policy, Cohesion policy EU, European union funds, Operational programme, Development, Town, Project

Poděkování

Na úvod této práce bych ráda vyjádřila poděkování panu Ing. Filipu Kučerovi, Ph.D., za jeho cenné odborné rady, inspiraci, předané zkušenosti a čas, který věnoval vedení této bakalářské práce.

Další poděkování patří zaměstnancům úřadu Města Albrechtic. Speciální poděkování patří starostce města, projektové manažerce a vedoucí územního plánování za jejich čas, ochotu, zkušenosti, poskytnutí rozhovorů a cenných poznatků pro tvorbu praktické části práce.

V poslední řadě bych chtěla poděkovat celé mé rodině, příteli a blízkým, kteří mi byli oporou.

OBSAH

ÚVOD.....	11
CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE.....	13
I TEORETICKÁ ČÁST.....	15
1 REGIONÁLNÍ POLITIKA.....	16
1.1 DEFINICE REGIONÁLNÍ POLITIKY	16
1.2 REGIONÁLNÍ POLITIKA ČR	16
1.3 NOMENKLATURA ÚZEMNÍCH STATISTICKÝCH JEDNOTEK (NUTS).....	18
2 KOHEZNÍ POLITIKA EVROPSKÉ UNIE.....	21
2.1 VYMEZENÍ POJMU KOHEZNÍ POLITIKA.....	21
2.2 CÍLE KOHEZNÍ POLITIKY	22
2.3 PRINCIPY KOHEZNÍ POLITIKY	23
2.4 FONDY EVROPSKÉ UNIE	25
3 KOHEZNÍ POLITIKA V ČESKÉ REPUBLICE.....	29
3.1 PROGRAMOVÉ OBDOBÍ 2014-2020 v ČR.....	29
3.1.1 Cíle Kohezní politiky v programovém období 2014-2020	30
3.1.2 Tematické cíle pro rozpočtové období 2014-2020.....	30
3.1.3 Operační programy v programovém období 2014-2020.....	31
3.2 PROGRAMOVÉ OBDOBÍ 2021-2027	35
3.2.1 Hlavní cíle Kohezní politiky EU pro programové období 2021-2027.....	35
3.2.2 Cíle a priority ČR	36
3.2.3 Operační programy (OP) 2021-2027	37
4 STRATEGICKÝ ROZVOJ NA ÚZEMÍ ČR.....	40
4.1 STRATEGICKÉ PLÁNOVÁNÍ.....	40
4.2 FINANCE STRATEGICKÉHO ROZVOJE	40
4.3 STRATEGICKÁ ANALÝZA	41
4.4 ROZVOJ A ROZVOJOVÉ NÁSTROJE	41
4.5 VÝZNAM PARTNERSTVÍ PRO STRATEGICKÝ ROZVOJ	42
5 SHRUTÍ TEORETICKÉ ČÁSTI.....	45
II PRAKTICKÁ ČÁST.....	46
6 CHARAKTERISTIKA MĚSTA MĚSTO ALBRECHTICE.....	47
6.1 ZÁKLADNÍ INFORMACE O MĚSTĚ MĚSTO ALBRECHTICE.....	47
6.1.1 Poloha města a vodstvo	48
6.1.2 Historie	48
6.1.3 Demografie.....	50
6.1.4 Zaměstnanost a podnikání.....	53
6.1.5 Dopravní infrastruktura	54

6.1.6	Technická infrastruktura.....	55
6.1.7	Služby města.....	56
6.1.8	Cestovní ruch, kultura a volný čas	56
6.1.9	Přírodní podmínky.....	58
6.1.10	Rozpočet města.....	58
6.2	ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA VYBRANÝCH MĚST PRO ANALÝZU.....	59
7	ANALÝZA DOTAČNÍCH PROJEKTŮ FINANCOVANÝCH ZE ZDROJŮ EU	64
7.1	DOTAČNÍ PROJEKTY VE MĚSTĚ MĚSTO ALBRECHTICE	64
7.2	DOTAČNÍ PROJEKTY VYBRANÝCH MĚST.....	68
7.2.1	Dotační projekty města Břidličná.....	69
7.2.2	Dotační projekty města Vrbno pod Pradědem	72
7.2.3	Město Zlaté Hory.....	75
7.2.4	Dotační projekty města Horní Benešov.....	79
7.3	POROVNÁNÍ VYUŽITÝCH PROSTŘEDKŮ EU MĚSTA MĚSTO ALBRECHTICE A VYBRANÝCH MĚST	83
8	POLOSTRUKTUROVANÉ ROZHOVORY.....	86
8.1	TEMATICKÝ OKRUH 1: PRIORITY A PLÁNY MĚSTA	86
8.2	TEMATICKÝ OKRUH 2: ADMINISTRACE ŘÍZENÍ DOTAČNÍHO PROCESU	87
8.3	TEMATICKÝ OKRUH 3: RIZIKA A KONTROLY.....	88
8.4	TEMATICKÝ OKRUH 4: SPOLUPRÁCE OBCÍ A KOMUNIKACE S OBČANY	89
9	SHRNUTÍ PRAKTICKÉ ČÁSTI.....	91
10	NÁVRH DOPORUČENÍ PRO DALŠÍ ROZVOJ MĚSTA MĚSTO ALBRECHTICE.....	93
10.1	ZÁSOBNÍK PROJEKTŮ PRO DALŠÍ VYUŽÍVÁNÍ PROSTŘEDKŮ KOHEZNÍ POLITIKY EU V ROZVOJI MĚSTA.....	93
10.1.1	Dopravní infrastruktura	93
10.1.2	Sociální bydlení.....	95
10.1.3	Životní prostředí	96
10.1.4	Přeshraniční spolupráce.....	97
10.2	OBEČNÁ DOPORUČENÍ	98
	ZÁVĚR.....	99
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	101
	SEZNAM OBRÁZKŮ	109
	SEZNAM TABULEK.....	110
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	111
	SEZNAM PŘÍLOH.....	113

ÚVOD

Kohezní politika představuje jednu z klíčových oblastí politiky Evropské unie, jejímž cílem je snižování disparit mezi jednotlivými regiony a zároveň podporuje i jejich vyvážený rozvoj. Česká republika vstoupila do EU v roce 2004 a získala tak možnost čerpat prostředky z Evropských investičních a strukturálních fondů, které podporují projekty různých zaměření. Prostřednictvím těchto fondů je na území České republiky realizována Kohezní politika EU. Obce a města tak mají možnost získat podporu z fondů EU pro realizaci finančně objemnějších a náročnějších projektů, které přispívají jejich dalšímu rozvoji.

Jedním z těchto měst je město Město Albrechtice, které je specifické jeho polohou. Leží nejen v Moravskoslezském kraji v okrese Bruntál, ale sídlí východní hranici s Polskem. Tato poloha tak otevírá možnosti přeshraniční spolupráce a dalšímu rozvoji v různých oblastech.

K rozvoji má přispět i tato bakalářská práce, která se věnuje tématu Kohezní politika EU jako nástroj rozvoje města Město Albrechtice. Přínosem této bakalářské práce není jen samostatný návrh a doporučení pro další využívání prostředků Kohezní politiky EU v rozvoji města Město Albrechtice. Práce přináší i samotnou analýzu výchozího stavu využívání prostředků této politiky města Město Albrechtice a následně zahrnuje porovnání s vybranými městy, dle kterých lze odhalit, jak město Město Albrechtice využívá prostředky.

Před samotnou charakteristikou města Město Albrechtice, analýzy využívání dotačních prostředků, vyhodnocení rozhovorů a návrhu doporučení předchází teoretická část práce. Tato část je zpracována formou literární rešerše teoretických poznatků problematiky Kohezní politiky EU a strategického rozvoje území ČR. Tyto poznatky jsou základem pro praktickou část práce.

Dále následuje praktická část, která začíná samotným popisem města Město Albrechtice, který má poskytnout čtenáři této práce základní informace o městě. Další částí praktické části je analýza výchozího stavu využívání prostředků Kohezní politiky EU ve městě Město Albrechtice. Tedy realizovaných projektů financovaných z fondů EU v minulém programovém období 2014-2020 a aktuálním programovém období 2021-2027.

Pro lepší porozumění byly uskutečněny i rozhovory se starostkou města Město Albrechtice, projektovou manažerkou a vedoucí územního plánování. Analýza a rozhovory jsou uskutečněné za účelem odhalit, jak město Město Albrechtice nakládá s finančními prostředky EU na rozdíl od vybraných měst. Výsledky analýz a rozhovorů jsou promítnuty

v poslední kapitole práce a jsou zde navržena doporučení městu Město Albrechtice pro další využívání prostředků Kohezní politiky EU a jeho rozvoji.

CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE

Hlavní cíl bakalářské práce je zpracování analýzy výchozího stavu využívání prostředků Kohezní politiky EU ve městě Město Albrechtice a navrhnout doporučení pro další využívání prostředků Kohezní politiky EU. Tato doporučení by měla pomoci městu Město Albrechtice k dalšímu rozvoji. Údaje potřebné pro zpracování analýzy jsou čerpané z internetových zdrojů, rozhovorů se starostkou města, projektovou manažerkou a s vedoucí odboru stavebního úřadu a územního plánování.

Hlavní cíl je dosažen postupným plněním dílčích cílů. Za dílčí cíle se považuje:

- zpracování literární rešerše poskytující informační podklad problematiky Kohezní politiky EU a strategického rozvoje na území ČR,
- charakteristika města Město Albrechtice popisující jeho základní předpoklady pro další rozvoj a rámcová charakteristika vybraných měst pro analýzu,
- zpracování analýzy výchozího stavu využívání prostředků Kohezní politiky EU města Město Albrechtice,
- zpracování rámcové analýzy využívání prostředků Kohezní politiky EU vybraných měst pro následnou komparaci se zkoumaným městem,
- realizace polostrukturovaných rozhovorů s oslovenými aktéry města Město Albrechtice,
- celkové zhodnocení provedených analýz a návrh doporučení pro další využívání prostředků z fondů EU, který podpoří rozvoj města Město Albrechtice

Pro naplnění dílčích cílů a zároveň i hlavního cíle jsou využity následující metody. Při zpracování teoretické části byla využita metoda literární rešerše, která je zpracována z domácích zdrojů, legislativních dokumentů a zahraničních literárních zdrojů zabývajících se regionální politikou ČR, Kohezní politikou EU a strategickým rozvojem území ČR.

V úvodu praktické části je uskutečněn sběr a hodnocení dat důležitých pro analýzu využívání prostředků Kohezní politiky EU města Město Albrechtice. Dále je v práci pomocí procentuálních rozborů a deskriptivní statistiky uskutečněna analýza využívání prostředků Kohezní politiky EU města Město Albrechtice a vybraných měst. Po uskutečnění analýz je využita komparace zkoumaného města s vybranými městy. V rámci praktické části jsou dále provedeny polostrukturované rozhovory

se zainteresovanými osobami. Postupně za pomoci syntézy následně dochází ke zhodnocení aktuálního stavu řešené problematiky. V rámci návrhové části je jako doplňující metoda brainstorming.

I TEORETICKÁ ČÁST

1 REGIONÁLNÍ POLITIKA

V rámci této kapitoly jsou vysvětleny pojmy regionální politiky. Nejprve se zaměřuje na samotnou definici regionální politiky. Dále se zabývá regionální politikou České republiky, která zahrnuje i vysvětlení jejich základních pojmů.

Regionální politika stejně jako politika soudržnosti posiluje hospodářskou, sociální a územní soudržnost nejen ve členských státech, ale i regionech EU. Proto je důležité pochopit hlavní souvislosti mezi regionální politikou a politikou soudržnosti. Na základě této skutečnosti jsou v kapitole vysvětleny i základní pojmy jako je region, strategie, státní program regionálního rozvoje a hospodářská a sociální soudržnost. V závěru kapitoly jsou představeny územní statistické jednotky, které tvoří základ implementace a hodnocení.

1.1 Definice regionální politiky

Dle Pavlíka a kol. (2016) není snadné definovat regionální politiku, jelikož existuje velké množství definic. Ani jedna nebyla uznána za všeobecně přijatelnou. Tento druh politiky lze alespoň jednoduše a obecně vymežit. Regionální politika se zaměřuje na snižování disparit v kombinaci sociálních a ekonomických faktorů jednotlivých regionů prostřednictvím cílů, opatření a nástrojů regionální politiky.

Naopak autorka Krbová (2017) ve své publikaci vysvětluje pojem regionální politika, který spadá do politiky soudržnosti Evropské unie. Tato politika je systematicky plánovaná a prováděná ve spolupráci s jednotlivými členskými státy EU tzn. je koordinovaná. Zdůrazňuje, že důležitou součástí této politiky jsou i principy politiky soudržnosti. Příkladem je princip doplňkovosti, který zajišťuje, že národní zdroje jsou klíčové a zdroje EU jsou pouze doplňkovými.

V publikaci Pavlík a kol. (2016) dále uvádí i příklad, že regionální politika obsahuje dokonce opatření, které slouží jako pomoc růstu stupně ekonomické aktivity v části regionu, kde je například vyšší míra nezaměstnanosti a nízká pravděpodobnost přirozeného ekonomického růstu. Naopak existuje i opatření, které slouží jako kontrola ekonomických aktivit v částech území kde se vyskytuje vysoký ekonomický růst.

1.2 Regionální politika ČR

Regionální politika ČR je zaměřena na zajištění vyváženého rozvoje území ČR, snižování regionálních disparit a využití místních zdrojů s cílem posílit ekonomickou a životní úroveň

konkrétních regionů. Je zařazena do vládní politiky a představuje nástroje, pomocí kterých jsou zmíněné zaměření naplňovány. (MMR, 2017) ANO

Ústředním orgánem regionální politiky ČR je Ministerstvo pro místní rozvoj (MMR) a působí jako zprostředkovatel pro využívání finančních prostředků Evropské unie v České republice. V první řadě je jeho náplní provádění zmiňované politiky a prosazovat, aby ostatní rezorty (ministerstva) zohledňovaly potřeby a podmínky specifických území při tvorbě dotačních titulů. Dále je jeho náplní dávat do povědomí o nefinančních nástrojích rozvoje, tvorba a zavedení metodik a nástrojů. (Ministerstvo pro místní rozvoj, ©2025b)

V monografii Kohezní politika v širších souvislostech autoři Hájek a Novosák (2010) zmiňují a vysvětlují čtyři nejdůležitější pojmy regionální politiky České republiky, které jsou obsaženy zároveň v legislativě. Konkrétně v *zákonu č. 248/2000 o podpoře regionálního rozvoje*. Mezi základní 4 termíny regionálního rozvoje ČR řadíme region, strategie, státní program regionálního rozvoje a hospodářská a sociální soudržnost.

Region

Pojem region je chápán jako územní celek, který je určen hranicemi základních územních samosprávných celků (obcí) a vyšších územních samosprávných celků (krajů). Rozvoj regionu lze podporovat v souladu s tímto zákonem. (Česko, 2000)

Strategie

V zákoně o podpoře regionálního rozvoje (Zákon č. 248/2000 Sb., 2000), konkrétně jeho druhá část vysvětluje, že se jedná o dokument, který je zpracováván v souladu s programovým obdobím Evropské unie. V tomto případě se jedná o Strategii regionálního rozvoje a strategii stanovující cíle regionálního rozvoje v určitém kraji.

Hájek a Novosák (2010) dále doplňují, že Strategie je vnímána jako střednědobý dokument pokrývající období 3-7 let což se shoduje se zmíněným programovým obdobím Evropské unie. Definuje, jakým způsobem bude stát podporovat rozvoj určitých oblastí. Tento druh dokumentu je chápán také jako opora při tvorbě nových dokumentů týkající se krajů, měst nebo obcí.

Autorka Krbová (2017) s tímto tvrzením souhlasí a zároveň dodává, že strategie je v České republice normativně upravena a bývá odsouhlasena vládou. Ve své publikaci uvádí, že není jednoduché definovat pojem strategie z důvodu existence velkého množství různých strategií. Dále uvádí, že na základě mnoha existujících definic lze alespoň určit společné

znaky. Představuje rysy, mezi které řadí například sestavování cílů, postupů pro jejich dosažení a zajištění zdrojů k jejich naplnění.

Strategie nazývaní se Strategie regionálního rozvoje (SRR) je národní strategický dokument, který je základním nástrojem regionální politiky v ČR. Spojuje tak regionální politiku ČR a regionální politiku EU. Cíle Strategie regionálního rozvoje ČR jsou zabezpečovány nejen programy částečně financovaných ze zdrojů EU ale i programy, které jsou financovány z národních zdrojů. (Ministerstvo pro místní rozvoj, 2017)

Státní program regionálního rozvoje

Státní program regionálního rozvoje je zaměřen na podporu aktivit v jednom nebo více regionech které jsou rozvíjeny společně. (Hájek a Novosák, 2010)

Tento pohled na státní program regionálního rozvoje má i autorka Krbová (2017) a dále vysvětluje, že existují i další strategické a programové dokumenty, které slouží pro aplikování Evropských politik. Aby bylo možné čerpat finanční zdroje ze strukturálních a investičních fondů, tak strategie a programy musí být vyjednány s EU a musí úspěšně projít procesem schvalování.

Strategie regionálního rozvoje stanovuje zaměření programu regionálního rozvoje. Regionální programy jsou chápány jako nástroj, pomocí kterého lze ovlivňovat území regionů v pozitivním slova smyslu. Jde hlavně o regiony, které jsou nějakým způsobem znevýhodněny nebo jinak postiženy. (Ministerstvo pro místní rozvoj, ©2025a)

Hospodářská a sociální soudržnost

Hájek a Novosák (2010) ve své publikaci definují poslední pojem ze 4 základních pojmů regionální politiky České republiky – Hospodářská a sociální soudržnost. Tento pojem definují jako tzv. opatření, které má vést ke snižování disparit mezi regiony v rámci Evropského společenství.

1.3 Nomenklatura územních statistických jednotek (NUTS)

V publikaci Kohezní politika Evropské unie autor Zahradník (2017) uvádí územní statistické jednotky s označením NUTS (Nomenclature of Units for Territorial Statistics). Tento systém byl vytvořen statistickým úřadem EU (Eurostatem) pro jednotnou klasifikaci územních statistických jednotek. Rozděluje tak území členských států EU do několika úrovní regionů.

S definicí také souhlasí i Žítek a Klímová (2008) a zároveň ve své monografii uvádí, že statistické územní jednotky jsou administrativními jednotkami, které využívá Evropská unie pro statistické účely. Pojem může být chápán jako hierarchický systém rozdělující území EU na regiony. Systém úrovní regionálního členění je definován podle počtu obyvatel na 3 úrovně – NUTS 1, NUTS 2 a NUTS 3. Hranice tohoto označení jsou stanoveny minimálním počtem a maximálním počtem obyvatel. Úroveň NUTS 1 je pojmenované území, které má minimální počet obyvatel 3 milióny a maximální počet 7 miliónů. Oblast s počtem 800 tisíc až 3 milióny jsou pojmenovány jako NUTS 2 a území s minimálním počtem obyvatel 150 tisíc až 800 tisíc nazýváme NUTS 3.

Autoři Smékalová a Kučera (2022) ve svém článku dále vysvětlují, že existují i regiony, které jsou tzv. zaostávající. Jedná se o regiony úrovně NUTS 2 ve kterých je HDP na obyvatele menší než 75 % průměru EU.

Nomenklatura územních statistických jednotek (NUTS/LAU) v ČR

Česká republika byla z historického hlediska dělena na kraje úrovně NUTS 3. S postupem času, kdy ČR vstoupila do Evropské unie musela být zavedena další úroveň NUTS, která odpovídala regionům soudržnosti (skládající se z jednoho nebo více krajů) s označením NUTS 2. Důvodem zřízení regionů soudržnosti bylo, aby ČR byla schopna efektivně získávat prostředky z fondů EU. (Dotaceu, ©2025a)

Zahradník (2017) ve své tvorbě souhlasí s tímto tvrzením a dodává, že regiony soudržnosti se konkrétně skládají z 1–3 vyšších územních samosprávných celků (ÚSC) neboli krajů. Aktuálně existují 4 jednotky NUTS a 2 statistické jednotky LAU. Označení LAU představuje lokální územní jednotky. Důležité je také podotknout, že v České republice se nomenklatura územních statistických jednotek označuje CZ-NUTS.

Podle Zahradníka (2017) se na území České republiky CZ-NUTS dělí na tyto úrovně:

- NUTS 0 – celá Česká republika, stát;
- NUTS 1 – celá ČR, území;
- NUTS 2 - označení pro regiony soudržnosti
 - Praha (Hlavní město Praha)
 - Střední Čechy (Středočeský kraj)
 - Jihozápad (Jihočeský kraj a Plzeňský kraj)

- Jihovýchod (Kraj Vysočina a Jihomoravský kraj)
- Severovýchod (Liberecký kraj, Pardubický kraj a Královéhradecký kraj)
- Severozápad (Karlovarský kraj a Ústecký kraj)
- Moravskoslezsko (Moravskoslezský kraj)
- Střední Morava (Zlínský kraj a Olomoucký kraj)
- NUTS 3–14 krajů ČR
- LAU 1– okresy ČR
- LAU 2 – obce ČR

2 KOHEZNÍ POLITIKA EVROPSKÉ UNIE

V rámci této kapitoly je zachycený rozbor dostupných zdrojů zaměřených na problematiku Kohezní politiky Evropské unie. Kapitola v úvodu blíže vymezuje pojem Kohezní politika, poté se zabývá jejími cíli, jednotlivými principy Kohezní politiky a v závěru jsou představeny jednotlivé fondy EU.

2.1 Vymezení pojmu Kohezní politika

Autoři Baun a Marek (2014) ve své publikaci vysvětlují pojem Kohezní politika, která je nazývána i jako politika soudržnosti a lze ji definovat různými způsoby. Uvádí například, že Kohezní politika může být definována podle jejího účelu existence a jejich cílů. Tyto dvě skutečnosti se ale s postupem času mění. Je tedy velmi důležité sledovat jejich aktuální vymezení a význam. Zjednodušeně lze o Kohezní politice říct, že tento pojem se stal hlavním nástrojem Evropské unie, kdy hlavním cílem bylo posílit sociální, hospodářskou a územní soudržnost. Pojem soudržnost má různá vymezení, ale v kontextu této politiky lze termín chápat jako podporu konvergence, což znamená že se snaží vyrovnávat ekonomické disparity mezi členskými státy a regiony.

Autoři jako jsou například Hájek a Novosák (2010) ve své publikaci dále uvádí, že prvotní myšlenkou je sociální a hospodářská soudržnost. Tyto dva pojmy jsou zároveň klíčovými aspekty, které se zaměřují na snižování nerovností mezi regiony v oblastech příjmů, životní úrovně, zaměstnanosti a dalších aspektů lidského života. Jde o politický koncept spojen s procesem evropské integrace a usiluje o vyrovnání těchto nerovností na úrovni jednotlivých regionů. Dle zmíněných autorů existují i oblasti, kde dochází k sociálnímu vyloučení a není úplně využit jejich potenciál, a proto Kohezní politika podporuje rozvoj těchto oblastí.

V zahraniční literatuře Cohesion policy in the european union autoři Baun a Marek (2014) vysvětlují, že Kohezní politika je charakteristická nejen svým fungováním, ale i tím, že se realizuje prostřednictvím složitého, ale zároveň propracovaného systému. Dále zmiňují, že politika soudržnosti se opírá o programové využívání tzv. strukturální fondy.

V publikaci Kohezní politika Evropské unie od autora Zahradníka (2017) není možné stretnout přímou definici Kohezní politiky, ale souhlasí s myšlenkami předcházejících autorů a vysvětluje záměr této politiky, který spočívá ve snižování regionálních rozdílů a podpoře méně rozvinutých oblastí prostřednictvím finanční podpory z fondů EU.

Dle článku autorů F. Molica et al. (2025) je kohezní politika největší politikou regionálního rozvoje. V aktuálním období tato politika řeší postupně se prohlubující rozdíly mezi regiony. Tyto rozdíly mohou být tvořeny novými trendy jako je umělá inteligence nebo účinky zelené transformace.

Smyslem kohezní politiky Evropské unie je zajistit vyvážený a harmonický rozvoj. K přiblížení tohoto smyslu autor Zahradník (2017) vysvětluje dvě základní smlouvy, které tvoří její základní rámec a slouží jako vodítko pro její realizaci. Jedná se o Maastrichtskou smlouvu a Lisabonskou smlouvu. **Maastrichtská smlouva** představuje smlouvu, která je známá pod názvem Smlouva o Evropské unii. Maastrichtská smlouva výrazně zdůraznila smysl Kohezní politiky, který spočívá v podpoře vyváženého a harmonického rozvoje s cílem snížit ekonomické a sociální rozdíly mezi jednotlivými regiony.

Autoři Baun a Marek (2014) doplňují, že Maastrichtská smlouva zavedla nový strukturální nástroj nazývaný Fond soudržnosti, který je vysvětlen v dalších podkapitolách.

Autor Zahradník (2017) ve své monografii uvádí i druhou smlouvu nazývanou se **Lisabonská smlouva**. Na základě této smlouvy má Kohezní politika jasně stanovené zaměření. Důraz je kladen na vyrovnávání rozdílů regionů, především zaostávajících regionů. Nejsou opomenuty ani venkovské oblasti, regiony, které postihly demografické a přírodní katastrofy nebo oblasti, které prochází různými změnami.

2.2 Cíle Kohezní politiky

Autor Zahradník (2017) ve své publikaci vysvětluje, že pro dosažení hlavních cílů, které jsou rozvojové, je nutností si stanovit 3 oblasti. Tyto stanovené oblasti tvoří nejdůležitější část a směřují k tomu, aby spolupráce evropských zemí přinášela co největší užitek jak pro obyvatelstvo, tak i regiony. Konkrétně je tedy nutné podporovat rozvoj zaostávajících regionů využitím jejich potenciálu, zařizovat vyšší zaměstnanost a konkurenceschopnost v rámci nízkouhlíkové ekonomiky a věnovat se přeshraničním komplikacím a překážkám integrace.

Autor dále uvádí, že cíle mají jasně dané vymezení, jsou v souladu se zákonem a jsou správné neboli férové (korektní). Jejich podoba musí být ještě zpřesněna nebo definována v rámci výzev.

Zahraniční autoři Bachtler et al. (2016) ve svém díle s názvem EU cohesion policy in practice: what does it achieve? uvádí, že je velmi obtížné najít optimální sladění cílů

politiky a může být vnímán nesoulad mezi obvyklými strategickými cíli a cíli územního rozvoje.

2.3 Principy Kohezní politiky

Autorky Piattoni a Polverari (2016) ve své zahraniční publikaci uvádí principy Kohezní politiky na základě reformy roku 1988. Tento rok představoval začátek plnohodnotné politiky soudržnosti, kdy v rámci nových předpisů byly zavedeny 4 základní principy: koncentrace, programování, adicionalita a partnerství.

S počtem principů se autor Zahradník (2017) neshoduje, protože ve své publikaci uvádí základních pět. Dále dodává, že právě čerpání finančních zdrojů ze strukturálních fondů se řídí těmito principy, které se v průběhu programových období vyvíjí. Zároveň jsou důležitým aspektem, protože dle nich můžeme postupovat a vycházet. Přizpůsobují se také aktuálním potřebám. Mezi pět základních principů patří princip programování a plánování, princip partnerství, princip koncentrace, princip doplňkovosti, princip hodnocení, monitorování a transparentnosti. Autor dále zmiňuje i další principy jako je princip strategického zaměření a propojování, podpory fungujícího trhu, podpory kvalitních projektů a snadnější přípravy a realizace projektů.

Princip programování a plánování

Zásada neboli princip programování poskytuje systematický rámec pro alokaci a využití finančních prostředků v rámci politiky soudržnosti. Soustředí se na podporu rozsáhlých a předem stanovených programů, které jsou připravovány na období 7 let na národní úrovni. Neposkytuje tedy přímé financování jednotlivým projektům, ale zaměřuje se na víceleté národní programy, které odpovídají cílům a prioritám Evropské Unie. Snahou je reagovat na potřeby regionu a řešit jeho problémy. (European commission, 2025)

Autor Zahradník (2017) dále ve své publikaci dodává, že samotné programování by mělo být prováděno ve dvou rovinách. První představuje přesné vymezení strategie Evropskou komisí, která obsahuje ekonomické, teritoriální a sociální oblasti partnerství, kde jsou zároveň stanoveny i priority a směry rozvoje. Zahrnuje i alokaci finančních prostředků. Druhá etapa spočívá v přesunu odpovědnosti za realizaci programů na odpovídající úroveň řízení tzv. decentralizace.

Princip partnerství

V zahraniční literatuře autorky Piattoni a Polverari (2016) vysvětlují princip partnerství jako úzkou spolupráci mezi různými úrovněmi správy a institucemi při plánování a realizaci programů a projektů financovaných Evropskou unií.

S tímto tvrzením se shoduje i autor Zahradník (2017) a dále ve své monografii uvádí konkrétní příklad institucí. Vysvětluje, že kromě vládních orgánů se na přípravě, realizaci a hodnocení těchto programů podílejí další subjekty – ekonomičtí a sociální partneři, místní a regionální, vzdělávací instituce, výzkumné instituce a nevládní organizace zabývající se například životním prostředím. Tento princip podporuje decentralizaci v přípravě a implementaci programů. Na základě decentralizace dokážou odpovídat na specifické potřeby regionů a komunit.

Princip koncentrace

Autoři Hájek a Novosák (2010) ve své publikaci Kohezní politika v širších souvislostech vysvětlují, co je hlavní ideou tohoto principu. Vysvětlují, že finanční prostředky mají být koncentrovány do nejvíce problémových regionů, tak aby se podpořil jejich rozvoj a aby docházelo k redukci regionálních rozdílů neboli disparit. Dochází tak k cílené podpoře regionů.

To potvrzuje i autor Zahradník (2017) a dále doplňuje hlavní poznatky o tomto principu. Dodává, že veškerá pozornost je věnovaná podpoře aktivit, které jsou zásadními a mají potenciál přispět danému regionu pomocí koordinovaného operačního programu (OP).

Evropská komise rozděluje princip koncentrace do 3 aspektů. První aspekt tvoří **koncentrace zdrojů**, kdy větší část finančních prostředků z evropských strukturálních fondů je zaměřena na pomoc nejchudším a nejvíce potřebným regionům tzn. prostředky jsou alokovány tam, kde je největší potřeba. Druhý aspekt představuje **koncentraci úsilí**, kdy dostupné zdroje jsou zaměřeny na cíle politiky. Jedná se o vzájemnou provázanost jednotlivých programů. Třetím aspekt se zaměřuje na koncentraci výdajů, kdy prostředky přidělené jednotlivým programům na začátku programového období musí být vyčerpány do konce třetího roku po jejich přidělení.

Princip doplňkovosti

Princip doplňkovosti určuje, že finanční prostředky Evropské Unie jsou určeny pro konkrétní členské státy a regiony. Nutností je, aby se na financování projektů podíleli i jejich

příjemci. Hlavním záměrem je, že finanční prostředky z EU mají být používány jako doplněk k národním financím. (Zahradník, 2017)

Princip hodnocení, monitorování a transparentnosti

Autoři Marek, Kantor (2008) a Zahradník (2017) ve svých publikacích uvádí teoretické poznatky o principu hodnocení, monitorování a transparentnosti, kdy vysvětlují, že se jedná o důkladné, efektivní a transparentní hodnocení realizovaných projektů. Cílem je nejefektivnější využívání Evropských zdrojů, hlavně tak aby využití bylo průkazné. Autoři se dále shodují i v procesu vyhodnocování projektů, které má 3 fáze. První fáze je zhodnocení projektů před schválením (ex ante). Druhá fáze je průběžná v programovém období (interim) a třetí fázi představuje zhodnocení po dokončení projektů (ex post).

Zahradník (2017) dále doplňuje, že je nutné kontrolovat efektivitu vynaložených prostředků jak z jeho finančního plnění, tak i z věcného hlediska.

2.4 Fondy Evropské unie

Evropská unie realizuje svou Kohezní politiku prostřednictvím speciálních fondů. Tyto fondy byly vytvořeny za účelem, aby snižovaly ekonomické a sociální disparity mezi členskými státy a regiony. Prostřednictvím operačních programů mají uchazeči možnost čerpat prostředky z fondů EU. (Dotaceu, ©2025b)

Autoři Stejskal a Kovárník (2009) ve své monografii vysvětlují, že kromě národních zdrojů mají důležité postavení i strukturální fondy, které jsou hlavním zdrojem strukturální politiky. Členské státy Evropské unie z těchto fondů čerpají finanční prostředky. Kromě Kohezního fondu (Cohesion Fund) byly vytvořeny další čtyři strukturální fondy. S tímto uvedeným počtem strukturálních fondů nesouhlasí autoři Nahodil a kol. (2014), protože ve své publikaci uvádí dva fondy patřící do strukturálních. Jedná se o Evropský fond regionálního rozvoje a Evropský sociální fond. Poté dále zmiňují i fond Soudržnosti a ostatní fondy, které budou dále podrobně popsány.

Autoři Baun a Marek (2014) ve své zahraniční publikaci uvádí, že Evropský fond pro regionální rozvoj (ERDF), Evropský sociální fond (ESF) a Fond soudržnosti jsou řazeny mezi základní strukturální fondy EU. S tím souhlasí i autoři Nahodil a kol. (2014) a k tomu doplňují, že Evropský fond regionálního rozvoje je ten nejdůležitější.

Evropský fond pro regionální rozvoj (ERDF)

Autoři Stejskal a Kovárník (2009) ve své publikaci uvádí zkratku ERDF. Je odvozena z anglického názvu European Regional Development Fund. Tento fond byl vytvořen v roce 1975 a je označen jako nejvýznamnější a největší strukturální fond na základě jeho prostředků.

To potvrzují i autoři Nahodil a kol. (2014) a dále autor Zahradník (2017) doplňuje, že Evropský fond pro regionální rozvoj je zaměřen na regiony s ekonomickými problémy. Je tedy velmi důležitým nástrojem, kdy jeho posláním je poskytovat pomoc méně rozvinutým regionům. Cílem je dohnat vyspělejší regiony a podpořit ekonomickou konvergenci. Projekty zaměřené na vyrovnání regionů jsou financovány ERDF prostřednictvím investic do širokého spektra oblastí.

Fond není soustředěn jen na podporu ekonomického růstu, ale zaměřuje se i na projekty, které vytváří lepší život v regionech Evropské unie (rozvoj regionů), zvyšují konkurenceschopnost a nezapomíná se ani na přeshraniční spolupráci v rámci EU. (Tvoříme Evropu, ©2005-2025)

ERDF sleduje 2 cíle. První cíl je zaměřen na posilování trhu práce a regionální ekonomiky, takže investuje hlavně do pracovních míst. Druhý cíl představuje spolupráci na území EU, kdy jeho hlavní myšlenkou je silnější spolupráce zejména meziregionální, nadnárodní a přeshraniční.

Existují také aktivity, které nejsou Kohezní politikou podporovány. Na seznam nepodporovaných činností patří například podpora tabákového průmyslu, budování jaderných elektráren nebo vyřazování těchto zařízení z provozu a další. (Schwarz, 2024)

Evropský sociální fond plus (ESF+)

Stejskal a Kovárník (2009) ve své publikaci uvádí, že Evropský sociální fond byl založen v roce 1960 a slouží jako hlavní nástroj zaměstnanosti EU a sociální politiky. Autoři Nahodil a kol. (2014) s tímto tvrzením souhlasí a dodávají, že ESF je zaměřen na jednotlivce a jejich potřeby v oblasti zaměstnanosti.

Evropský sociální fond byl známý hlavně pro předcházející programové období. Dnes je používán název Evropský sociální fond plus (ESF+), který je základní součástí pro obnovu Evropské unie po pandemii Covid-19. Tento fond je chápán i jako spojení čtyř fondů. Jedná se o tyto fondy: Evropský sociální fond (ESF), Fond evropské pomoci nejchudším osobám

(FEAD), Iniciativu na podporu zaměstnanosti mladých lidí a program Evropské unie pro zaměstnanost a sociální inovace (EaSI). Zmíněné fondy byly v předchozím programovém období 2014-2020 separované. (Evropský parlament, 2025)

Evropský sociální fond plus podporuje neinvestiční projekty. Příkladem je sociální začlenění znevýhodněných skupin na trhu práce, vzdělávání a školení (rekvalifikace) zaměstnanců. Příkladů podpory neinvestičních projektů existuje více. (Dotaceu, ©2025c)

S tímto se ve své monografii shoduje i autor Zahradník (2017) kde uvádí komplexní cíl ESF, který má vést k posílení hospodářské a sociální koheze pomocí lepší a vyšší zaměstnanosti.

Fond soudržnosti (Cohesion fund – CF)

Fond pomáhající rozvíjet celé země a spolufinancuje projekty zaměřené na životní prostředí a transevropských dopravních sítí. (Stejskal a Kovárník, 2009)

Autoři Nahodil a kol. (2014) zmiňují rozdíl tohoto fondu od ostatních strukturálních fondů. Je odlišný v určování prostředků, kdy jsou zaměřeny na velké projekty a jejich přímé financování. Fond soudržnosti se podílí i na financování informačních a marketingových kampaní. S tímto tvrzením souhlasí i autor (Zahradník, 2017) a dále doplňuje, že Fond soudržnosti na základě jeho charakteristiky není řazen mezi strukturální fondy. Je ale považován za jeden ze základních 3 fondů Kohezní politiky, na základě, kterých je tato politika realizována.

Fond soudržnosti, nazýván také Kohezní fond se zaměřuje na podporu chudých států. Není tedy zaměřen na podporu regionů. Jedná se o investiční projekty jako jsou například transevropské sítě, které jsou označovány zkratkou TEN-T. Tyto sítě představují infrastrukturu většího rozsahu. Orientuje se také na životní prostředí a její ochranu, energetické účinnosti a obnovitelných zdrojů energie. (Dotaceu, ©2025c)

Autoři jako například Stejskal a Kovárník (2009) ve své publikaci uvádí, že finanční prostředky poskytnuté z Kohezního fondu jsou rozdělovány členským státům, kdy jejichž hrubý národní důchod na obyvatele tvoří méně než 90 % průměru společenství.

Tuto informaci zveřejňuje i Evropská komise, která dodává, že Fond soudržnosti (Kohezní fond) poskytl tuto podporu 15 členským zemím v programovém období 2021-2027. Mezi tyto země splňující kritéria spadá i Česká republika. (Schwarz, 2024a)

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EAFRD)

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova patří do společné zemědělské politiky (SZP). Představuje finanční nástroj na podporu a rozvoj venkova. Finanční prostředky z tohoto fondu jsou využívány na zkvalitnění životního prostředí ve venkovských oblastech a zvýšení zemědělské konkurenceschopnosti. (Dotaceeu, ©2025c)

Evropský námořní a rybářský fond

Evropský námořní a rybářský fond patří do společné rybářské politiky EU. Tento fond je zároveň peněžním nástrojem na podporu rybolovu. Poskytuje podporu projektům zaměřujícím se na ochranu životního prostředí a na projekty, které vedou ke zvyšování konkurenceschopnosti. Podporuje aktivity, které souvisejí s rybolovem, zavádění nových technologií ve zpracovatelském průmyslu a inovaci plavidel, poskytuje prostředky i na zlepšení akvakultury nebo na likvidaci nefunkčních nebo starších lodí. (Ministerstvo pro místní rozvoj, ©2025c)

Fond solidarity

Autoři Nahodil a kol. (2014) ve své publikaci zmiňují, že v roce 2002 postihly střední Evropu záplavy a na základě této události byl o rok později vytvořen Fond solidarity.

Na základě rostoucích přírodních katastrof a povětrnostních jevů je tento fond označován Evropskou komisí jako nástroj obrovského významu. Poskytuje podporu v podobě grantu členskému státu nebo zemi, které řeší následky po uvedených skutečnostech. (Schwarz, 2024b)

3 KOHEZNÍ POLITIKA V ČESKÉ REPUBLICE

V této kapitole je představen podrobný popis zaměřující se na způsob implementace Kohezní politiky na území České republiky s využitím zmiňovaného územního členění. Jednotlivé podkapitoly představují jednotlivá programová období, která na sebe navazují.

Autorka Krbová (2017) ve své publikaci vysvětluje začátek čerpání finančních zdrojů z EU. V roce 1996 požádala Česká republika o členství v EU. Tímto byla otevřena možnost čerpat finance z předstrukturálních fondů.

Autoři Hájek a Novosák (2010) ve svém díle uvádí, že po vstupu České republiky do Evropské unie v roce 2004 mohla ČR získávat peněžní prostředky z fondů kohezní politiky.

S tímto tvrzením souhlasí i autorka Krbová (2017) a dále doplňuje, že finanční prostředky lze čerpat pouze po splnění podmínek. Tyto podmínky představuje tvorba strategických dokumentů, následné projednávání a schválení Komisí Evropské unie. Poté mohly být prostředky alokovány.

Programové období 2004-2006 dle Hájka a Novosáka (2010) bylo takzvané zkrácené programové období.

Pro tuto práci zkrácené období a období 2007-2013 nemá velký význam, ale důležité poznatky období 2007-2013 jsou zmíněny. Práce je zaměřena na popis období 2014-2020 a 2021-2027. Pro každé programové období jsou představeny i operační programy, které jsou zároveň hlavním nástrojem pro realizaci cílů.

3.1 Programové období 2014-2020 v ČR

Autorka Provazníková (2015) vysvětluje strategický dokument nazývaný se Dohoda o partnerství. Tento dokument obsahuje cíle a priority pro co nejlepší využití prostředků z fondů EU. Autor Zahradník (2017) se s autorkou shoduje a dále ve své monografii vysvětluje, že jde o plán, podle kterého ČR využívala evropské fondy. V předchozím programovém období 2007-2013 tuto roli plnil Národní strategický referenční rámec (NSRR).

NSRR slouží jako hlavní rámec pro plánování a organizaci aktivit, které byly financovány z fondů EU v rámci kohezní politiky. (Zahradník, 2017)

Tento dokument vychází z Lisabonské strategie (širší strategický dokument) a podílí se na něm všechny členské státy EU. V rámci České republiky vycházel z Národního rozvojového plánu ČR v programovém období 2007-2013. (Dotaceeu, ©2025d)

Rozvojové priority České republiky byly stanoveny na základě strategie Evropa 2020, která byla hlavní oporou programového období 2014-2020. Prostředky z Evropských strukturálních a investičních fondů (ESI fondů – ESIF) jsou využívány prostřednictvím různých programů, které lze dělit do dvou skupin. První skupinu tvoří Tematické programy zaměřující se na konkrétní oblasti. Druhá skupina zahrnuje Programy Evropské územní spolupráce, kdy nutností je kooperace mezi regiony překračující hranice jednoho členského státu. Důležitostí také je, že Evropské strukturální a investiční fondy (ESIF) poskytly České republice prostředky v hodnotě přibližně 24 miliard eur. (Dotaceeu, ©2025e)

3.1.1 Cíle Kohezní politiky v programovém období 2014-2020

Politika soudržnosti měla v programovém období 2007-2013 stanovené 3 cíle: cíl Konvergence, cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost, a Evropská územní spolupráce. Pro období 2014-2020 byly definovány cíle dva. První cíl představoval Investice pro růst a zaměstnanost, kdy financování pro dosažení tohoto cíle bude poskytnuto z několika různých fondů. V tomto případě se jedná o Evropský fond pro regionální rozvoj (ERDF), Evropský sociální fond (ESF) a Fond soudržnosti. Tento cíl tvoří 97,2 celkových finančních prostředků. Druhý cíl s názvem Evropská územní spolupráce je financován z Evropského fondu pro regionální rozvoj (ERDF) jako v předchozím programovém období 2007-2013 a tvoří zbývajících 2,8 % financí. (Dotaceeu, ©2025f)

3.1.2 Tematické cíle pro rozpočtové období 2014-2020

Dle (nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1303/2013) Existence Evropských strukturálních a investičních fondů (ESIF) je hlavním prvkem, který podporuje inteligentní, spravedlivý a udržitelný růst pro všechny členské státy EU. Je stanoveno několik tematických cílů, na které jsou tyto fondy zaměřeny. Tyto cíle vycházejí ze Smlouvy o fungování EU.

Dle kolektivu autorů (2015) bylo pro Českou republiku i Evropskou komisi důležitější zaměření na dosahování výsledků než na čerpání finančních prostředků.

Na to navazuje i autor Zahradník (2017) který doplňuje, že bylo vymezených 11 tematických cílů pro období 2024-2020:

- 1) Posílení výzkumu, technologického rozvoje a inovací,
- 2) Zlepšení přístupu, využití kvality informačních a komunikačních technologií,
- 3) Zvýšení konkurenceschopnosti malých a středních podniků, odvětví zemědělství a odvětví rybářství a akvakultury,
- 4) Podpora přechodu na nízkouhlíkové hospodářství ve všech odvětvích,
- 5) Podpora přizpůsobení se změně klimatu, předcházení rizikům a její prevence,
- 6) Zachování a ochrana životního prostředí a podpora efektivního využívání zdrojů,
- 7) Podpora udržitelné dopravy, zlepšování síťových struktur a odstranění jejich překážek,
- 8) Podpora udržitelné zaměstnanosti, kvalitních pracovních míst a mobility pracovních sil,
- 9) Podpora sociálního začleňování a boj proti chudobě a diskriminaci,
- 10) Investice do vzdělávání, odborné přípravy a odborného výcviku k získávání dovedností a do celoživotního učení,
- 11) Přispívání k účinné veřejné správě, celkové zvyšování její efektivity

3.1.3 Operační programy v programovém období 2014-2020

Operační programy jsou komplexní, zahrnující různé oblasti a soustředí se na konkrétní témata v dané sféře. Finanční prostředky z fondů EU jsou alokovány na programy zpracované vládou členského státu, které následně byly schváleny Evropskou komisí. (Provazníková, 2015)

Deset tematických operačních programů (OP) financovaných z Evropských strukturálních a investičních fondů (ESIF) bylo realizováno v České republice v programovém období 2014-2020. Jednotlivé programy byly řízeny ministerstvy, kdy hlavním úkolem těchto programů bylo nejen správně nakládat s finančními prostředky, ale hlavně dosáhnout pozitivních výsledků. (Dotaceu, ©2025e)

OP Doprava

Tyto operační programy jsou řízeny Ministerstvem dopravy prostřednictvím Odboru fondů Evropské unie, který plní roli Řídícího orgánu (ŘO). Hlavním zdrojem podpory v období

2014-2020 byl Operační program Doprava 2014-2020 (OPD2). (Ministerstvo dopravy, ©2025)

Autor Zahradník (2017) ve své publikaci dále uvádí, že Operační program Doprava v programovém období 2014-2020 navazuje na OP Doprava 2007-2013 a poukazuje, jak je významná doprava pro národní hospodářství ČR. Hlavním účelem tohoto operačního programu je řešení problémů v oblasti dopravy na území České republiky. Zároveň tento program naplňuje strategické investiční potřeby, které jsou součástí kohezní politiky EU.

OP Doprava pro období 2014+ je strukturován do třech věcných hlavních prioritních os:

- 1) Infrastruktura pro železniční a udržitelnou dopravu
- 2) Silniční infrastruktura na síti TEN-T a veřejná infrastruktura pro čistou mobilitu
- 3) Silniční infrastruktura mimo síť TEN-T

Kromě těchto třech hlavních os existuje i čtvrtá prioritní osa, která se zaměřuje na technickou pomoc. (Operační program Doprava, ©2010)

OP Zaměstnanost (OPZ)

Ministerstvo práce a sociálních věcí České republiky je řídicím orgánem Operačního programu Zaměstnanost v programovém období 2014-2020. Tento operační program získává finanční prostředky z Evropského sociálního fondu (ESF). OPZ je zaměřeno na několik oblastí týkající se zaměstnanosti. Jedná se o podporu zaměstnanosti, rovnost příležitostí pro ženy a muže, schopnost zaměstnanců a zaměstnavatelů flexibilně reagovat na změny v pracovním prostředí. Tento program je zaměřen i na další vzdělávání, zlepšení začlenění do společnosti a boji proti chudobě, modernizaci veřejných služeb a celkově veřejné správy. Mezi poslední zaměření OPZ je podpora mezinárodní spolupráce, sociálních inovací v zaměstnanosti, začleňování do společnosti a podpora veřejné správy. (Ministerstvo práce a sociálních věcí, 2025a)

OP Životní prostředí

Autor Zahradník (2017) ve své publikaci blíže představuje OP Životní prostředí, kde uvádí, že cílem tohoto operačního programu je ochrana a zlepšení kvality pro obyvatele České republiky. Zároveň by měl využívat zdroje s minimálním plýtváním a maximálním využitím. Další snahou tohoto programu je redukce negativních dopadů lidské činnosti na životní prostředí, zahrnuje to i zmírnění dopadů změny klimatu. Tento operační program zaměřen na životní prostředí má také své prioritní osy, které se soustředí na zlepšení kvality

vody a ovzduší v lidských sídlech, snižování rizika povodní, ochranu a péči o přírodní a krajinné oblasti, řešení odpadů a materiálových toků, energetickou úsporu a poslední osu představuje poskytování technické pomoci. Je řízen Ministerstvem životního prostředí a tvoří ho 6 prioritních os a 20 strategických cílů. V programovém období 2014-2020 se řadí mezi největší OP v České republice.

Integrovaný regionální OP (IROP)

Integrovaný regionální operační program (IROP) je spravován Ministerstvem pro místní rozvoj. Představuje jeden z několika OP v České republice využívající finanční prostředky z evropských fondů. V tomto případě se jedná o finanční prostředky z Evropského fondu pro regionální rozvoj (ERDF). (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR: IROP 2014–2020, ©2025)

Zahradník (2017) dále doplňuje, že pro Integrovaný regionální operační program je klíčové zlepšení konkurenceschopnosti území, aby byl podpořen jejich rozvoj. IROP je zaměřen na činnosti spojené s podporou podnikatelských aktivit a tvorbou nových pracovních míst. Program poskytuje podporu všem územním jednotkám, které zahrnují obce, města i regiony.

OP Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost

Autor Zahradník (2017) ve své monografii uvádí, že Operační program Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost označován zkratkou OP PIK je hlavním nástrojem pro podporu rozvoje podnikání a zvýšení konkurenceschopnosti české ekonomiky. Je řízen Ministerstvem průmyslu a obchodu a má největší rozpočet v České republice.

Tento program je soustředěn na podporu podnikání a konkurenceschopnosti malých a středních podniků. Zaměřuje se na klíčové oblasti rozvoje výzkumu a inovací, úspory energie a vytváření vysokorychlostní internetové infrastruktury a moderních informačních a komunikačních technologií. (Ministerstvo průmyslu a obchodu, ©2005–2025)

OP Praha – pól růstu ČR

Tento operační program je zaměřen na plnění tematických cílů pro programové období a efektivní realizaci investic v Praze, které by měly vést ke zvýšení konkurenceschopnosti a kvality života obyvatel. (Dotaceu, ©2025g)

Autor Zahradník (2017) tento operační program dále doplňuje, že OP Praha zahrnuje všechny klíčové priority operačních programů a je spravován Magistrátem hlavního města Prahy. Jeho obsahem je i 5 prioritních os, které se soustředí na posilování výzkumu a technologických inovací, podporu udržitelné mobility a energetických úspor, zlepšení

sociálního začleňování a boj proti chudobě. Operační program je zaměřen také na podporu vzdělávání a zaměstnanosti. V poslední řadě je obsažena i technická pomoc.

OP Technická pomoc (OPTP)

Zahradník (2017) uvádí, že OP technická pomoc má podpůrný charakter. Dále doplňuje, že se tento operační program zaměřuje na koordinaci, monitorování, strategické řízení neboli management a poskytování informací o těchto činnostech což představuje jeho hlavní cíl.

OP Rybářství

Operační program Rybářství využívá prostředky z Evropského námořního a rybářského fondu. Pomáhá tak realizovat a podporovat cíle Společné rybářské politiky Evropské unie. Jako každý OP má své hlavní cíle. Mezi cíle OP Rybářství patří například investice do technologií a zařízení, která umožňují recirkulaci vody a tím zvyšovat produkci, podpora rozvoje chovu ryb a propagovat jejich konzumaci. (Ministerstvo zemědělství, ©2009-2021)

OP Výzkum, vývoj a vzdělávání

Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání se zkratkou OP VVV je řízen Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy. Cílem OP VVV je směřovat Českou republiku k ekonomice, která se opírá o vzdělané, kreativní a motivované lidské zdroje. Operační program tak dbá na dosažení kvalitních výzkumných výsledků a jejich účinné využití pro posílení konkurenceschopnosti České republiky. (MŠMT, ©2017)

Dle Zahradníka (2017) má tento operační program 3 prioritní osy, které mají ještě své specifické cíle.

Program rozvoje venkova

Podpora českého zemědělství a venkovských oblastí patřily mezi hlavní cíle tohoto programu. Program zahrnoval nejen investice do zlepšení zemědělských ekosystémů, inovací a konkurenceschopnosti, ale podporoval rozmanitost ekonomických aktivit ve venkovských oblastech. Tímto by se měly vytvářet nová pracovní místa a zvyšoval se hospodářský rozvoj. Důležitou roli má i metoda LEADER neboli komunitně vedený místní rozvoj. Tento přístup pomáhá lépe cílit podporu na konkrétní potřeby venkovských oblastí a rozvíjet spolupráci mezi místními aktéry. (Ministerstvo zemědělství, ©2009-2021)

Programy Evropské územní spolupráce

Autor Zahradník (2017) ve své publikaci vysvětluje podstatu Programu Evropské územní spolupráce, kdy v rámci prioritního cíle Evropské územní spolupráce, stanoveného Kohezní politikou EU pro období 2014-2020, se Česká republika účastní Operačních programů přeshraniční spolupráce s Polskem, Slovenskem, Rakouskem, Svobodným státem Bavorsko a Svobodným státem Sasko. Dále je součástí Operačního programu Nadnárodní spolupráce Central Europe a Operačního programu Mezuregionální spolupráce.

3.2 Programové období 2021-2027

Nové a momentálně aktuální programové období 2021-2027 přináší pro ČR v rámci kohezní politiky EU nové příležitosti a výzvy. Toto sedmileté období se zaměřuje na podporu udržitelného rozvoje, zkvalitnění života občanů a inovace. Programy vzaly v úvahu i dopady covidové pandemie a přechod na zelenější Evropu. (Dotaceeu, ©2025h)

Důležitou roli hraje také dokument nazývaný se Dohoda o partnerství, který stanovuje priority a rozdělení finančních prostředků mezi operační programy. Dalším dokumentem je Jednotný národní rámec vymezující pravidla a postupy v rámci EU fondů pro zmiňované období. Při jeho tvorbě se braly v potaz i zkušenosti a poznatky z předchozího programového období 2014-2020. (Dotaceeu, ©2025ch)

3.2.1 Hlavní cíle Kohezní politiky EU pro programové období 2021-2027

Pro programové období 2021-2027 bylo v rámci evropské politiky soudržnosti stanoveno pět hlavních cílů zaměřujících se na různé oblasti investiční politiky EU. Jejich cílem je podporovat hospodářský a sociální růst v celé EU. (Dotaceeu, ©2025i)

Mezi 5 cílů Kohezní politiky patří:

- 1) *Inteligentnější Evropa,*
- 2) *Zelenější, bezuhlíková Evropa,*
- 3) *Propojenější Evropa,*
- 4) *Sociálněji Evropa,*
- 5) *Evropa bližší občanům*

3.2.2 Cíle a priority ČR

Cíle České republiky v programovém období 2021–2027 jsou součástí politiky soudržnosti EU. Jedná se tak o aktuální období, kdy hlavním dokumentem ČR a Evropskou komisí stanovující rámec pro čerpání financí z evropských fondů v České republice nese název Dohoda o partnerství. Obsahem tohoto dokumentu jsou stanoveny rozpočty, priority a cíle. (Dotaceu, ©2025i)

První cíl tvoří Inteligentnější Česko. Cíl je zaměřen na oblasti výzkumu, digitalizace a inovace. Podporuje také malé a střední podniky v jejich inovativních a technologických projektech. Soustředí se na vysokorychlostní internet, tak aby byl dostupný a plně využit na území celé České republiky. (Abeceda fondů EU 2021-2027, 2022)

Druhým stanoveným cílem České republiky je Zelenější, bezuhlíkové Česko. Prostředky poskytnuté z evropských fondů budou použity na efektivní využívání energie ve veřejných budovách a budou využity i do hospodářství. Hlavní myšlenkou tohoto cíle je zmírnění negativních vlivů na přírodu a zároveň se lépe připravovat na klimatické změny. Součástí druhého cíle představuje i podpora pro využívání obnovitelných zdrojů tzn. co nejvíce snížit závislost na neobnovitelných zdrojích energie. (Dohoda o partnerství 2021-2027, 2022)

Propojenější Česko je obdobné jako Propojenější Evropa. Představuje tak třetí cíl České republiky, který je zaměřen na zlepšení dopravní a digitální konektivity v ČR. Hlavní myšlenkou je zlepšit nejen dostupnost a kvality dopravních prostředků, ale i služeb. Podpořena je výstavba a modernizace klíčových dopravních cest a sítí. Konkrétními příklady jsou dálnice, železnice a veřejná doprava. Regiony budou tak lépe propojené a bude zjednodušena i mezinárodní doprava. (Abeceda fondů EU 2021-2027, 2022)

Čtvrtým cílem je Sociálnější Česko, kdy jejím hlavním záměrem je vytvoření společnosti, ve které budou mít všichni občané stejné příležitosti a přístup ke kvalitním službám. Celá společnost by se měla cítit součástí a každý jedinec by měl být zapojen do společenského dění. Samotný cíl Sociálnější Česko zahrnuje 5 oblastí mezi které patří vzdělávání, zdraví, trh práce a zaměstnanost, sociální začleňování, kulturní dědictví a cestovní ruch. (Dohoda o partnerství 2021-2027, 2022)

Poslední cíl s názvem Česko bližší občanům je zaměřen na rovnoměrný rozvoj celého území tím, že podpoří rozvoj venkovských oblastí a využije jejich specifický potenciál. Podpora bude směřovat do aktivity místních komunit, ekonomického růstu a sociální soudržnosti. (Abeceda fondů EU 2021-2027, 2022)

3.2.3 Operační programy (OP) 2021-2027

Cíle politiky soudržnosti se dosahují prostřednictvím operačních programů. Jedná se o velmi důležité dokumenty, které jsou určující, jak a v jaké formě bude poskytována podpora pro konkrétní oblasti. Na území České republiky je aktuálně devět operačních programů, které jsou zaměřeny na různé oblasti. Příkladem mohou být oblasti zaměřené na životní prostředí, vzdělávání, dopravy a podobně. (Dotaceu, ©2025h)

OP Doprava (OP D)

Operační program Doprava 2021-2027, označován také zkratkou OPD3 je navazujícím Operačním programem Doprava 2014-2020 (OPD2). Přebírá a vylepšuje jeho základní principy, postupy a implementační mechanismy. Tento operační program je zaměřen na zlepšení dopravní infrastruktury. Také podporuje a vytváří ekologicky šetrné dopravní systémy a služby, které by měly být dlouhodobě udržitelné. (OPD, ©2022)

Ministerstvo dopravy ČR je hlavním orgánem, který je zodpovědný za vedení a realizaci OPD3. Na tento program je vyčleněno 126,8 mld. Kč. (Abeceda fondů EU 2021-2027, 2022)

OP Jan Amos Komenský (OP JAK)

Program OP JAK cílí na podporu rozvoje společnosti, která je otevřená a vzdělaná. Klade důraz na znalosti, dovednosti, rovné příležitosti a pomáhá rozvíjet předpoklady každého jednotlivce. Program je zaměřen na posílení schopnosti ČR konkurovat na globálním trhu a zvýšení kvality života obyvatel. (OP JAK, ©2025)

Řídicím orgánem tohoto operačního programu je Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. Jeho celková alokace činí 66,3 mld. Kč. Mohou být financovány oblasti představující výzkum a vývoj, zvýšení vzdělávací kvality a rovný přístup ke vzdělání. (Abeceda fondů EU 2021-2027, 2022)

OP Rybářství (OP R)

Hlavním orgánem pro OP R je Ministerstvo zemědělství. Finanční prostředky ve výši 0,78 mld. Kč jsou určeny na financování projektů zaměřujících se na podporu udržitelného rybolovu, rozšíření a zlepšení chovu ryb. Zaměřuje se také na ochranu a udržitelnou ochranu vodních ekosystémů, organismů, sběr dat a předávání důležitých dat z akvakultury. (Abeceda fondů EU 2021-2027, 2022)

OP Životní prostředí (OP ŽP)

Jako každý operační program má stanovené své cíle. Příkladem hlavních cílů představuje minimalizace škodlivých dopadů lidské činnosti na životní prostředí a klima, ochrana životního prostředí pro české obyvatele a řešení ekologických problémů v Evropě i ve světě. Tento program poskytne České republice podporu z fondů EU ve výši 61 mld. Kč. Odpovědnost tohoto programu nese Ministerstvo životního prostředí, ale příjem, hodnocení a administraci schválených projektů má na starosti Státní fond životního prostředí ČR. (Operační program Životního prostředí, ©2025)

Politika zaměřena na životní prostředí bude neustále nabírat většího významu i na úrovni globálního hlediska. Důvodem je uvědomění a snaha o zachování kvality života. (König, 2009)

OP Zaměstnanost Plus (OP Z+)

Jedná se o základní operační program v oblasti zaměstnanosti. V předcházejícím operačním období 2014-2020 je známý pod názvem OP Zaměstnanost. Aktuálně nese název OP Zaměstnanost Plus, který navazuje na zmiňované předcházející programové období. Řídícím orgánem je Ministerstvo práce a sociálních věcí. Program se soustředí na pomoc znevýhodněným skupinám při hledání a celkového vstupu do zaměstnání, posilování adaptability pracovníků a podporuje také sociální začlenění nejchudších osob. Jako poslední záměr je zlepšení přístupu zdravotních a sociálních služeb. (Dotaceu, ©2025k)

Na podporu zmíněných zaměření jsou vyčleněny finanční prostředky ve výši 38 mld. Kč. (Abeceda fondů EU 2021-2027, 2022)

OP Technická pomoc

Operační program Technická pomoc 2021-2027 je pod správou Ministerstva pro místní rozvoj. (Vláda České republiky, 2024)

Celková alokace programu činí 5,7 mld. Kč. Mezi hlavní cíle patří poskytnutí školení a vzdělávání, které má zvýšit odborné dovednosti a znalosti ve všech úrovních správy. Zaměřuje se také na zajišťování absorpční a administrativní kapacity. V poslední řadě program usiluje o zavedení a udržení jednotného monitorovacího systému. (Dotaceu, ©2025l)

Mezi hlavní očekávané přínosy jsou řazeny zlepšení fungování implementační struktury, trvalé administrativní možnosti regionálních partnerů a kvalitní informační podpora příjemcům a žadatelům. (Abeceda fondů EU 2021-2027, 2022)

OP Technologie a aplikace pro konkurenceschopnost

Řídící orgán tohoto operačního programu je Ministerstvo průmyslu a obchodu. Prostředky ve výši 81,5 mld. Kč jsou určeny na podporu českých malých a středních podniků, rozvoj nových inovativních firem a zjednodušit přechod k digitální a udržitelné ekonomice. (MPO, ©2025)

Integrovaný regionální operační program

Tento druh operačního programu je zaměřen na vyvážený rozvoj v regionech soudržnosti označované NUTS 2, zajistit udržitelný rozvoj v obcích, městech a regionech. Záměrem je také chránit obyvatelstvo, zlepšovat veřejné služby a celkově i veřejnou správu. (Dotaceu, ©2025j)

Aby byly splněny zmíněné skutečnosti, tak Integrovaný regionální operační program má k dispozici finanční prostředky ve výši 117,6 mld. Kč. Financovány mohou být i oblasti soustředěné na rozvoj dopravní a zelené infrastruktury, kulturní dědictví a cestovní ruch, komunitně vedený místní rozvoj. (Abeceda fondů EU 2021-2027, 2022)

4 STRATEGICKÝ ROZVOJ NA ÚZEMÍ ČR

V rámci této kapitoly jsou představeny hlavní poznatky strategického rozvoje. Kapitola zahrnuje vysvětlení pojmů jako je strategické plánování, finance, co znamená strategická analýza. Následně jsou představeny termíny rozvoj a jeho nástroje. V poslední řadě je představeno partnerství a jeho význam ve strategickém rozvoji.

4.1 Strategické plánování

Strategické plánování představuje proces, během kterého se vytváří jasný směr, kterým se chce daný subjekt nebo organizace vydat, zabývat se nebo případně rozvíjet. Nastaví si plány rozvoje a cíle, kterých chce organizace nebo subjekt dosáhnout. (Krbová, 2017)

Autor Beneš (2023) ve svém článku s autorkou souhlasí a dále vysvětluje pojem strategické plánování jako určitý proces formulování vize nebo také vize budoucnosti, který je spojen s určitým geografickým místem. V tomto případě se může jednat o region, město nebo obec. Pojem strategické plánování je zásadním aspektem pro dosažení rozvoje uvedených geografických lokalit, který by měl mít dlouhodobý a udržitelný výsledek.

Velmi významným a prvním strategickým dokumentem byla Strategie regionálního rozvoje České republiky. Následně vlastní strategickém plánování bylo zahájeno v moment, kdy vzniklo 14 krajských samospráv s označením NUTS 3.

Autorka Krbová (2017) ve své publikaci dále uvádí, že právě strategické plánování může být vnímáno jako po sobě jdoucí logické kroky, které na sebe navazují a směřují k co nejefektivnějšímu využití vnitřních zdrojů a možnostem budoucího rozvoje. Pro dosažení naplánovaných cílů je možnost čerpat finanční zdroje v rámci politik EU. Zpočátku se strategické plánování soustředilo jen na rozvoj v rámci ekonomiky, kdy hlavním úkolem bylo posílit ekonomickou pozici a reagovat na změny v prostředí. Ovšem ekonomický rozvoj nestačil ke dlouhodobému a komplexnímu zkvalitnění života. Proto se následně zaměřilo i na rozvoj v sociální sféře. Společně tak s ekonomickým rozvojem měla vytvářet lepší socioekonomické podmínky.

4.2 Finance strategického rozvoje

Autorka Krbová (2017) ve své publikaci vysvětluje, že strategické plánování se zabývá také plánováním finančních zdrojů, které by měly být aplikovány na financování rozvojových

cílů. Tímto vysvětluje, že se tato oblast nesoustředí jen na definování dlouhodobého rozvoje, ale i na plán financí.

Strategický plán je koncepční dlouhodobý dokument určující cíle rozvoje, ale obsahuje i finanční vizi. Dalším krokem je rozpracování akčního plánu vycházející ze strategie a je zaměřen na střednědobé časové období. Definuje opatření vedoucí k dosažení strategických cílů a je nutností, aby byl navázán na rozpočet.

4.3 Strategická analýza

Autorka Krbová ve své publikaci (2017) představuje strategickou analýzu jako socioekonomický kontext zahrnující popis a porozumění situace, ve které se určitá oblast nachází. Smyslem je odpovědět na tyto položené otázky: Kdo na daném území žije a jaké jsou jejich cíle? Co je silnou stránkou oblasti, a naopak co tvoří slabé stránky?

Zkoumání těchto otázek slouží jako pomoc co nejefektivněji využít dostupné zdroje k dosažení stanovených cílů. Hlavním úkolem této analýzy je odhalit klíčová místa, která jsou důležitá pro život místních obyvatel. Získané poznatky jsou poté dobrým základem při výběru strategie zaměřující se právě na podporu dané oblasti.

Ideální metodou pro posouzení získaných informací ze situační analýzy je SWOT analýza. Zároveň se řadí mezi nejpoužívanější a zároveň základní metody. Autoři jako Nahodil a kol. (2014) ve své publikaci zmiňují SWOT analýzu i pod zkratkou TOWS.

Autorka Krbová (2017) dále zmiňuje i další nejpoužívanější metody mezi které patří například Strom příčin a důsledků, zmíněná SWOT analýza, řízené rozhovory a v poslední řadě metoda výzkumu veřejného mínění. Tím se rozumí sběr dat prostřednictvím názorů obyvatel, kteří žijí v dané oblasti.

4.4 Rozvoj a rozvojové nástroje

Rozvoj území je také závislý na dobře spolupracujících městech a obcích, které mají stejné cíle a realizují stejné strategie v důležitých oblastech jako je školství, doprava, kultura, hospodářství a podobně. (Pavlík a kol., 2016)

Autorka Krbová (2017) ve své publikaci vysvětluje pojem rozvoj způsobem kdy se jedná o komplexní soubor procesů, kdy jejich hlavním úkolem je přispívat k lepší udržitelnosti životního prostředí, ekonomické a sociální udržitelnosti regionu nebo subjektu. Rozvoj může být chápán také jako dlouhodobý proces.

Autorka dále uvádí i příklad, že existují i oblasti, které ovlivňují rozvoj. Takzvané vnitřní faktory, které působí na rozvoj tvoří například lidské zdroje a ekonomická dispozice. Naopak mezi vnější faktory autorka řadí například přírodní prostředí a legislativu.

Pro lepší výkon a rozvoj existují rozvojové nástroje, které lze rozdělit do čtyř hlavních kategorií:

- *Administrativní a legislativní nástroje* (strategie, koncepce, zákony apod.)
- *Věcné nástroje* (zahrnují hmotné plnění a infrastrukturu)
- *Finanční nástroje* (představují dotace, granty, půjčky z veřejných rozpočtů)
- *Institucionální nástroje* (spolupráce institucí, regionální a místní management)

4.5 Význam partnerství pro strategický rozvoj

Autorka Khendriche Trhlínová (2014) ve své monografii vysvětluje pojem partnerství a upozorňuje na to, že je možné střetnout i termín spolupráce, který nemusí být chápán stejně jako partnerství. Rozdíl lze například vnímat, jaké subjekty se do vztahů spolupráce nebo partnerství zapojují a také s ohledem na jejich mocenský nebo právní status.

Termín spolupráce spočívá v tom, že zapojené subjekty společně sdílí svůj čas, lidské zdroje a finanční prostředky. (Khendriche Trhlínová, 2014)

Autorka Khendriche Trhlínová (2014) vysvětluje partnerství jako vztahy mezi různými subjekty, kteří mají odlišný právní status a oprávnění. Uvádí i příklady partnerství, kdy může být mezi obcemi a neziskovými organizacemi, mezi obcemi a firmami nebo dokonce Místní akční skupiny (MAS).

Mezi základní typy partnerství patří například:

Přeshraniční spolupráce

V publikaci *Partnerství v rozvoji obcí, měst a regionů* autorka Khendriche Trhlínová (2014) uvádí, že tento druh partnerství má velkou schopnost tvořit a budovat kontakty mezi různými aktéry a subjekty. Do přeshraničních projektů vstupují obce a města, dobrovolné svazky obcí (DSO) a subjekty jako jsou například školy, firmy a podniky, neziskové organizace, kulturní instituce a zájmová sdružení.

Hlavním cílem přeshraniční spolupráce je redukovat negativní vlivy hranic, protože regiony v příhraničí mají nejvíce společných problémů na rozdíl od vnitrozemí.

Partnerství vytvářená na regionální úrovni

Zákon č. 129/2000Sb., o krajích (krajské zařízení) vymezuje samostatnou i přenesenou působnost krajů. Povinností krajů je vytvářet takzvané programy rozvoje územního obvodu kraje, které obsahují hlavní cíle a oblasti, které budou podporované týkající se různých oblastí. Autorka Khendriche Trhlínová (2014) uvádí, že příkladem oblastí může být podpora ekonomiky, podnikání, cestovní ruch, enviromentální podpora a další s ohledem na specifické potřeby krajů. S regiony, resp. kraji koordinují města i obce především v přípravě strategických dokumentů, přípravě a realizaci velkých investičních akcí, realizaci rozvojových projektů nadlokálního charakteru a významu a přípravě a komentování právních předpisů, které se týkají agendy, působností obcí, měst či krajů.

Mikroregionální úroveň partnerství

Autorka Khendriche Trhlínová (2014) představuje dva hlavní typy mikroregionální úrovně partnerství mezi které řadí: dobrovolné sdružení měst a obcí, místní akční skupiny a další specifické formy spolupráce.

Dobrovolné sdružení obcí a měst (DSO)

Průcha (2017) ve své monografii vysvětluje dobrovolné sdružení obcí a měst pod pojmem svazky obcí. Tento svazek obcí je vytvořen s cílem společně plnit specifické úkoly veřejné správy.

Autorka Khendriche Trhlínová (2014) tvrdí, že podoba této spolupráce má několik forem. První formou je mikroregion, který je vytvořen přesně stanoveným účelem, zahrnující možnost získat dotaci. Mají rozdílné velikosti, aktivity, a dokonce i jiná a zároveň vlastní poslání, kde spolupracují různé obce. Tento druh partnerství přináší různé zkušenosti, ale podílí se také na nákladech a rizicích rozvojových investičních projektů. Druhou formou je euroregion, který se zaměřuje na přeshraniční rozvojové aktivity podporované ze vnějších zdrojů EU.

Místní akční skupiny (MAS)

Autoři Pavlík a kol. (2020) ve své publikaci velmi jednoduše vysvětlují pojem MAS. Jedná se o občany, kteří převzali iniciativu při objevování vhodného řešení obtížných výzev, se kterými se musí vypořádat. Objevují se poté i nové příležitosti.

Příkladem MAS jsou nezávislé sdružení občanů, neziskových organizací, soukromých podnikatelů a veřejné správy – například obce, svazky obcí nebo instituce veřejné moci.

Hlavním cílem MAS je podporovat rozvoj venkovských oblastí, zemědělství, zlepšení kvality života a životního prostředí ve venkovských oblastech. Místní akční skupiny získávají finanční prostředky z EU nebo národních programů pro svůj region. K tomuto napomáhá metoda LEADER. (Národní síť místních akčních skupin, ©2025).

5 SHRNUTÍ TEORETICKÉ ČÁSTI

Teoretická část práce v podobě literární rešerše poskytuje základní poznatky z oblasti regionální politiky, Kohezní politiky EU, její implementace v ČR a strategického plánování. Hlavním cílem této části práce je poskytnout teoretické znalosti z oblasti Kohezní politiky a strategického rozvoje, které slouží jako podklad při tvorbě praktické části práce.

První kapitola je věnována regionální politice, která úzce souvisí s Kohezní politikou EU. V rámci této kapitoly, která se zabývá regionální politikou je definován samotný pojem regionální politika. Dále se zaměřuje na regionální politiku v rámci ČR. Není opomíjeno ani vysvětlení nomenklatury územních statistických jednotek (NUTS).

Druhá kapitola je zaměřena na všeobecné vymezení pojmu Kohezní politika, jeho smysl, základ a různé pohledy na tento pojem. V rámci této kapitoly jsou dále vysvětlené cíle a principy týkající se této politiky. Následně se tato kapitola věnuje popisu jednotlivých fondů EU a jejich využití.

Další kapitola se věnuje implementaci Kohezní politiky EU v České republice. Zahrnuje popis tří programových období s důrazem na poslední dvě období 2014-2020 a 2021-2027, jelikož jsou pro práci důležitější. Jednotlivá období zahrnují popis cílů kohezní politiky EU, cíle ČR a popis operačních programů.

Poslední kapitola teoretické části obsahuje vysvětlení strategického rozvoje. Věnuje se právě popisu strategického plánování a financím tohoto rozvoje. Vysvětluje strategickou analýzu, která slouží jako nástroj k posouzení aktuálního stavu a nástroj pro plán budoucnosti. Kapitola zahrnuje i velmi důležitý pojem rozvoj a jeho rozvojové nástroje. Závěrem kapitoly je vysvětlen význam partnerství pro strategický rozvoj, kde jsou představeni i vybraní aktéři partnerství, kteří přispívají k dosažení stanovených cílů.

Hlavním cílem této části práce je poskytnout teoretické znalosti z oblasti Kohezní politiky a strategického rozvoje, které slouží jako podklad při tvorbě praktické části práce.

II PRAKTICKÁ ČÁST

6 CHARAKTERISTIKA MĚSTA MĚSTO ALBRECHTICE

První kapitola praktické části bakalářské práce poskytuje základní informace o zkoumaném městě Město Albrechtice. Zkoumané město je hlavním předmětem následujících kapitol, které obsahují analýzu výchozího stavu využívání prostředků Kohezní politiky EU, polostrukturovaných rozhovorů a následného návrhu doporučení pro další využívání prostředků zmíněné politiky v rozvoji města. Znalost klíčových oblastí je pro jeho rozvoj nezbytná.

Kapitola zahrnuje systematický přehled oblastí popisující specifickou polohu města a bohatou historii, která se odráží v demografii, zaměstnanosti a podnikání. Dále se zaměřuje na stav dopravní a technické infrastruktury, služeb města, cestovní ruch, kultura, volný čas a přírodní podmínky.

Doplňující obsah kapitoly představuje základní popis vybraných měst, které byly zvoleny ze socioekonomické analýzy města Město Albrechtice. Byly vybrány konkrétní města Břidličná, Vrbno pod Pradědem, Horní Benešov a Zlaté Hory. Popis tvoří rovněž základní rámec pro pochopení následující kapitoly zahrnující analýzu využívání prostředků Kohezní politiky EU a následné srovnání s vybranými městy.

6.1 Základní informace o městě Město Albrechtice

Město Město Albrechtice je malé město ležící v okrese Bruntál (LAU1) v Moravskoslezském kraji (NUTS 3), které v roce 2024 zasáhly ničivé povodně. Východní stranu města obklopuje státní hranice s Polskem. Lokalita má velmi bohatou historii, která sahá až do 14 století. Z historického hlediska je území města označováno jako Sudetské. Od ostatních měst a obcí se liší tím, že název obsahuje status města, který mu byl přidělován už v historii. Oficiální název města je Město Albrechtice, který ho odlišuje od jiných obcí nesoucích podobný název – Albrechtice. (Město Albrechtice, ©2025a)

Ke dni 31. 12. 2023 ve městě žije 3415 obyvatel. (ČSÚ, ©2025)

Město je součástí správního obvodu obce s pověřeným obecním úřadem Město Albrechtice a zároveň spadá pod správní obvod obce s rozšířenou působností Krnov. Je členem euroregionu Praděd a MAS Krnovsko. (Regionální informační servis, ©2021a)

6.1.1 Poloha města a vodstvo

Město Město Albrechtice nacházející se v okrese Bruntál v Moravskoslezském kraji je vzdáleno 35 km od okresního města Bruntál a 75 km od krajského města Ostravy. Městem, jehož rozloha činí 6527 ha protéká řeka Opavice a je k dispozici i rybník Celňák. Severní část je obklopena několika obcemi, mezi které patří Petrovice, Janov, Jindřichov, Třemešná ve Slezsku a Slezské Rudoltice. Jižní hranici města tvoří Krnov a Hošťálkovy. Na východní straně sdílí hranici s Polskem, kde se nachází úrodné polské nížiny a na západní straně sousedí s Holčovicemi a Heřmanovicemi. Městu náleží dalších 10 místních částí kterými jsou Burkvíz, Česká Ves, Dlouhá Voda, Ztracená Voda, Hynčice, Linhartovy, Opavice, Piskořov, Valštejn a Žáry. (Strategický plán Město Albrechtice, 2022)

Obrázek (č. 1) přiložen níže zobrazuje polohu města Město Albrechtice.

Poloha města Město Albrechtice

Legenda:

Mapa: Aneta Včelná, ©2025 • Zdroj: Datawrapper • Vytvořeno nástrojem Datawrapper

Obrázek 1 Poloha města Město Albrechtice

(zdroj: vlastní zpracování dle Datawrapper.de)

6.1.2 Historie

Město má velmi bohatou historii sahající až do 14. století. Albrechtice byly poprvé zmíněny v roce 1377 v listině o rozdělení opavského knížectví. Albrechtice byly ve vlastnictví významných rodů. Prvně držel albrechtické panství makrabě Jošt v roce 1390 a v roce 1420

rytířský rod Stošů. Tvrz Albrechtice byla obklopena vojsky roku 1474, která se přišla vypořádat s přívrženci Jiřího z Poděbrad. Tvrz byla následně dobyta. Rod Stošů vystřídal v roce 1492 rod Makrotů. Na žádost byla ves Albrechtice povýšena na město a byla mu udělena privilegia. Tento krok provedl Vladislav Jagellonský listinou o povýšení na město.

Obrázek (č. 2) níže znázorňuje znak města, který byl přidělen Ferdinandem I. v roce 1563. Představuje zlatý štít zobrazujícího muže s topolovým proutím kolem pasu a s topolovým věncem na hlavě. Znak je odvozen z názvu města, jelikož Alber znamená v překladu topol. Pravá ruka je zdvižená, ve které drží topolovou větev. Druhou ruku má opřenou v bok. Pečeť města z roku 1723 se liší od znaku v tom, že má tvar kruhu, ve kterém se nachází muž držící topolový strom i s kořeny.

Obrázek 2 Znak města Město Albrechtice

(zdroj: www.mesto-albrechtice.cz)

Od roku 1952 se majitelé panství střídali. Majitelkou byla Alžběta Supovna z Fulštejna a později byl majitelem její syn Jan Kryštof. V roce 1623 patřilo panství jezuitům z Nisy, kteří byli roku 1625 vyhnáni Janem Kryštofem. Jezuité z Nisy se poté vrátili zpět.

Roku 1692 byl založen řeznický cech. Z tohoto důvodu bylo umožněno řemeslníkům žít na jedné straně řeky Opavice a začít s výstavbou domů. O 24 let později byly Albrechtice jako svobodné panství, které později patřilo opavským jezuitům. Významnou roli měla císařovna Marie Terezie, která povýšila Albrechtice na město mající vlastní samosprávu a soudní pravomoc v roce 1776.

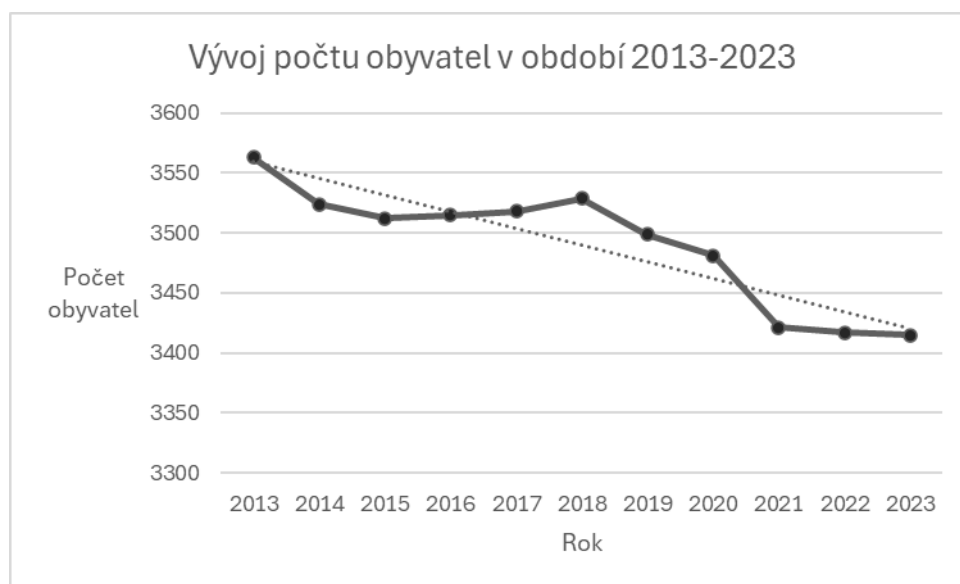
Roku 1779 byly Albrechtice zničeny pruskou armádou a později roku 1813 je zasáhly i ničivé povodně, a tak se obyvatelé přesouvali na výše položené části Albrechtic jako je dnešní Burkvíz a Žáry. Na území Albrechtic se nacházeli i opavští kupci Vincenc Tlach a Vincenc Keil, kteří se stali vlastníky Albrechtic a vybudovali válcovnu plechu. Byla velkým přínosem, jelikož umožnila práci obyvatelům a lidem z okolí. Válcovna byla později přemístěna do Bohumína. Na základě této události vznikly tamní železářny. Obyvatelé a lidé

z okolí přišli o zaměstnání a výrazně klesl i počet obyvatel. Roku 2002 byl obci Albrechtice vrácen status města. (Město Albrechtice, ©2025b)

6.1.3 Demografie

Největšího počtu 6 400 obyvatel město dosáhlo ve 2. polovině 19. století. Počet obyvatel začal výrazně klesat kvůli zmíněnému přesunutí válcovny plechu do Bohumína a druhé světové války, kdy byly odsunuti němečtí obyvatelé. V roce 1995 ve městě žilo 3 682 obyvatel. Počet je označován jako vrchol po poválečném období. (Město Albrechtice, ©2025b)

K datu 31. 12. 2023 ve městě žije 3415 obyvatel z toho 1678 mužů a 1737 žen. Graf (č. 3) znázorňuje vývoj počtu obyvatel v desetiletém období 2013-2023, kde je možné zpozorovat, že počet obyvatel Města Albrechtic dlouhodobě klesá. (ČSÚ, ©2025)

Obrázek 3 Vývoj počtu obyvatel v období 2013-2023

(zdroj: vlastní zpracování na základě dat z ČSÚ)

Jedním z aspektů ovlivňující vývoj počtu obyvatelstva je každoroční nárůst průměrného věku obyvatel, který je zobrazen níže v tabulce (č. 1). Od roku 2013 až 2023 průměrný věk obyvatel celkově vzrostl o 6,44 %. Aktuálně je průměrný věk obyvatel 45,1. V roce 2023 měla Česká republika průměrnou hodnotu stáří 42,8, Moravskoslezský kraj 43,5 a okres Bruntál 44,4. To znamená, že Město Albrechtice má nejvyšší průměrný věk obyvatel s porovnáním těchto oblastí a obyvatelstvo je minimálně o 0,7 let starší. (ČSÚ, ©2025)

Dle plánu udržitelné mobility Města Albrechtice 2023-2030 stárnutí místní populace patří mezi nejvýraznější problém města. (Město Albrechtice, ©2025g)

Tabulka 1: Průměrný věk obyvatel

Rok	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Průměrný věk	42,3	42,9	43	43,2	43,5	44,2	44,3	44,5	44,9	45,1	45,1

(zdroj: vlastní zpracování na základě dat z ČSÚ)

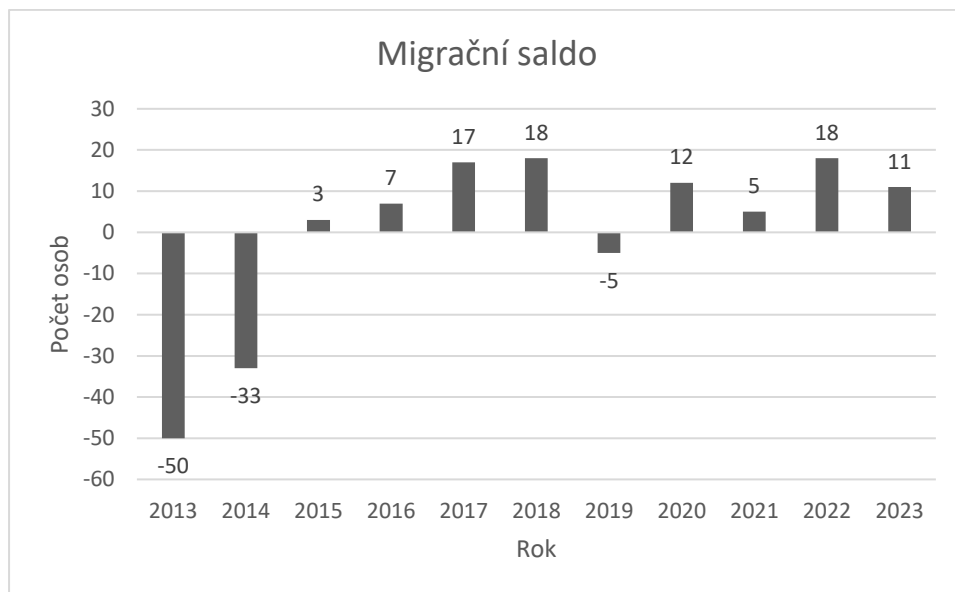
Tuto věkovou strukturu ovlivňuje v negativním smyslu i počet živě narozených a zemřelých tzv. přirozený úbytek obyvatel. Z údajů uvedených v tabulce (č. 2) vyplývá, že každým rokem zemře více lidí, než se narodí a ve většině případů zemře nejvíce obyvatel ve věku 65 let a více.

Tabulka 2 Počet živě narozených a zemřelých obyvatel

Rok	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Živě narození	36	28	35	33	30	26	31	22	33	29	33
Zemřelí	44	34	50	37	44	33	56	52	64	51	46
Zemřelí ve věku 65+	32	22	40	29	33	28	45	44	52	45	38

(zdroj: vlastní zpracování na základě dat z ČSÚ)

Dalším aspekt představuje migrační saldo, které se používá jako označení mezi počtem přistěhovalých a vystěhovalých obyvatel. V grafu (obrázek č. 4) je možné zpozorovat, že je převážně pozitivní, až na roky 2013, 2014 a 2019. V těchto zmíněných letech z města Město Albrechtice migrovalo více osob, než se přistěhovalo. (ČSÚ, ©2025)

Obrázek 4 Rozdíl přistěhovalých a vystěhovalých obyvatel v období 2013-2023

(zdroj: vlastní zpracování na základě dat z ČSÚ)

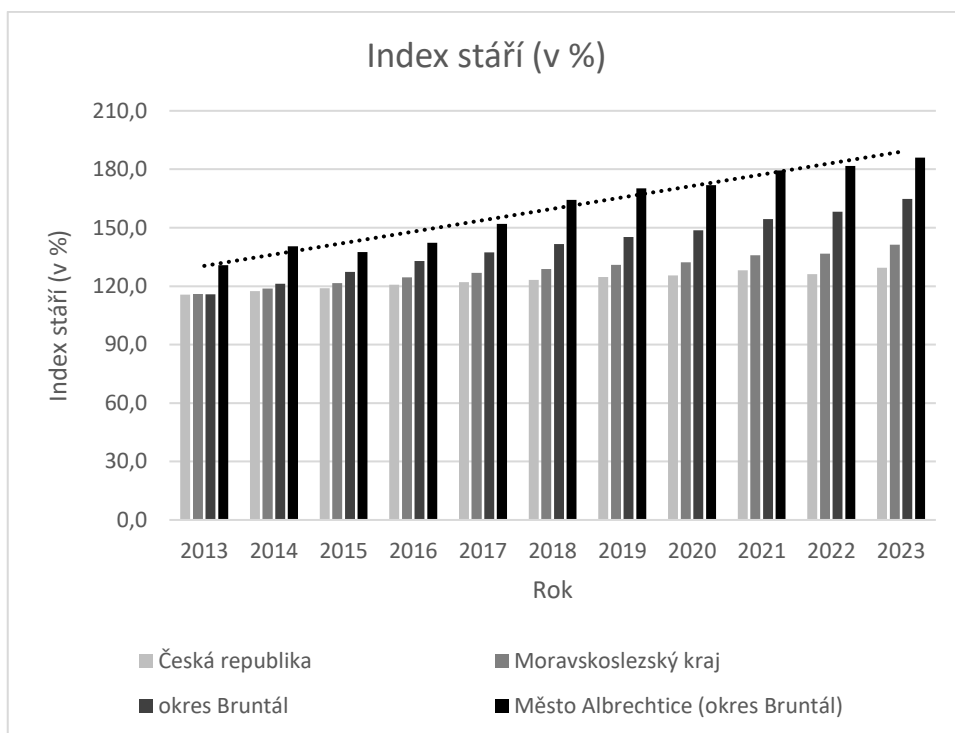
Tabulka (č. 3) obsahuje počet obyvatel dle věkových kategorií. Ve městě roste počet obyvatel ve věku 65 let a více, a naopak můžeme vidět, že se město každoročně podotýká s úbytkem obyvatel v produktivním věku. (ČSÚ, ©2025)

Tabulka 3 Počet obyvatel dle věkových kategorií

Období		2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Věková skupina	0–14	493	499	502	488	476	476	463	465	459
	15–64	2 341	2 306	2 253	2 239	2 213	2 187	2 127	2 107	2 102
	65 a více	678	710	763	802	810	818	831	845	854

(zdroj: vlastní zpracování na základě dat z ČSÚ)

Stárnutí obyvatel je spojeno s ukazatelem index stáří určující počet osob ve věku 65 let a více na 100 osob ve věku 0-14 let. Vývoj tohoto ukazatele můžeme zpozorovat v grafu níže (č. 5). Rostoucí trend znázorňuje neustálé stárnutí populace. V porovnání s okresem Bruntál, Moravskoslezským krajem a celou ČR má město Město Albrechtice nejvyšší hodnotu indexu stáří. V roce 2023 hodnota dosáhla 186, 1 %. To znamená, že na 100 osob ve věku 0-14 let připadá 186,1 seniorů. (ČSÚ, ©2025)

Obrázek 5 Index stáří v %

(zdroj: vlastní zpracování na základě dat z ČSÚ)

6.1.4 Zaměstnanost a podnikání

Území celého okresu se podotýká s několika hospodářskými problémy – poválečné procesy (odsun obyvatel a znárodnění), hospodářská transformace a silný propad zemědělství, které negativně ovlivnilo vysoký počet pracovních míst. Území se na základě těchto událostí řadí mezi slabší regiony. (Strategický plán Město Albrechtice, 2022)

Tabulka níže (č. 4) zobrazuje počet 5 největších registrovaných podnikatelských subjektů města Město Albrechtice k roku 2023. Celkem je registrováno 503 subjektů. Z celkového počtu má největší zastoupení průmysl s počtem 107 subjektů a stavebnictví s 82 subjekty. Další nejrozšířenější činností je velkoobchod, maloobchod, opravy a údržba motorových vozidel s 55 subjekty, dále zemědělství, lesnictví a rybářství s počtem 51 subjektů. (Regionální informační servis, ©2021a)

Tabulka 4 Počet subjektů dle oblasti podnikání

Počet subjektů dle oblasti podnikání	
Průmysl	107
Stavebnictví	82
Velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel	55
Zemědělství, lesnictví a rybářství	51
Zpracovatelský průmysl	50

(zdroj: vlastní zpracování dle regionální informační servis)

Ukazatel podílu nezaměstnaných osob je 5,7 v % k roku 2023. (ČSÚ, ©2025)

Mezi největší problémy města patří vysoká nezaměstnanost a podmínky pro podnikatele a celkovou ekonomickou aktivitu. (Strategický plán Města Albrechtic do roku 2030, 2021)

6.1.5 Dopravní infrastruktura

Silniční doprava

Městem prochází silnice první třídy s č. I/57. Během pracovních dní je tato silnice velmi využívána, jelikož umožňuje dostupnost do větších okolních měst Krnov, Opava a Ostrava. Do těchto měst dojíždějí obyvatelé Města Albrechtic za prací. Silnice je využívána i kamionovou dopravou, jelikož je součástí příhraničního dopravního koridoru. Silnice druhé třídy II/453 vede směrem do Jeseníků. Na území města se nachází ještě dalších 6 silnic třetí třídy, které vedou do městských částí. Tyto komunikace, jsou ve špatném stavu i z důsledku povodní. (Strategický plán Město Albrechtice, 2022; Obnova města po povodních z roku 2024, 2025)

Autobusová doprava

Spojení mezi okolními vesnicemi a městy zabezpečuje 6 linek autobusové dopravy společnosti Transdev Morava s.r.o., které jsou dostačující. Cestující mají možnost se dopravit do okolních vesnic nebo měst jako je Krnov, Vrbno pod Pradědem, Holčovice, Heřmanovice a skoro do všech obcí Osoblažska. Městem projíždí také přímé autobusy směřující do Zlatých Hor, Jeseníku a Ostravy. Do 4 městských částí neexistuje dopravní spojení. Jedná se o části Piskořov, Biskupice, Dlouhá Voda a Česká Ves. (Socioekonomická analýza, 2021)

Železniční doprava

Dle aktuálního jízdního řádu 2025 městem prochází neelektrifikovaná železniční trať. Zajišťuje přepravu cestujících do dalších částí České republiky a slouží také pro nákladní

dopravu. Cestující se z Města Albrechtic mohou dopravit do Jeseníku, odkud jezdí navazující spoje do Šumperka, Bruntálu a Olomouce. Mohou také využít opačný směr vedoucí do města Krnov. Zde je možné přestoupit na spoj vedoucí do Opavy, Ostravy nebo Bruntálu, Rýmařova a Olomouce. (Socioekonomická analýza, 2021)

Pěší a cyklistická doprava

V některých částech města chybí chodníky (např. městská část Hynčice, ulice Opavická a Nádražní). Tato místa jsou nebezpečná pro chodce. Ve městě se nachází velmi významná procházející dálková cyklotrasa II. třídy s číslem 55 nazývaná také jako Slezská magistrála mající nadregionální význam. Spojuje Jeseník, Krnov, Opavu a Kravaře. Městem Město Albrechtice je možné projíždět pouze po místních komunikacích, což může ohrozit nejen cyklisty, ale i řidiče. Město tuto situaci řeší a snaží se budovat trasy, které budou pro chodce nebo cyklisty bezpečnější. Ve strategickém plánu města do roku 2030 je navrženo 5 nových tras. Jedna trasa s označením C3 byla dokončena v roce 2021 a byla financována z ERDF. Město je vybaveno i dostatečným počtem stojanů na kola, k dispozici jsou i nabíječky pro elektrokola a město půjčuje i elektrokola. (Socioekonomická analýza, 2021)

6.1.6 Technická infrastruktura

Vodní hospodářství

Město Město Albrechtice je vybaveno dostatečnou vybudovanou vodovodní sítí, která pokrývá i městské části Hynčice, Žáry a část Linhartov. Tato síť zahrnuje městské a soukromé zdroje pitné vody. Místní části jsou zabezpečeny pitnou vodou přes vodojem, který je v soukromém vlastnictví nebo přes studny. To se týká ostatních částí města.

Město má jednotnou kanalizační síť, která je napojena na městskou čistírnu odpadních vod. Dle strategického plánu město a její část Hynčice nemá vybudovanou úplnou kanalizaci. Oblasti nacházející se mimo kanalizaci řeší tuto skutečnost individuálně žumpami nebo domovními ČOV. (Socioekonomická analýza, 2021)

Odpadové hospodářství

Odpadové hospodářství města zajišťuje společnost SMOLO CZ zabezpečující komplexní služby. Ve městě je zajištěn systém separovaného sběru odpadů. Zabývá se i naprostou většinou nakládání s odpady zahrnující třídění, úpravu a odstranění odpadů. (Socioekonomická analýza, 2021)

6.1.7 Služby města

Vzdělávání

Město má na jeho velikost velmi dobrou infrastrukturu pro vzdělání. Ve městě se nachází jedna mateřská škola a základní škola 1. a 2. stupně jejichž zřizovatel je Město Albrechtice. Moravskoslezský kraj dále ve městě zřizuje Střední odbornou školu, druhou základní školu a základní uměleckou školu Město Albrechtice. (EDULIST, ©2020-2025)

Sociální služby

Tabulka (č. 5) poskytuje přehled sociálních služeb. Tento druh služeb poskytuje pět poskytovatelů. Ani jednu nezřizuje Město Albrechtice, ale pouze je dlouhodobě finančně podporuje. S ohledem na stárnutí obyvatel města abscentuje pobytová forma poskytování těchto služeb. (Ministerstvo práce a sociálních věcí, 2025)

Tabulka 5 Přehled sociálních služeb

Název poskytovatele	Druh sociální služby
Charita Krnov	Domovy se zvláštním režimem
Slezská diakonie	Sociálně aktivizační služby pro děti a mládež
	Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež
Harmonie, příspěvková organizace	Chráněné bydlení
	Sociálně terapeutické dílny
Česká katolická charita	Domovy pro seniory
Help – in, o.p.s.	Pečovatelská služba

(zdroj: vlastní zpracování na základě dat z Registru poskytovatelů sociálních služeb)

Zdravotní služby

Nemocnice Město Albrechtice se nachází přímo ve městě a je součástí Sdruženého zdravotnického zařízení Krnov. K dispozici je oddělení zaměřené na ošetrovatelskou péči, léčebný ústav tuberkulózních a respiračních nemocí a dlouhodobě nemocných. Zdravotní služby jsou velmi limitované, takže ostatní služby je nutno hledat v okolních městech jako je Krnov nebo Opava. Ve městě se nachází i dvě ortopedické ambulance, rehabilitační oddělení, fyzioterapie, praktický lékař pro dospělé a praktický lékař pro děti a dorost. (Město Albrechtice, ©2025c)

6.1.8 Cestovní ruch, kultura a volný čas

Město Albrechtice má předpoklad pro rozvoj agroturistiky a hipoturistiky, která je rozvíjena v městské části Hynčice. (Socioekonomická analýza, 2021)

Městský turistický okruh

Městský turistický okruh (MTO) s délkou 28 km představuje propojení albrechtických aktivit. Spojuje 5 hlavních atraktivit: Poutní hora – zřícenina Burkvíz – zámek Linhartovy – rozhledna Hraniční vrch – Vrch Dubí. K okruhu patří i nově vybudovaná Pohádková stezka a zrekonstruovaná Kaple Keil von Eichenthurn. Trasa je velmi dobře vyznačena vlastními turistickými značkami, 22 rozcestníků, tabulemi s názvy, mapou a směrovkami s hlavním cílem. Městem vede i dalších 5 okruhů, které vedou samotným městem a jeho okolím. (Město Albrechtice, ©2025d)

Kultura

Ve městě proběhla rekonstrukce empírového rodinného domu s renesančním jádrem z 2. pol. 16. století významného překladatele a novináře Františka Gela. Po jeho dokončení je plně vybaven a stal se tak centrem kulturního a společenského dění s názvem Měšťanský dům. V pravé části objektu se nachází tzv. Infokavárna, která představuje moderní informační centrum města Město Albrechtice spojené s kavárnou.

Město nabízí široké spektrum kulturních akcí jako jsou přednášky zaměřené ve převážně na cestování, různé slavnosti a oslavy například Letní slavnosti nebo oslava Dne dětí a koncerty žáků ze Základní umělecké školy. Město je vybaveno Městskou knihovnou poskytující mnoho služeb. Ve městě se nachází i minimuzeum kočárek a panenek. Dále v místních částech města se nachází Zámek Linhartovy a zámecký park, první český dinopark Eldorado v Hynčicích a nový zámek a zámecký park Město Albrechtice v části Hynčic a města Město Albrechtice. (Město Albrechtice, ©2025e)

Volný čas

V rámci sportovních aktivit je k dispozici místní fotbalové hřiště, multifunkční hřiště, tenisové kurty, koupaliště, dětské hřiště a 2 sportovní haly. Na základě strategického plánu do roku 2030 je vyhrazena plocha pro venkovní areál pro atletické sporty, které by mohla využívat Základní škola, střední škola, speciální škola a i veřejnost. (Strategický plán Města Albrechtice do roku 2030, 2021)

Město organizuje i mnoho sportovních aktivit pro obyvatele, ale i turisty. Dostupné je discgolfové hřiště nacházející se v parku Bedřicha Smetany, pumptracková modulární dráha, rozhledna na Hraniční vrch a terénní cyklotrail, na které každoročně probíhá akce s názvem „Město běží na věže a sjezd cyklotrailu Lenochoď“. V blízkosti hranic s Polskem se nachází

rybník Celňák, který je ideálním místem pro relaxaci, rybaření a v zimě pro bruslení. Město je vybaveno i městským koupalištěm. (Město Albrechtice, ©2025f)

Na území města, konkrétně v místní části Dlouhá Voda se nachází i nevyužívaný a chátrající lyžařský vleč s ubytováním, a i sportovním areálem. (Socioekonomická analýza, 2021)

6.1.9 Přírodní podmínky

Kvalita ovzduší

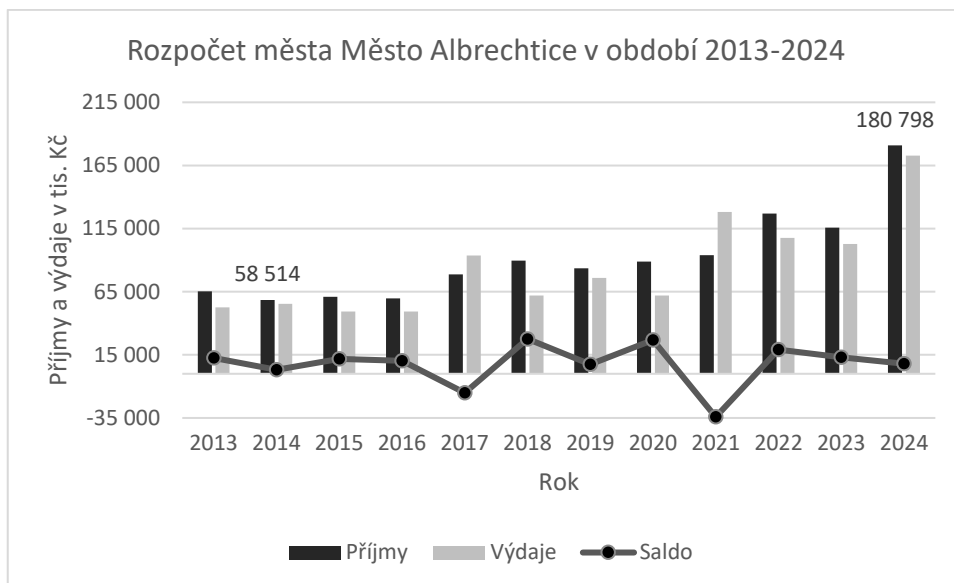
Ze strategického plánu vyplývá, že na území se nenachází stanice, která by měřila stav ovzduší. Tranzitní kamionová doprava a lokální topeniště jsou jediné zdroje, které by mohly znečišťovat ovzduší. Další zdroj by mohly být imise z Ostravsko-Karvinské aglomerace. (Strategický plán Města Albrechtic do roku 2030, 2021)

Přírodní katastrofy

Území města zasáhly několikrát ničivé povodně. Výraznější škody způsobila ničivá voda v letech 1813, 1997 a minulý rok v září 2024. (Město Albrechtice, ©2025g)

6.1.10 Rozpočet města

Na základě socioekonomické analýzy města, můžeme podotknout, že se Město Albrechtice chová rozpočtově odpovědně. V grafu (č. 6) níže je znázorněno jeho hospodaření ze kterého plyne, že město hospodáří s přebytkovými rozpočty, ale v roce 2017 a 2021 dosáhlo saldo rozpočtu záporných hodnot. (Monitor – kompletní přehled veřejných financí, 2025)

Obrázek 6 Rozpočet města Město Albrechtice v období 2013-2014

(zdroj: vlastní zpracování na základě dat z Monitoru)

Tabulka v Příloha P I znázorňuje rozpočet města Město Albrechtice v letech 2013-2024. Záporné rozpočtové saldo v letech 2017 a 2021 je způsobeno vyššími kapitálovými výdaji. Tento výdaj se týkal investic do pořízení dlouhodobého hmotného majetku konkrétně do budov, hal a staveb v obou případech.

Oblast přijaté transfery znázorňuje částky finančních prostředků přijaté městem. V grafu výše (č. 6) lze zaznamenat, že částky neznázorňují rostoucí nebo klesající trend tzn. jsou kolísavé. Vyšší hodnoty přijatých transferů města byly v roce 2022 a nejvyšší částka této položky byla v roce 2024. V roce 2022 město získalo investiční přijaté transfery od mezinárodních nebo zahraničních institucí a v roce 2024 od Moravskoslezského kraje. (Monitor – kompletní přehled veřejných financí, 2025)

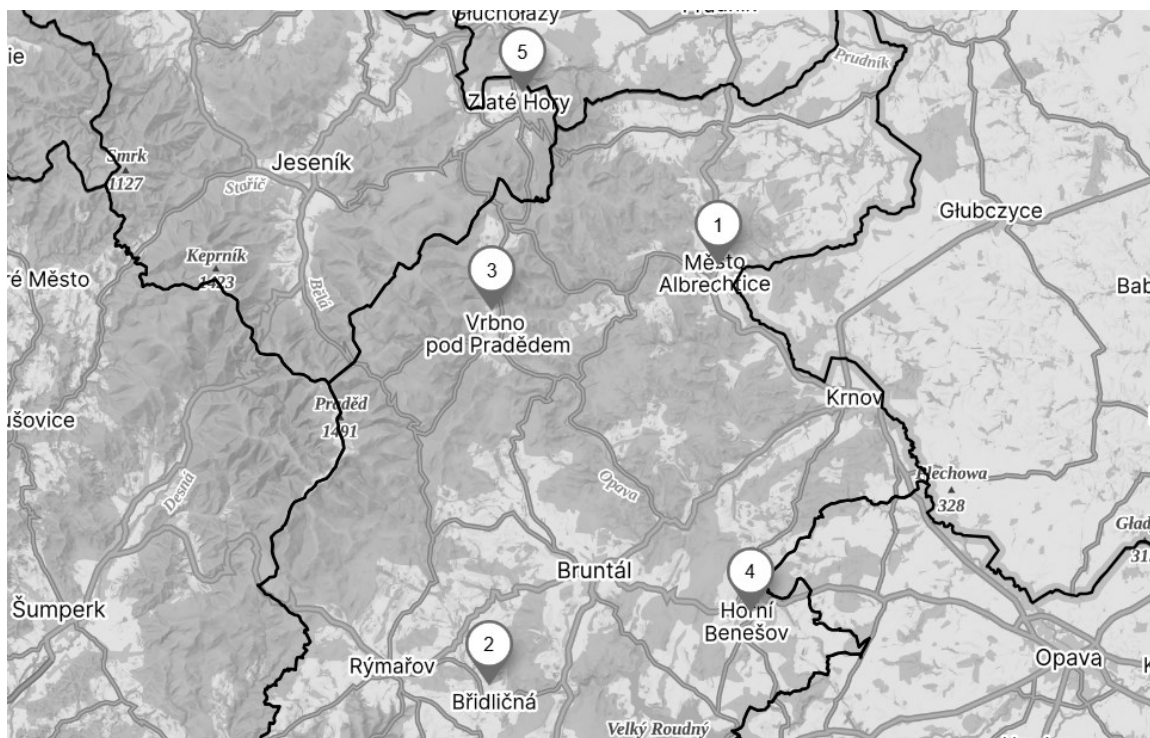
6.2 Základní charakteristika vybraných měst pro analýzu

Pro porovnání analýzy prostředků Kohezní politiky EU jsou zvoleny města na základě podobného počtu obyvatel a jejich specifické polohy. Byla vybrána ze socioekonomické analýzy města Město Albrechtice, kde jsou používána pro srovnání i jiných ukazatelů. Kapitola zahrnuje popis měst Břidličná, Vrbno pod Pradědem, Horní Benešov a Zlaté Hory.

Poloha

Obrázek níže (č. 7) zobrazuje jejich polohu. Charakterizována jsou města Břidličná na mapě označené (č. 2), Vrbno pod Pradědem (č. 3) a Horní Benešov (č. 4). Tato tři města se

nacházejí v okrese Bruntál v Moravskoslezském kraji. Další vybrané město Zlaté Hory (č. 5) leží v okrese Jeseník v Olomouckém kraji. Všechna města se nachází v blízkosti okresních měst Bruntál, Jeseník. Tyto oblasti byly v září 2024 zasáhnuty ničivými povodněmi. (STA Bruntálsko, ©2011-2025)

Obrázek 7 Poloha vybraných měst

(zdroj: vlastní zpracování mapy.com)

Demografie

Tabulka (č. 6) níže obsahuje základní ukazatele demografie vybraných měst a města Město Albrechtice. Počet obyvatel se pohybuje v rozmezí od minimálního počtu 2 214 do maximálního počtu 4751 ke dni 31. 12. 2023. Nejnižší průměrný věk obyvatel 42,9 má město Horní Benešov, a naopak nejvyšší je ve městě Vrbno pod Pradědem 46,8. Město Město Albrechtice má průměr věku 45,1 stejně jako město Zlaté Hory.

Index stáří je nejvyšší ve městě Vrbno pod Pradědem. Představuje hodnotu o 46,2 % vyšší než město Město Albrechtice. Nejnižší index stáří je ve městě Horní Benešov. (ČSÚ, ©2025)

Tabulka 6 Základní ukazatele demografie vybraných měst

Přehled základních ukazatelů demografie měst ke dni 31. 12. 2023					
Název města	Město Albrechtice	Břidličná	Vrbno pod Pradědem	Zlaté Hory	Horní Benešov
Počet obyvatel	3415	2931	4751	3736	2214
Průměrný věk	45,1	45,2	46,8	45,1	42,9
Index stáří (v %)	186,1	170,7	232,3	177,1	130,9

(zdroj: vlastní zpracování na základě dat z ČSÚ)

Zaměstnanost a hospodářství

Tabulka (č. 7) obsahuje popis porovnání základních ukazatelů zaměstnanosti a hospodářství vybraných měst a města Město Albrechtice. Zahrnuje podíl nezaměstnaných osob (v %), počet ekonomicky aktivních subjektů a hlavní odvětví. Nejvyšší podíl nezaměstnaných osob můžeme zaznamenat ve městě Horní Benešov a Vrbno pod Pradědem.

Počet ekonomicky aktivních subjektů je nejméně ve městě Břidličná. V porovnání s městem Město Albrechtice má město Břidličná o 224 subjektů méně. Nejvyšší počet lze zaznamenat ve městě Vrbno pod Pradědem, což je více o 173 ekonomicky aktivních subjektů než ve městě Město Albrechtice.

Všechna města mají silné zastoupení v oblasti průmyslu. Dalším sektorem je stavebnictví, které dominuje u měst Město Albrechtice a Břidličná. Mezi hlavní odvětví měst patří i zpracovatelský průmysl. Konkrétně ve městech Vrbno pod Pradědem a Horní Benešov. Zlaté Hory se odlišují a jako jediný z vybraných měst se soustředí na zemědělství, lesnictví a rybářství. (Regionální informační servis, ©2021)

Tabulka 7 Základní ukazatele zaměstnanosti a hospodářství vybraných měst

Přehled základních ukazatelů zaměstnanosti a hospodářství měst			
Název města	Podíl nezaměstnaných osob (v %)	Počet ekonomicky aktivních subjektů	Hlavní odvětví
Město Albrechtice	5,7	503	Průmysl, stavebnictví
Břidličná	5,1	358	Průmysl, stavebnictví
Vrbno pod Pradědem	7,6	676	Průmysl, zpracovatelský průmysl
Zlaté Hory	7,3	541	Průmysl, zemědělství, lesnictví a rybářství
Horní Benešov	7,7	279	Průmysl, zpracovatelský průmysl

(zdroj: vlastní zpracování na základě dat z risy.cz)

Vzdělávání, zdravotnictví a sociální služby

Tabulka (č. 8) je zaměřena na oblast vzdělávání roku 2021, zdravotnictví stejného roku a na sociální služby z roku 2022 vybraných měst. Nejvíce vzdělávacích zařízení s počtem 5 se nachází ve městě Město Albrechtice a Vrbno pod Pradědem. Naopak nejmenší počet lze zpozorovat u měst Břidličná a Horní Benešov.

V rámci zdravotnictví je nejvíce vybaveno město Vrbno pod pradědem s 8 zařízeními a město Město Albrechtice s 5 zařízeními. Nejmenší počet zařízení lze zaznamenat u města Horní Benešov.

V rámci sociální oblasti je nejvíce vybaveno město Břidličná s počtem 7 zařízení a službami. Druhý nejvyšší počet těchto zařízení má město Město Albrechtice. Města jako jsou Zlaté Hory a Vrbno pod Pradědem jsou vybaveny pouze 2 zařízeními. Nejmenší počet sociálních služeb a zařízení má město Horní Benešov s 1 zařízením nebo službou. (Regionální informační servis, ©2021)

Tabulka 8 Základní ukazatele vzdělávání, zdravotnictví a sociální oblasti v letech 2021 a 2022

Přehled základních ukazatelů vzdělávání, zdravotnictví a sociální oblasti měst			
Název města	Počet vzdělávacích zařízení (2021)	Počet zdravotních zařízení (2021)	Počet sociálních zařízení a služeb (2022)
Město Albrechtice	5	5	4
Břidličná	2	4	7
Vrbno pod Pradědem	5	8	2
Zlaté Hory	3	3	2
Horní Benešov	2	2	1

(zdroj: vlastní zpracování na základě dat z risy.cz)

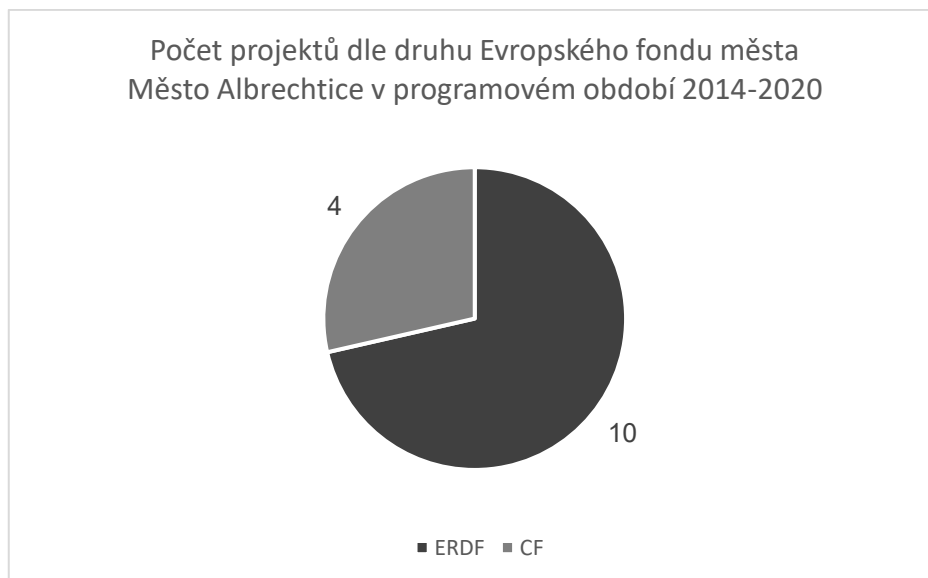
7 ANALÝZA DOTAČNÍCH PROJEKTŮ FINANCOVANÝCH ZE ZDROJŮ EU

Kapitola zahrnuje analýzu výchozího stavu realizovaných dotačních projektů financovaných ze zdrojů Kohezní politiky EU města Město Albrechtice za minulé programové období 2014-2020. Jelikož probíhá programové období 2021-2027, tak bude také rámcově zmíněno. Analýza je prováděna na základě příjemce. V tomto případě jde o město Město Albrechtice. Informace o realizovaných projektech byly čerpány z veřejné stránky Dotace.eu, risy.cz a ze stránek města Město Albrechtice. Částky, které byly v cizí měně jsou přepočítány do české měny na základě kurzu EUR/CZK ke dni 5. 4. 2025 dle Evropské centrální banky ECB.

V první části je hlavní pozornost věnována analýze města Město Albrechtice, jelikož jde o zkoumané město. Zahrnuje popis zdrojových fondů, operačních programů, témat a finančních prostředků jednotlivých projektů. Dále následuje analýza vybraných měst, která poskytuje data pro komparaci a případnou inspiraci pro další rozvoj města Město Albrechtice. Cílem této analýzy je odhalit, jak zkoumané město čerpá finanční prostředky EU v porovnání s vybranými městy.

7.1 Dotační projekty ve městě Město Albrechtice

Ve městě Město Albrechtice bylo v programovém období 2014-2020 realizováno celkem 14 projektů, které byly podpořeny z financí EU. Konkrétně z Evropského fondu pro regionální rozvoj (ERDF) a z Kohezního fondu (CF). Z grafu níže (č. 8) vyplývá, že v minulém programovém období byl nejčastější zdroj Evropský fond pro regionální rozvoj (ERDF), který podpořil 10 projektů což tvoří 71 % z celkového počtu. Další zdroj představuje Kohezní fond (CF) ze kterého byly financovány 4 projekty tvořící zbývajících 29 %.

Obrázek 8 Počet projektů dle druhu Evropského fondu města Město Albrechtice v programovém období 2014-2020

(zdroj: vlastní zpracování na základě dat z Dotace.eu)

V aktuálním programovém období 2021-2027 má město schválené pouze 3 projekty, které budou podporovány ze stejných fondů jako v předcházejícím období. Nejčastější zdroj tohoto období je Kohezní fond (2 projekty) a Evropský fond pro regionální rozvoj (1 projekt). Kumulativně za obě programová období by bylo podpořeno 17 projektů z Evropského fondu pro regionální rozvoj a Kohezního fondu.

Operační programy

Tabulka níže (č. 9) znázorňuje nejvíce využívané operační projekty a počet projektů obou programových období 2014-2020 a 2021-2027. V programovém období 2014-2027 byly využity 3 operační programy s celkovou částkou 37 861 tis. Kč. Nejvíce byl využíván OP INTERREG V-A Česká republika – Polsko. Byl využit celkem osmkrát, kdy jeho výše dotace EU tvořila 6 974 tis. Kč. Původně byly částky vyčísleny v EUR, jelikož se jedná o přeshraniční spolupráci. Hodnoty byly přepočítány kurzem 24,954 stanovené Evropskou centrální bankou ke dni 5. 4. 2025. (Evropská centrální banka, ©2025)

Integrovaný regionální operační program byl naopak využíván nejméně. Byly realizovány 2 projekty s celkovou částkou 8 197 tis. Kč. Nejvyšší dotaci lze zaznamenat i Operačního programu životního prostředí, ze kterého byly podpořeny 4 projekty a jeho výše dotace tvořila výrazně vyšší hodnotu dotace 22 690 tis. Kč. V programovém období 2014-2020 město čerpalo finanční prostředky z fondů EU celkem ve výši 37 861 tis. Kč.

Tabulka níže (č. 9) vyobrazuje i aktuální programové období, kdy byly využity prozatím jen dva operační programy – OP Životní prostředí 2021-2027 s dotací 14 066 tis. Kč a Integrovaný regionální operační program v hodnotě 5 336 tis. Kč.

Tabulka 9 Přehled operačních programů, počet projektů a výše dotace (v tis. Kč) města Město Albrechtice za obě programová období 2014-2020 a 2021-2027

Programové období 2014-2020		
Operační program	Počet projektů	Výše dotace EU v tis. Kč
INTERREG V-A Česká republika – Polsko	8	6 974
OP Životní prostředí	4	22 690
Integrovaný regionální operační program	2	8 197
Celkem	14	37 861
Programové období 2021-2027		
Operační program	Počet projektů	Výše dotace EU v tis. Kč
Operační program Životní prostředí 2021—2027	2	14 066
Integrovaný regionální operační program	1	5 336
Celkem	3	19 402

(zdroj: vlastní zpracování na základě dat z Dotace.eu)

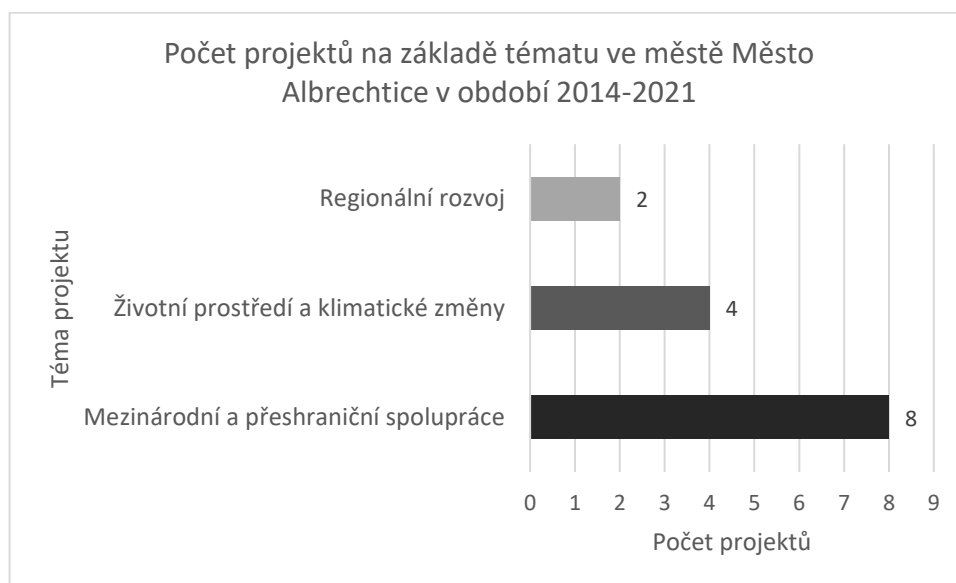
Téma projektu

Graf níže (č. 9) poskytuje přehled projektů podle jejich tematického zaměření v období 2014-2021. Nejvyššího počtu projektů lze pozorovat u tematického zaměření na Mezinárodní a přeshraniční spolupráci. Město Město Albrechtice spolupracuje s polským městem Biala, Jednalo se o 8 projektů, které se konkrétně týkaly Česko-polské přeshraniční spolupráce, konkrétně se zmíněným městem. Smyslem těchto projektů je odstraňování jazykové bariéry mezi žáky ZŠ a tanečního spolku prostřednictvím sportovních aktivit. Další projekty v rámci této spolupráce byly zaměřeny na poznávání tradic obou stran a posílení cykloturistiky. V rámci tohoto tématu byla podpořena i spolupráce česko-polských hasičů prostřednictvím aktivit s novými zařízeními, které byly pořízeny z finančních prostředků EU. Tyto zařízení zahrnovaly čerpadla, specializované oděvy, sítě na záchranu zvěře apod.

Dle tematického rozdělení se další projekty zabývaly životním prostředím a klimatickými změnami. Předmětem těchto projektů bylo dovybavení stávajícího odpadového centra města Město Albrechtic, posílení třídění odpadů ve městě, preventivní povodňové opatření, při kterém byly instalovány lokální varovné systémy a proběhla digitalizace povodňového plánu. Poslední projekt v rámci životního prostředí a klimatických změn je zaměřen na dostavbu kanalizačního systému města, konkrétně instalaci potrubí s celkovou délkou stok

1911,1 metrů. Na základě projektu má být napojeno na veřejnou splaškovou kanalizaci 97 rodinných domů.

V rámci regionálního rozvoje byl realizován nejmenší počet projektů. První projekt byl zaměřen na zvýšení kvality a dostupnosti infrastruktury na ZŠ Město Albrechtice prostřednictvím modernizace odborné multimediální učebny a pořízením pásového schodolezu. Druhý projekt byl zaměřen na bezpečnost na silnici 1/57. Byla vybudována komunikace IV. třídy cyklostezka Město Albrechtice – Třemešná, která je určena pouze pro chodce a cyklisty.

Obrázek 9 Počet projektů ve městě Město Albrechtice dle jeho tematického zaměření v programovém období 2014-2020

(zdroj: vlastní zpracování na základě dat z Dotace.eu)

Projekty v období 2021-2027 nejsou rozděleny dle témat, ale na základě jeho popisu lze určit jejich zaměření. Jedná se o projekt zaměřen na vybudování dlouhodobého nájemního bydlení, které splňuje parametry sociálního bydlení – Zaměstnanost a sociální služby. Druhý projekt je zaměřen na výměnu plochy v rámci životního prostředí z důvodu nepropustnosti dešťové vody – Životní prostředí a klimatické změny. Poslední projekt má posílit separaci vybraných druhů odpadů a pořízení kompostérů pro občany města – Životní prostředí a klimatické změny.

Finanční prostředky témat projektů

Tabulka (č. 10) zobrazuje alokaci největšího objemu finančních prostředků EU jednotlivých oblastí. Největší objem 22 690 tis. Kč v programovém období 2014-2020 tvořila oblast

životního prostředí a klimatické změny. Množství finančních prostředků tvoří 55,9 % z celkových čerpaných finančních prostředků 37 861 tis. Kč. Mezinárodní a přeshraniční spolupráce s regionálním rozvojem nemají mezi sebou výrazný rozptyl v rámci výše dotace, ale výraznější rozdíl můžeme pozorovat v rámci počtu projektů. Důvodem je, že v rámci spolupráce se ve většině projektech budovalo na vztazích a odstraňování jazykových bariér. Regionální rozvoj byl zaměřen na investice – cyklostezka, zvýšení kvality a dostupnosti infrastruktury na Základní škole Město Albrechtice.

V programovém období 2021-2027 prozatím šlo nejvíce prostředků z čerpaných dotací do oblasti životního prostředí jako v minulém programovém období. Tato oblast dosud tvoří 2 projekty s hodnotou 14 066 tis. Kč což je 72,5 % z celkové sumy finančních prostředků EU. Zbývající část tvoří projekt zaměřující se na regionální rozvoj.

Tabulka 10 Finanční prostředky EU dle témat projektů ve městě Město Albrechtice v programových obdobích 2014-2020 a 2021-2027

Programové období 2014-2020		
Téma projektu	Počet projektů	Finanční prostředky EU v tis. Kč
Životní prostředí a klimatické změny	4	22 690
Regionální rozvoj	2	8 197
Mezinárodní a přeshraniční spolupráce	8	6 974
Celkem	14	37 861
Programové období 2021-2027		
Téma projektu	Počet projektů	Finanční prostředky EU v tis. Kč
Životní prostředí a klimatické změny	2	14 066
Regionální rozvoj	1	5 336
Celkem	3	19 402

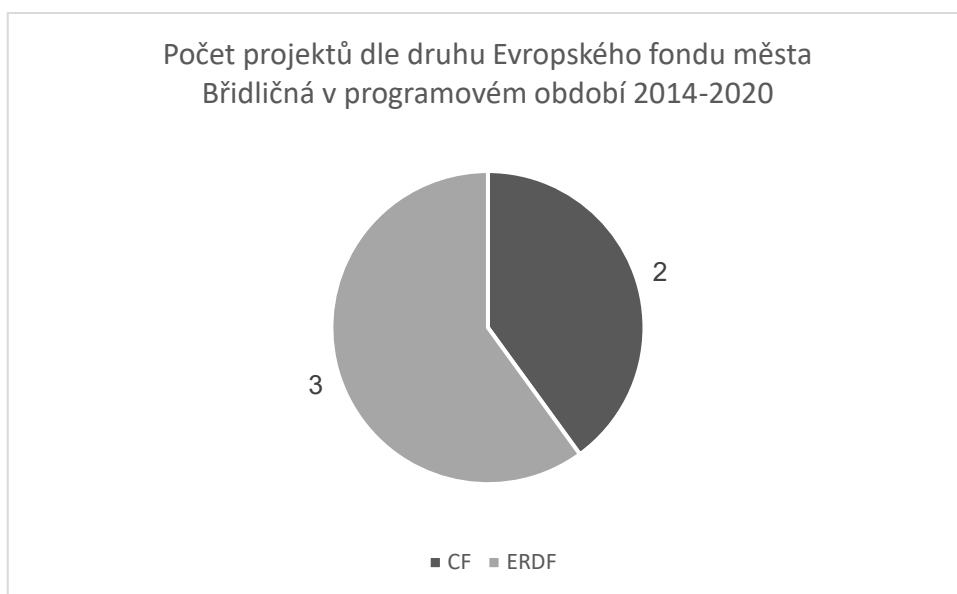
(zdroj: vlastní zpracování na základě dat z Dotace.eu)

7.2 Dotační projekty vybraných měst

Vybraná města byla zvolena na základě podobného počtu obyvatel a specifické polohy jako má i Město Město Albrechtice. Celkem byla vybrána 4 města z toho 3 se nachází v okrese Bruntál v Moravskoslezském kraji. Jedná se o města Břidličná, Vrbno pod Pradědem a Horní Benešov. Zbývající město bylo zvoleno z jiného okresu a kraje, ale také s podobným počtem obyvatel. Jde o město Zlaté Hory nacházející se v okrese Jeseník v Olomouckém kraji.

7.2.1 Dotační projekty města Břidličná

V programovém období 2014-2020 město Břidličná realizovalo celkem 5 projektů, které byly financovány prostřednictvím fondů EU. Graf níže (č. 10) znázorňuje 3 projekty financované z Evropského fondu pro regionální rozvoj a 2 projekty, které byly podpořeny z Kohezního fondu.

Obrázek 10 Počet projektů dle druhu Evropského fondu města Břidličná v programovém období 2014-2020

(zdroj: vlastní zpracování na základě dat z Dotace.eu)

V aktuálním programovém období 2021-2027 byl realizován pouze jeden projekt financován z Kohezního fondu. Vyrovnal by tak projekty kumulativně za obě programová období na počet projektů – 3 kdy zdrojem by byl CF a 3 projekty byly podpořeny ERDF.

Nutné je ale podotknout, že příjemce tohoto jednoho projektu, financovaného z Kohezního fondu bylo sdružení obcí Rýmařovska, mezi které patří město Břidličná.

Operační programy

Mezi nejčastěji využívaný operační program patří OP Životní prostředí s počtem 3 projektů a výši dotace EU 7 605 tis. Kč. Dále byly 2x využity výzvy z Integrovaného regionálního operačního programu, které představují zbývající finanční částku 8 225 tis. Kč za programové období 2014-2020.

V tabulce (č. 11) je zobrazeno i programové období 2021-2027. Z Operačního programu Životního prostředí 2021-2027 byl financován pouze jeden projekt v hodnotě 8 911 tis. Kč. Jedná se o projekt, kdy příjemcem bylo sdružení obcí Rýmařovska.

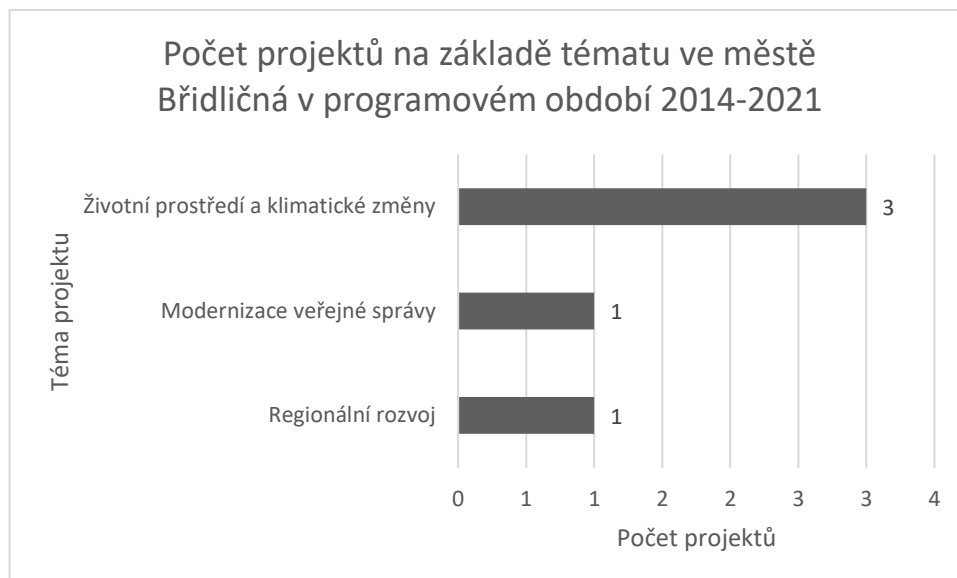
Tabulka 11 Přehled operačních programů, počet projektů a výše dotace (v tis. Kč) města Břidličná za obě programová období 2014-2020 a 2021-2027

Programové období 2014-2020		
Operační program	Počet projektů	Výše dotace EU v tis. Kč
OP Životní prostředí	3	7 605
Integrovaný regionální operační program	2	8 225
Celkem	5	15 830
Programové období 2021-2027		
Operační program	Počet projektů	Výše dotace EU v tis. Kč
Operační program Životní prostředí 2021—2027	1	8 911
Celkem	1	8 911

(zdroj: vlastní zpracování na základě dat z Dotace.eu)

Téma projektů

V grafu níže (č. 11) jsou zobrazeny projekty rozdělené dle tematického zaměření v období 2014-2020 města Břidličná. Lze tak poznat, že témata byly pouze 3. Zaměření 3 projektů se týkalo životního prostředí. Konkrétně se jednalo o projekty digitalizace povodňového plánu a preventivního protipovodňového opatření, výstavby kanalizace Vajglov a obnovy zeleně. Zbývající 2 projekty byly zaměřeny na modernizaci veřejné správy – územní studie krajiny ORP Rýmařov a regionální rozvoj – vybudování chodníku, jelikož obyvatelé využívali chůzi po silnici.

Obrázek 11 Počet projektů ve městě Břidličná dle jeho tematického zaměření v programovém období 2014-2020

(zdroj: vlastní zpracování na základě dat z Dotace.eu)

Finanční prostředky témat projektů

Tabulka (č. 12) zobrazuje obě programová období 2014-2020 a 2021-2027, rozdělení projektů dle témat, jejich počet a jejich výši dotace EU. Největší množství finančních prostředků EU v hodnotě 7 605 tis. Kč směřovalo do oblasti Životního prostředí a klimatických změn. V rámci tématu Regionálního rozvoje byl realizován pouze jeden projekt s podobně vysokou dotací 6 948 tis. Kč. Nejnížší dotace byla směřována na oblast modernizace veřejné správy.

V aktuálním programovém období 2021-2027 byl realizován pouze jeden projekt s celkovou dotací 8 911 tis. Kč zaměřen na téma životní prostředí a klimatické změny. Jak bylo zmíněno v operačních programech, jedná se o projekt, kdy příjemcem bylo sdružení obcí Rýmařovska.

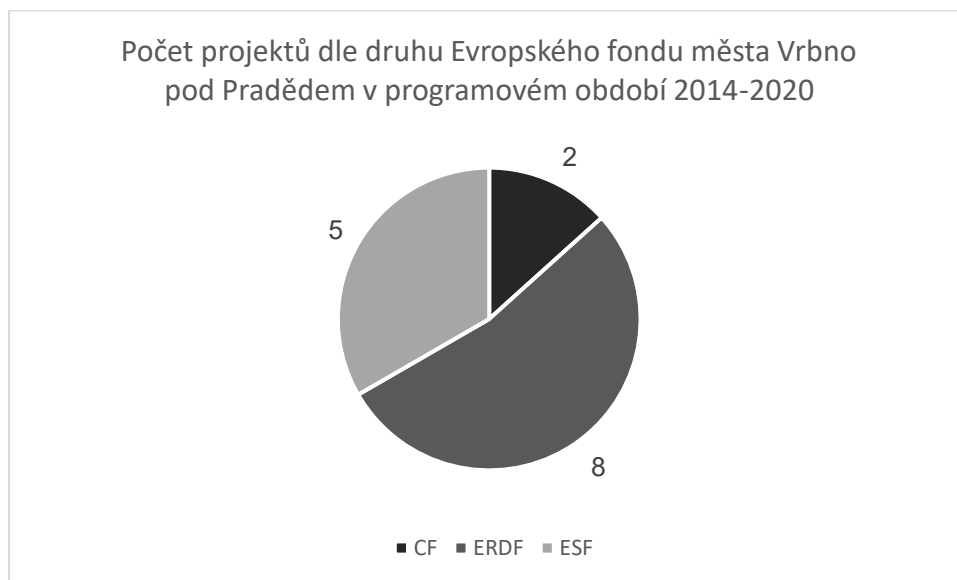
Tabulka 12 Finanční prostředky EU dle témat projektů ve městě Břidličná v programových obdobích 2014-2020 a 2021-2027

Programové období 2014-2020		
Téma projektu	Počet projektů	Finanční prostředky EU v tis. Kč
Životní prostředí a klimatické změny	3	7 604
Regionální rozvoj	1	6 948
Modernizace veřejné správy	1	1 277
Celkem	5	15 830
Programové období 2021-2027		
Téma projektu	Počet projektů	Finanční prostředky EU v tis. Kč
Životní prostředí a klimatické změny	1	8 911
Celkem	1	8 911

(zdroj: vlastní zpracování na základě dat z Dotace.eu)

7.2.2 Dotační projekty města Vrbno pod Pradědem

V programovém období 2014-2020 bylo ve městě Vrbno Pod pradědem realizováno celkem 15 projektů. Jsou zobrazeny v grafu (č. 12) a znázorňuje, že podporu získalo 8 projektů z Evropského fondu pro regionální rozvoj. Dále 5 projektů bylo podpořeno Evropským sociálním fondem a zbývající 2 projekty získaly podporu z Kohezního fondu.

Obrázek 12 Počet projektů dle druhu Evropského fondu města Vrbno pod Pradědem v programovém období 2014-2020

(zdroj: vlastní zpracování na základě dat z Dotace.eu)

V aktuálním programovém období 2021-2027 město Vrbno pod Pradědem plánuje 2 projekty, které budou podpořeny z Evropského fondu pro regionální rozvoj z toho jeden je v realizaci a druhý je schválený. tzn. Evropský fond pro regionální rozvoj by se navýšil na počet 10 projektů.

Operační programy

Tabulka (č. 13) znázorňuje skutečnost, že v programovém období 2014-2020 město Vrbno pod Pradědem využilo 4 operační programy s celkovou výší dotace 48 945 tis. Kč. Na základě tabulky níže lze říct, že mezi nejčastěji využívaný operační program patří Operační program Zaměstnanost. Výzvu v rámci zmíněného OP využili celkem 5x, při kterém získali dotaci ve výši 16 079 tis. Kč. Dále město 4x využilo Integrovaný regionální OP s nejvyšší získanou dotací 23 668 tis. Kč tohoto období. Se stejným počtem projektů byl využíván INTERREG V-A Česká republika — Polsko, ale s nižší hodnotou dotace EU, která tvořila 2 978 tis. Kč. Nejnižší počet projektů byl v rámci OP Životního prostředí s celkovou výší dotace 6 220 tis. Kč.

V programovém období 2021-2027 byl využit Integrovaný regionální operační program celkem dvakrát, z toho jeden projekt je v realizaci a druhý je schválen. Tvoří tak celkovou výši dotace EU 11 764 tis. Kč.

Tabulka 13 Přehled operačních programů, počet projektů a výše dotace (v tis. Kč) města Vrbno pod Pradědem za obě programová období 2014-2020 a 2021-2027

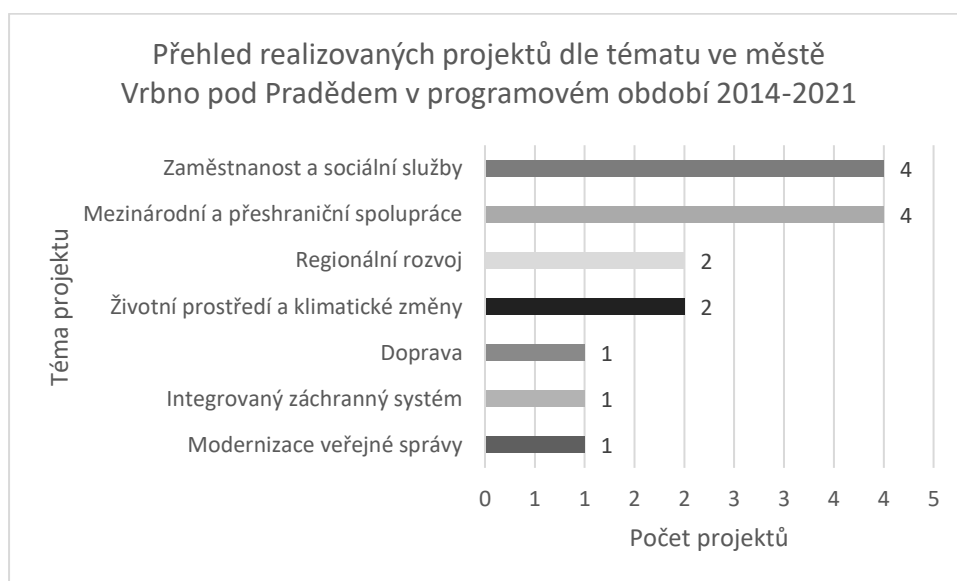
Programové období 2014-2020		
Operační program	Počet projektů	Výše dotace EU v tis. Kč
Operační program Zaměstnanost	5	16 079
Integrovaný regionální operační program	4	23 668
INTERREG V-A Česká republika – Polsko	4	2 978
OP Životní prostředí	2	6 220
Celkem	15	48 945
Programové období 2021-2027		
Operační program	Počet projektů	Výše dotace EU v tis. Kč
Integrovaný regionální operační program	2	11 764
Celkem	2	11 764

(zdroj: vlastní zpracování na základě dat z Dotace.eu)

Téma projektu

Jednotlivé projekty jsou roztrženy do 7 témat v grafu níže (č. 13). Zobrazuje vyrovnaný počet 4 projektů v oblasti Zaměstnanost a sociální služby a mezinárodní a přeshraniční

spolupráci. Projekty v rámci Zaměstnanosti a sociálních služeb se zaměřovaly zejména na realizaci příměstských táborů a snižování sociálního vyloučení. Mezinárodní a přeshraniční spolupráce byla zaměřena zejména na měkké aktivity jako jsou – společné bruslení, vzájemné poznávání tradic a kultur obou stran. Zaměření se netýkalo jen měkkých aktivit, ale i podpory místních podnikatelů, zpřístupnění přírodních aktivit a umožnění interaktivních prvků a materiálů v češtině a polštině. Stejný počet 2 projektů se týkal témat – regionální rozvoj, kdy byly pořízeny prostředky a vybavení pro hasičskou zbrojnicí a životního prostředí a klimatických změn v jehož rámci byly realizovány projekty s cílem odvodnění přívalových vod a protipovodňová opatření – instalaci varovného systému a digitalizaci povodňového plánu. Mezi zbývajících oblastí s 1 projektem patří doprava který byl zaměřen na vybudování stezky pro chodce a cyklisty, integrovaný záchranný systém týkající se výstavby hasičské zbrojnice a modernizace veřejné správy. Projekt se týkal pořízení specializovaného systému pro efektivitu práce veřejné správy.

Obrázek 13 Počet projektů ve městě Vrbno pod Pradědem dle jeho tematického zaměření v programovém období 2014-2020

(zdroj: vlastní zpracování na základě dat z Dotace.eu)

Finanční prostředky témat projektů

Tabulka (č. 14) poskytuje přehled finančních prostředků jednotlivých projektů rozdělených na základě jejich témat. V programovém období 2014-2020 byl čerpaný celkový objem 48 945 tis. Kč. Největší výši dotace 18 554 tis. Kč tvořil jeden projekt který byl zaměřen na integrovaný záchranný systém. Další výrazně vyšší finanční prostředky 12 504 tis. Kč byly použity oblasti zaměstnanosti a sociálních služeb s celkovým počtem 4 projektů. Další

finanční prostředky z čerpaných dotací šly do oblasti životního prostředí a klimatických změn, a to v hodnotě 6 220 tis. Kč. Ostatní projekty zaměřené na mezinárodní a přeshraniční spolupráci, modernizaci veřejné správy, dopravu a regionální rozvoj měly výrazně nižší objem dotací. Pohybovaly se v hodnotách od 1 210 tis. Kč do 3 904 tis. Kč.

V aktuálním programovém období 2021-2027 nebyly uvedeny 2 projekty v rámci regionálního rozvoje, které prozatím tvoří výši dotace 11 764 tis. Kč.

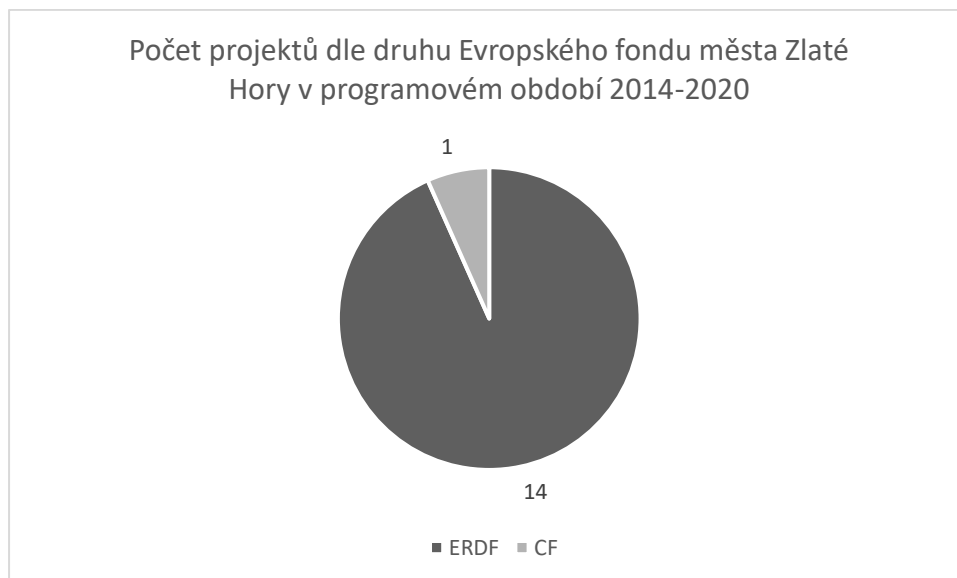
Tabulka 14 Finanční prostředky EU dle témat projektů ve městě Vrbno pod Pradědem v programových obdobích 2014-2020 a 2021-2027

Programové období 2014-2020		
Téma projektu	Počet projektů	Finanční prostředky EU v tis. Kč
Mezinárodní a přeshraniční spolupráce	4	2 978
Zaměstnanost a sociální služby	4	12 504
Životní prostředí a klimatické změny	2	6 220
Regionální rozvoj	2	1 210
Modernizace veřejné správy	1	3 575
Integrovaný záchranný systém	1	18 554
Doprava	1	3 904
Celkem	15	48 945
Programové období 2021-2027		
Téma projektu	Počet projektů	Finanční prostředky EU v tis. Kč
Regionální rozvoj	2	11 764
Celkem	2	11 764

(zdroj: vlastní zpracování na základě dat z Dotace.eu)

7.2.3 Město Zlaté Hory

Z grafu (č. 14) lze zaznamenat, že v programovém období 2014-2020 město Zlaté Hory realizovalo celkem 15 projektů. Z Evropského fondu pro regionální rozvoj bylo podpořeno 14 projektů a zbylý jeden byl podpořen z Kohezního fondu.

Obrázek 14 Počet projektů dle druhu Evropského fondu města Zlaté Hory v programovém období 2014-2020

(zdroj: vlastní zpracování na základě dat z Dotace.eu)

V aktuálním programovém období 2021-2027 město realizovalo jeden projekt, který byl podpořen Kohezním fondem. Dále byly schváleny 3 projekty na které získá podporu z Evropského fondu pro regionální rozvoj.

Počet by se tak kumulativně navýšil za obě programová období 2014-2020 a 2021-2027 na celkový počet 19 projektů. Z toho by 17 bylo podpořeno z Evropského fondu pro regionální rozvoj a zbylé 2 projekty z Kohezního fondu.

Operační programy

Tabulka (č. 15) níže ilustruje, že město Zlaté hory využívalo 3 operační programy. Výrazně více využívalo operační program INTERREG V-A Česká republika – Polsko s počtem 11 projektů. Shoduje se tak s městem Město Albrechtice, které také nejvíce využívalo tento operační program. Další operační programy v programovém období 2014-2020 byly využity celkově 4x. Jedná se o operační program Životního prostředí a dále o Integrovaný regionální operační program. Nejvyšší objem prostředků 11 226 tis. Kč bylo čerpáno na 1 projekt v rámci Integrovaného OP, což tvoří téměř polovinu celkové výše čerpaných prostředků 22 207 tis. Kč za dané období.

V aktuálním programovém období byly prozatím využity výzvy v rámci operačních programů OP Životní prostředí 2021-2027 (2 projekty) a Integrovaný regionální operační

program se shodným počtem projektů, ale s výrazně vyšší výší dotace 19 453 tis. Kč, která tvoří 68 % z celkové čerpané dotace ve zmíněném období.

Tabulka 15 Přehled operačních programů, počet projektů a výše dotace (v tis. Kč) města Zlaté Hory za obě programová období 2014-2020 a 2021-2027

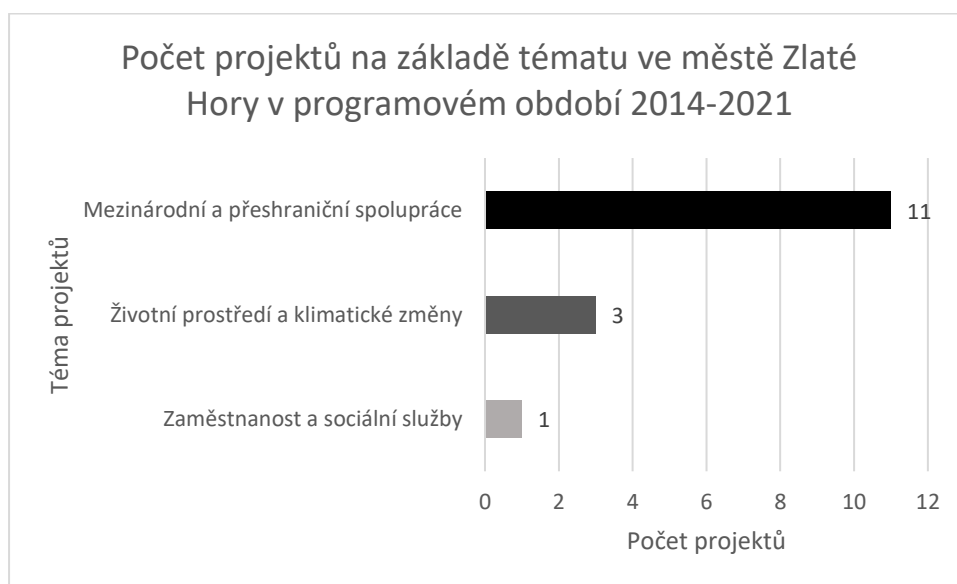
Programové období 2014-2020		
Operační program	Počet projektů	Výše dotace EU v tis. Kč
INTERREG V-A Česká republika – Polsko	11	8 073
Operační program Životní prostředí	3	2 908
Integrovaný regionální operační program	1	11 226
Celkem	15	22 207
Programové období 2021-2027		
Operační program	Počet projektů	Výše dotace EU v tis. Kč
Operační program Životní prostředí 2021—2027	2	8 962
Integrovaný regionální operační program	2	19 453
Celkem	4	28 415

(zdroj: vlastní zpracování na základě dat z Dotace.eu)

Téma projektu

V grafu (č. 15) jsou zobrazeny projekty financované z Evropských fondů města Zlaté Hory. Tematicky se nejvíce zaměřují na mezinárodní a přeshraniční spolupráci s počtem 11 projektů. Zbývající 4 projekty byly zaměřeny na oblast životního prostředí a klimatických změn (3 projekty) a zbývající 1 projekt byl zaměřen na zaměstnanost a sociální služby.

V rámci tématu mezinárodní a přeshraniční spolupráce byly realizovány projekty zaměřující se také na měkké aktivity, ale i na modernizaci a rozšíření expozice městského muzea, zkvalitnění služeb turistických míst. Tři projekty zaměřující se na životní prostředí a klimatické změny byly soustředěny na revitalizaci historické aleje Rejvív, obnova parku a na energetické úspory objektu Autobusového nádraží ve Zlatých Horách. Projekt s tímto zaměřením nelze zpozorovat u města Město Albrechtice. Poslední projekt se týkal rekonstrukce sociálních bytů což spadá pod téma zaměstnanost a sociální služby.

Obrázek 15 Počet projektů ve městě Zlaté Hory dle jeho tematického zaměření v programovém období 2014-2020

(zdroj: vlastní zpracování na základě dat z Dotace.eu)

Finanční prostředky témat projektů

Tabulka níže (č. 16) poskytuje přehled finančních prostředků témat projektů. Celkové přidělené finanční prostředky EU městu Zlaté Hory byly v celkové hodnotě 22 207 tis. Kč. Nejvyšší částku 11 226 tis. Kč tvořila oblast zaměstnanosti a sociálních služeb s 1 projektem, jak už bylo zmíněno v předcházející části – operační programy. Nenastala tak žádná změna,

nebo rozšíření témat. Na oblast mezinárodní a přeshraniční spolupráce bylo čerpáno 8 073 tis. Kč. Na poslední oblast bylo čerpáno 2 908 tis. Kč.

V období 2021-2027 lze upozorovat 2 témata projektů (životní prostředí a klimatické změny a regionální rozvoj). Pro porovnání s předcházejícím obdobím momentálně město čerpá celkem 28 415 tis. Kč s počtem 4 projektů. Jde o vyšší objem čerpané dotace což je o 28 % více než v předcházejícím období.

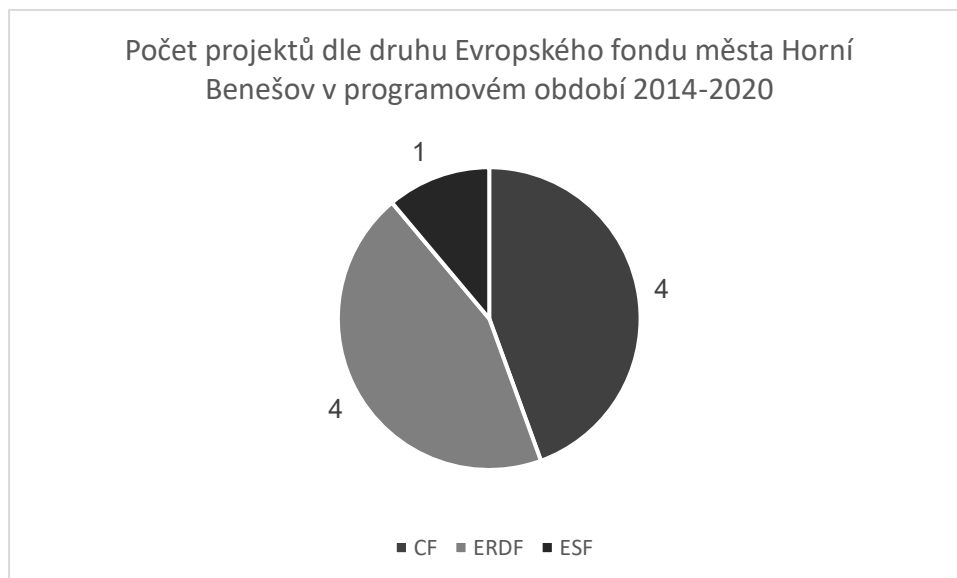
Tabulka 16 Finanční prostředky EU dle témat projektů ve městě Zlaté Hory
v programových obdobích 2014-2020 a 2021-2027

Programové období 2014-2020		
Téma projektu	Počet projektů	Finanční prostředky EU v tis. Kč
Mezinárodní a přeshraniční spolupráce	11	8 073
Životní prostředí a klimatické změny	3	2 908
Zaměstnanost a sociální služby	1	11 226
Celkem	15	22 207
Programové období 2021-2027		
Téma projektu	Počet projektů	Finanční prostředky EU v tis. Kč
Životní prostředí a klimatické změny	3	16 274
Regionální rozvoj	1	12 141
Celkem	4	28 415

(zdroj: vlastní zpracování na základě dat z Dotace.eu)

7.2.4 Dotační projekty města Horní Benešov

V programovém období 2014-2020 bylo realizováno celkem 9 projektů. Tyto projekty jsou zobrazeny v grafu níže (č. 16) a lze rozeznat i jejich rozdělení dle zdrojového fondu EU. Kohezní fond podpořil 4 projekty. Se stejným počtem projektů byl zdrojovým fondem Evropský fond pro regionální rozvoj. Poslední projekt byl financován z Evropského sociálního fondu.

Obrázek 16 Počet projektů dle druhu Evropského fondu města Horní Benešov v programovém období 2014-2020

(zdroj: vlastní zpracování na základě dat z Dotace.eu)

Aktuální programové období 2021-2027 eviduje pouze jeden projekt, který je podpořen z Evropského fondu pro regionální rozvoj. Počet zdrojového fondu ERDF by se tedy zvýšil o jeden projekt, a tak by se tento fond stal nejčastějším fondem s počtem 5 projektů za obě programová období.

Operační programy

Tabulka níže (č. 17) znázorňuje operační programy, které byly využity městem Horní Benešov. V programovém období 2014-2020 využilo 3 operační programy. Z OP Životní prostředí bylo podpořeno 5 projektů. Patří tak mezi nejvyužívanější OP tohoto období, kdy celková čerpaná dotace byla 7 273 tis. Kč. Dále byly podpořeny 3 projekty z Integrovaného regionálního operačního programu s čerpanou dotací 4 963 tis. Kč. Nejméně byl využit OP Zaměstnanost. Z tohoto OP byl podpořen 1 projekt s nejmenší čerpanou dotací 1 355 tis. Kč.

Tabulka níže zobrazuje i aktuální programové období, kdy byl podpořen pouze jeden projekt z Integrovaného regionálního operačního programu. Výše čerpané dotace činí 1 900 tis. Kč.

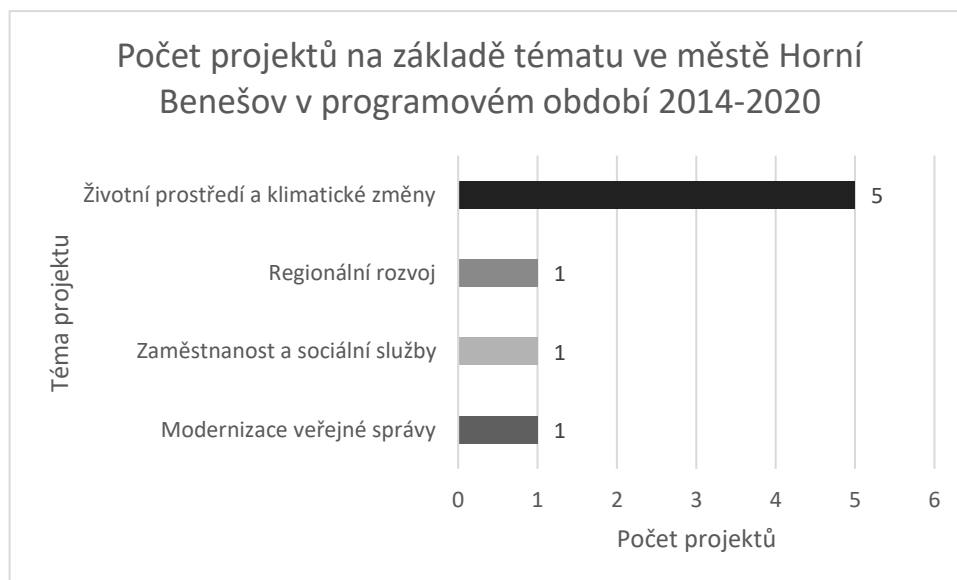
Tabulka 17 Přehled operačních programů, počet projektů a výše dotace (v tis. Kč) města Horní Benešov za obě programová období 2014-2020 a 2021-2027

Programové období 2014-2020		
Operační program	Počet projektů	Výše dotace EU v tis. Kč
OP Životní prostředí	5	7 273
Integrovaný regionální operační program	3	4 964
Operační program Zaměstnanost	1	1 355
Celkem	9	13 592
Programové období 2021-2027		
Operační program	Počet projektů	Výše dotace EU v tis. Kč
Integrovaný regionální operační program	1	1 900
Celkem	1	1 900

(zdroj: vlastní zpracování na základě dat z Dotace.eu)

Téma projektu

Projekty byly zaměřené na 4 témata. Z grafu níže (č. 17) je patrné, že projekty byly nejvíce zaměřené na Životní prostředí a klimatické změny. Jednalo se tak o 5 projektů. Další 1 projekt byl zaměřen na regionální rozvoj, 1 projekt na zaměstnanost a sociální služby a se stejným počtem i na modernizaci veřejné správy.

Obrázek 17 Počet projektů ve městě Horní Benešov dle jeho tematického zaměření v programovém období 2014-2020

(zdroj: vlastní zpracování na základě dat z Dotace.eu)

Finanční prostředky témat projektů

Tabulka (č. 18) obsahuje přehled finančních prostředků poskytnutých EU městu Horní Benešov. Jsou alokovány dle tematického zaměření projektů. Celková výše čerpané dotace v programovém období 2014-2020 byla 13 592 tis. Kč. Největší čerpanou dotací 7 273 tis. Kč tvoří oblast Životní prostředí a klimatické změny s počtem 5 realizovaných projektů cílených převážně na energeticky úsporná opatření a obnovu zeleně. Druhou nejvyšší částku tvořil regionální rozvoj s celkovou čerpanou dotací 4 372 tis. Kč s počtem 2 projektů – realizace výtahu a novostavba hasičské zbrojnice. Nejmenší dotaci tohoto období tvořila modernizace veřejné správy s jedním projektem zaměřeným na tvorbu strategických dokumentů s celkovou výší čerpané dotace 1 355 tis. Kč. Poslední projekt byl zaměřen na zaměstnanost a sociální služby konkrétně zaměřen na sociální bydlení, které tvořilo nejnižší část z celkové čerpané dotace a to přesně 591 tisíc Kč.

Aktuální programové období tvoří prozatím nižší výši čerpané dotace 1 900 tis. Kč se zaměřením na regionální rozvoj – pořízení nové cisternové automobilové stříkačky.

Tabulka 18 Finanční prostředky EU dle témat projektů ve městě Horní Benešov
v programových období 2014-2020 a 2021-2027

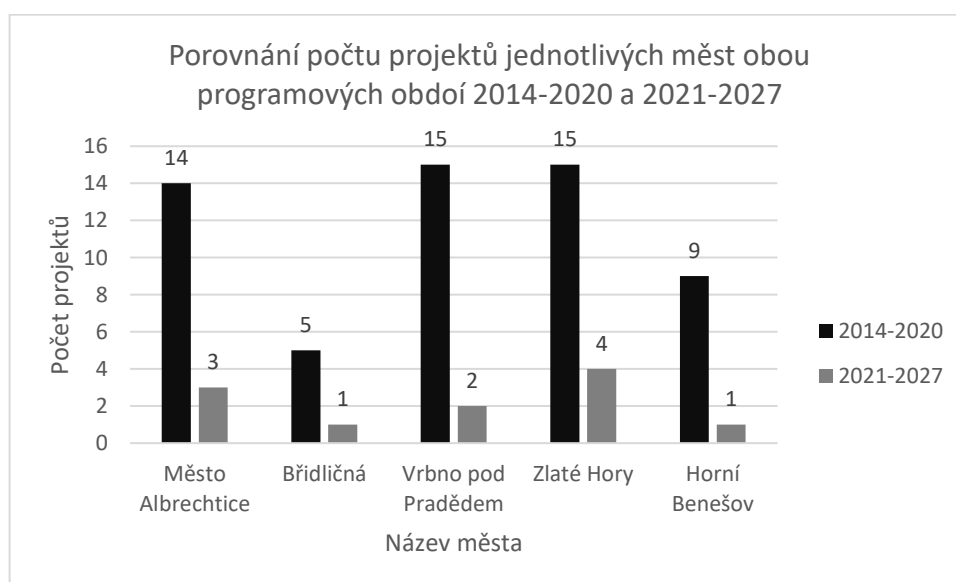
Programové období 2014-2020		
Téma projektu	Počet projektů	Finanční prostředky EU v tis. Kč
Životní prostředí a klimatické změny	5	7 273
Regionální rozvoj	2	4 372
Modernizace veřejné správy	1	1 355
Zaměstnanost a sociální služby	1	592
Celkem	9	13 592
Programové období 2021-2027		
Téma projektu	Počet projektů	Finanční prostředky EU v tis. Kč
Regionální rozvoj	1	1 900
Celkem	1	1 900

(zdroj: vlastní zpracování na základě dat z Dotace.eu)

7.3 Porovnání využitých prostředků EU města Město Albrechtice a vybraných měst

K celkovému porovnání čerpaných dotací EU města Město Albrechtice a vybraných měst slouží graf níže (č. 18). V programovém období 2014-2020 města Vrbno pod Pradědem a Zlaté hory realizovaly stejný počet 15 projektů, tvořící maximum tohoto období. Město Město Albrechtice má tak druhý nejvyšší počet 14 realizovaných projektů. Nejméně zrealizovaných projektů sledovaného období bylo ve městě Břidličná s počtem 5 projektů.

Aktuální programové období 2021-2027 se pohybuje prozatím v menších hodnotách. Nejvíce projektů je evidováno ve městě Zlaté Hory (4 projekty). Druhý nejvyšší počet má město Město Albrechtice a nejnižší počet - 1 projekt můžeme zpozorovat u města Horní Benešov a Břidličná.

Obrázek 18 Porovnání počtu projektů města Město Albrechtice a vybraných měst za období 2014-2020 a 2021-2027

(zdroj: vlastní zpracování na základě dat z Dotace.eu)

Tabulka níže (č. 19) poskytuje přehled zdrojových fondů, nejvíce využívaný OP a nejčastější zaměření projektů všech měst. Zdrojový fond byl převážně ERDF a CF. U měst Vrbno pod Pradědem a Horní Benešov lze zpozorovat i Evropský sociální fond na rozdíl od města Město Albrechtice. Projekty z ESF byly zaměřeny na modernizaci veřejné správy, zaměstnanost a sociální služby. Mezi nejvyužívanější OP měst je INTERREG V-A Česká republika – Polsko. U města Zlaté Hory byl využit celkem 11x a ve městě Město Albrechtice

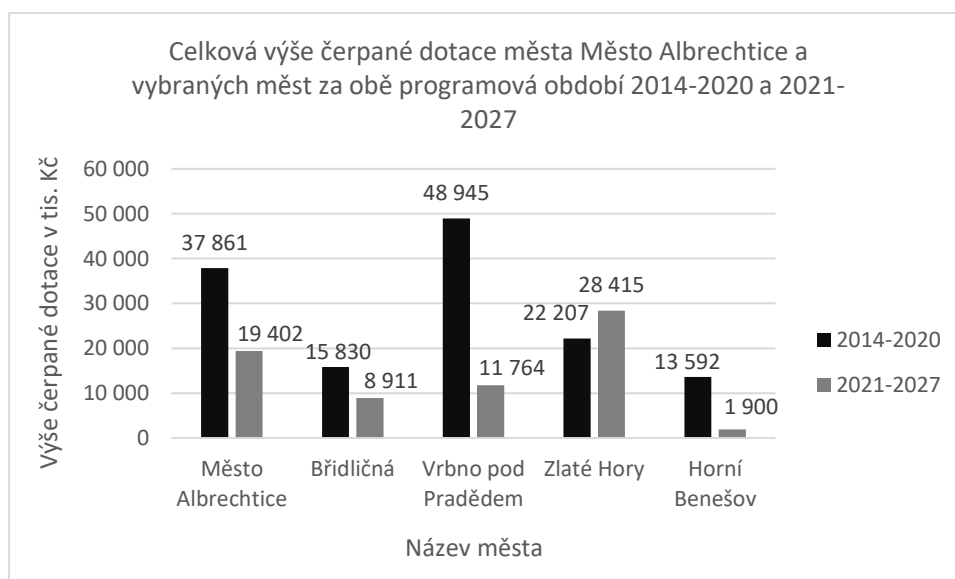
8x. Dále dominuje OP Životní prostředí a v poslední řadě OP Zaměstnanost. Témata projektů souhlasí s tématy projektů.

Tabulka 19 Přehled fondů EU, OP a témat projektů měst v období 2014-2020

Nejčastější zdroj, OP a téma projektu měst v období 2014-2020			
Město	Fondy	OP	Téma projektu
Město Albrechtice	ERDF, CF	INTERREG V-A Česká republika – Polsko	Mezinárodní a přeshraniční spolupráce
Břidličná	ERDF, CF	OP Životní prostředí	Životní prostředí a klimatické změny
Vrbno pod Pradědem	ERDF, CF, ESF	OP Zaměstnanost	Zaměstnanost a sociální služby
Zlaté Hory	ERDF, CF	INTERREG V-A Česká republika – Polsko	Mezinárodní a přeshraniční spolupráce
Horní Benešov	ERDF, CF, ESF	OP Životní prostředí	Životní prostředí a klimatické změny

(zdroj: vlastní zpracování na základě dat z Dotace.eu a risy.cz)

Graf (č. 19) ilustruje celkovou výši čerpané dotace jednotlivých měst v programovém období 2014-2020 a 2021-2024. Nejvýraznější čerpanou dotací lze upozorovat u města Vrbno pod Pradědem s hodnotou 48 945 tis. Kč. Druhou nejvyšší hodnotu prostředků Kohezní politiky EU 37 861 tis. Kč čerpalo město Město Albrechtice i když mělo o jeden projekt méně než město Zlaté Hory. Nejnižší objem prostředků čerpalo město Horní Benešov i přesto, že realizovalo o 4 projekty více než město Břidličná.

Obrázek 19 Porovnání celkové výše čerpané dotace města Město Albrechtice a vybraných měst za období 2014-2020 a 2021-2027

(zdroj: vlastní zpracování na základě dat z Dotace.eu)

Finanční prostředků EU na 1 obyvatele

Tabulka (č. 20) je soustředěna na přepočtenou celkovou výši dotace za období 2014-2020. Slouží ke srovnání čerpání dotace mezi městem Město Albrechtice a vybranými městy. Tento přepočet znázorňuje, že město Město Albrechtice čerpá finanční prostředky EU nejefektivněji v porovnání s ostatními městy. Připadá tak 10 784 Kč na jednoho obyvatele. O 1 245 Kč méně má i město Vrbno pod Pradědem, které mělo o jeden projekt více a o 11 084 tis. Kč vyšší objem čerpané dotace než město Město Albrechtice.

Tabulka 20 Přepočet celkové dotace na jednoho obyvatele 2014-2020

Přepočet celkové dotace EU na jednoho obyvatele 2014-2020					
Město	Město Albrechtice	Břidličná	Vrbno pod Pradědem	Zlaté Hory	Horní Benešov
Výše dotace EU v (tis. Kč)	37 861	15 830	48 945	22 207	13 592
Průměrný počet obyvatel období 2014-2020	3 511	3 204	5 131	3 848	2 256
Přepočet celkové dotace na 1 obyvatele (v tis. Kč)	10,784	4,941	9,539	5,771	6,025

(zdroj: vlastní zpracování na základě dat z Dotace.eu a ČSÚ)

I přesto, že zkoumané město nejlépe využívá prostředky Kohezní politiky EU, tak je prostor pro jeho další rozvoj. K odhalení dostatků nebo nedostatků města Město Albrechtice slouží následující kapitola.

8 POLOSTRUKTUROVANÉ ROZHOVORY

V návaznosti na předcházející analýzu čerpání finančních prostředků Kohezní politiky EU ve městě Město Albrechtice byl realizován kvalitativní výzkum za účelem prohloubit poznatky zmiňované analýzy. Byly provedeny polostrukturované rozhovory se zástupci města Město Albrechtice. Konkrétně byli osloveni 3 respondenti, kteří s polostrukturovaným rozhovorem souhlasili a následně sdíleli své zkušenosti a informace dotazovaných oblastí.

Účastníci kvalitativního výzkumu:

- Starostka města (Respondent A)
- Projektová manažerka (Respondent B)
- Vedoucí odboru stavebního úřadu a územního plánování (Respondent C)

Předem stanovené 4 tematické oblasti zobrazeny v tabulce (č. 21) byly respondentům poskytnuty s dostatečnou časovou rezervou, aby se na zodpovězení otázek mohli připravit. Během rozhovorů bylo účastníkům kvalitativního výzkumu položeno 6 klíčových otázek vztahující se k předem stanoveným oblastem. Dotazovaní měli prostor na položené otázky reagovat a sdílet informace a zkušenosti z praxe, které se dotazované oblasti týkaly. Rozhovor doplňovaly i rozšiřující otázky, při kterých dotazovaní odpovídali i nad rámec a poskytli tak k analýze další relevantní poznatky.

Tabulka 21 Přehled tematických okruhů k rozhovorům

Tematické okruhy k rozhovorům	
Číslo tematického okruhu	Název okruhu
1	Priority a plány města
2	Administrace a řízení dotačního procesu
3	Rizika a kontroly
4	Spolupráce obcí a komunikace s občany

(zdroj: vlastní zpracování na základě uskutečněných rozhovorů)

8.1 Tematický okruh 1: Priority a plány města

V rámci prvního tematického okruhu respondent A uvedl, že největší prioritou města je dokončení naplánovaných projektů, které byly nachystány/schváleny před nečekanými povodněmi. Například revitalizace parku Bedřicha Smetany. Po získání stavebního povolení bude dále zahájena etapová výstavba atletického areálu a zasíťování nových parcel. Další prioritu představuje obnova po povodních, na které se shodli všichni 3 dotazovaní.

Tato priorita bude nadále platná i pro období 2028+ jelikož je obnova naplánovaná nejméně na následujících 5 let. Dle respondenta A proběhla oprava technické infrastruktury hned po povodních. Respondent A dále uvedl, že město by se mělo také zaměřit na zajištění bydlení, energetických opatření a výstavbu sportovních areálů. Respondent C dále uvedl, že v určitých částech města absentují chodníky.

Všichni respondenti A, B, C se shodli, že projekty na rozvoj města jsou vybírány dle priorit uvedených ve strategickém plánu a nebylo potřebné jakékoli změny existujících dokumentů z důvodu časové náročnosti. Tuto skutečnost doplňuje respondent B, který zmínil, že město má jasně stanovené vize, ale k některým projektům chybí projektová dokumentace. Přednostně je využita výzva týkající se podpory projektové dokumentace a poté je sledována výzva na realizaci projektu.

Dle respondenta A by se v rámci investic mělo zaměřit na projektových dokumentací, investice do budov zejména energetických pasivních.

Tabulka 22 Závěr rozhovorů vztahující se k tematickému okruhu 1

Závěr tematického okruhu 1	
Priority a plány města	> Priorita – dokončit projekty, které byly naplánované před povodněmi
	> Dlouhodobá priorita obnova po povodních zasahující do období 2028+
	> Investiční záměry soustředěny na podporu bydlení, realizaci energeticky úsporných opatření, výstavbu sportovních areálů, absence chodníků
	> Projekty jsou vybírány v souladu se Strategickým plánem města
	> Absence projektových dokumentací

(zdroj: vlastní zpracování na základě uskutečněných rozhovorů)

Tabulka (č. 22) uvedená výše poskytuje přehled závěrů realizovaných rozhovorů týkající se tematického okruhu 1: Priority a plány města.

8.2 Tematický okruh 2: Administrace řízení dotačního procesu

Tematický okruh se zaměřoval na náročnost administrace přípravy žádostí o finanční prostředky EU. Všichni respondenti A, B, C uvedli, že z hlediska administrace jsou jednodušší menší projekty a město je zpracovává interně. Příkladem mohou být krajské dotace. Naopak větší projekty (IROP) jsou náročnější a je nutná spolupráce s externím pracovníkem – firmou zabývající se touto problematikou. Respondent B spolupracuje s tímto administrativním pracovníkem a dodává mu potřebné dokumenty.

Proces administrace dotazování A a B hodnotí spíše negativně z důvodu často žádaných stejných dokumentů ze strany poskytovatele a zdlouhavého procesu vyhodnocování žádosti. V některých případech tato doba přesahuje více než 1 rok. V rámci projektových dokumentací a stavebních povolení bylo zmíněno respondentem A, že by město potřebovalo dalšího projektanta, ale z důvodu nedostatků financí tento krok není možné uskutečnit.

Dále respondent A konstatoval, že po negativní zkušenosti s administrací žádostí v rámci mikroregionu se rozhodlo město projekty řešit samostatně což odkazuje na další tematický okruh.

Tabulka (č. 23) uvedena níže obsahuje nejdůležitější závěry z rozhovoru týkající se tematického okruhu 2: Administrace řízení dotačního procesu.

Tabulka 23 Závěr rozhovorů vztahující se k tematickému okruhu 2: Administrace řízení dotačního procesu

Závěr tematického okruhu 2	
Administrace řízení dotačního procesu	> Malé projekty jsou jednoduché na administraci; zpracovávány interně
	> Velké projekty jsou náročné; zpracovávány externě
	> Proces administrace vnímán negativně; zdlouhavý proces ze strany poskytovatele, potřeba projektanta
	> Negativní zkušenosti administrace v rámci mikroregionu

(zdroj: vlastní zpracování na základě uskutečněných rozhovorů)

8.3 Tematický okruh 3: Rizika a kontroly

Jedním rizik dle respondenta A je chybné vyplnění žádosti nebo veřejné zakázky, které v rámci spolupráce zpracovával mikroregion. Při chybné administraci, nesplnění nebo porušení podmínek hrozí městu sankce, které představují negativum pro město Město Albrechtice.

Respondent B zmínil, že město podává mnoho žádostí o dotace a míra úspěšnosti je zhruba 99 %, ale i přesto se vyskytují další rizika. Dotazovaní A i B zmínili, že jde o riziko změny podmínek v průběhu procesu podání žádosti. Dle respondenta A je momentálním rizikem, kdy po podání žádosti o poskytnutí dotace ex ante (poskytnutí dotace předem nebo alespoň její části) nebudou poskytnuty žádné finanční prostředky a ministerstvo nekomunikuje. Jedná se o dotační titul Živel po povodních. Při změně podmínek je rizikem, že může dojít k odmítnutí schválené zálohy ze strany poskytovatele. Největší riziko týkající se změn

podmínek uvedl i respondent C a vyjádřil se k této oblasti, že je velkou nevýhodou pro město z důvodu potřeby těchto finančních prostředků zejména po povodni.

Sledování úspěšnosti projektů dle respondenta B kontroluje samotné město, audit i finanční výbor. Auditoři sledují, zda výzvy odpovídají strategickému plánu. S tímto souhlasí i respondent C.

Tabulka (č. 24) slouží k přehledu nejdůležitějších informací tematického okruhu 3: Rizika a kontrola.

Tabulka 24 Závěr rozhovorů vztahující se k tematickému okruhu 3: Rizika a kontroly

Závěr tematického okruhu 3	
Rizika a kontroly	> Riziko chybná administrace, nesplnění nebo porušení podmínek jiného žadatele, než je samotné město; hrozba sankcí
	> Míra úspěšnosti vysoká, ale rizika existují
	> Zlá komunikace a změny podmínek ze strany poskytovatele
	> Kontrola je zajištěna městem, auditem i finančním výborem

(zdroj: vlastní zpracování na základě uskutečněných rozhovorů)

8.4 Tematický okruh 4: Spolupráce obcí a komunikace s občany

Tematický okruh byl strukturován do dvou rovin. Prvně se zaměřoval na spolupráci s obcemi, a to konkrétně na Česko – Polskou spolupráci, způsob komunikace a existence širší spolupráce s jinými obcemi. Respondenti A, C uvedli, že spolupráce je navázaná pouze s polskou obcí Biala a nespolupracují s žádnou obcí na území České republiky. Společně realizují projekty malého rozsahu a podporují se projekty zaměřující se na měkké aktivity (např. kulturní akce). Respondent B uvedl, že spolupráce s obcí Biala je dlouhodobá a je navázaná velmi dobře. Komunikace se zástupci zahraniční obce probíhá telefonicky, prostřednictvím e-mailu nebo osobní schůzkou. Je zcela bezproblémová a bez jakékoli jazykové bariéry. Zmíněn byl jeden projekt v rámci IROP, na kterém spolupracovalo více polských obcí. Z důvodu komplikované komunikace a koordinace se město rozhodlo spolupracovat pouze s polskou obcí Biala.

Druhá rovina byla zaměřena na komunikaci s občany týkající se dotačních projektů. Respondent B zmínil, že jeden z nástrojů komunikace představuje participativní rozpočet, ve kterém mohou občané navrhnout investiční záměry na rozvoj města do částky 1 mil.Kč. Projekt, který získá největší počet hlasů, je následně realizován. Město získává inspiraci z návrhů občanů. Dle respondenta A, B probíhá komunikace s občany prostřednictvím webových stránek a sociální sítě Facebook, který je aktivně využíván a poskytuje občanům

nejdůležitější informace. Město informuje občany i zpravodajem Města Albrechtic, který je vydáván čtvrtletně.

Tabulka níže označena (č. 25) obsahuje nejdůležitější informace realizovaných rozhovorů zaměřující se na oblast 4: Spolupráce obcí a komunikace s občany

Tabulka 25 Závěr rozhovorů vztahující se k tematickému okruhu 4: Spolupráce obcí a komunikace s občany

Závěr tematického okruhu 4	
Spolupráce obcí a komunikace s občany	> Spolupráce pouze s polskou obcí Biala; bezproblémová; dlouhodobá
	> Komunikace s polskou obcí probíhá osobně, telefonicky, e-mailem; bez jazykové bariéry
	> Historicky probíhala spolupráce s více polskými obcemi; negativní zkušenosti
	> Komunikace s občany probíhá prostřednictvím participativního rozpočtu, webových stránek a Facebooku
	> Město informuje občany prostřednictvím zpravodaje

(zdroj: vlastní zpracování na základě uskutečněných rozhovorů)

9 SHRUTÍ PRAKTICKÉ ČÁSTI

Provedené analýzy nabízí celkové zhodnocení praktické části zaměřující se na realizované projekty podpořené finančními prostředky EU města Město Albrechtice v programovém období 2014-2020. Rámcově jsou zohledněny i aktuální projekty a následně je provedeno porovnání s vybranými městy, které pomáhají odhalit, jak město Město Albrechtice čerpá finanční prostředky poskytnuté z EU. Dále jsou zahrnuty polostrukturované rozhovory, které poskytují hlubší porozumění města, jeho čerpání a případných dostatků nebo nedostatků.

Analýza dotačních projektů ze zdrojů EU poskytuje přehled zdrojů financování, operační programy a témata projektů. Zmíněné části analýzy byly stejně provedeny i u srovnávacích měst.

U zkoumaného města Město Albrechtice v programovém období 2014-2020 byl nejčastějším zdrojem financí Evropský fond pro regionální rozvoj, který finančně podpořil 10 projektů z celkového počtu 14. ERDF tak tvoří 71 % z celkového počtu projektu a zbývající část 29 % tvořil zdroj financování – Kohezní fond (4 projekty).

Z hlediska operačních programů byl nejvíce využíván OP INTERREG V-A Česká republika – Polsko ze kterého byly podporovány měkké projekty (např. odstraňování jazykové bariéry mezi žáky ZŠ a různé sportovní aktivity). I přesto, že byl využíván nejvíce tvoří nejmenší objem dotace za zmiňované období. Naopak nejvyšší objem dotace je možné zaznamenat u OP Životní prostředí, ze kterého byly podpořeny 4 projekty a tvoří tak 56 % z celkového objemu 37 861 tis. Kč. Operačním programům odpovídají zaměření projektů, a to konkrétně Mezinárodní a přeshraniční spolupráce, Životní prostředí a klimatické změny. Na téma regionální rozvoj se město dle analýzy soustředí nejméně.

V programovém období 2021-2027 má město v realizaci prozatím 3 projekty z toho 2 jsou financovány z Kohezního fondu a jeden z ERDF. Nejvíce využíván je OP Životní prostředí i s největším finančním objemem. Zbývající projekt je podpořen z Integrovaného regionálního OP. Témata v tomto případě také odpovídají operačním programům. Projekty byly vybírány a realizovány na základě strategického plánu a potřeb města. V rámci životního prostředí město dovybavilo odpadové centrum a podpořilo separaci odpadů. Naplňuje tak cíl OP Životního prostředí, který je soustředěn na lepší nakládání s odpady a zvyšování míry recyklace. V rámci nejméně využívaného tématu projektu regionální rozvoj se město zaměřilo na cyklostezku Město Albrechtice – Třeměšná, jelikož ve městě absentovala a cyklisté používali k přesunu hlavní silnici. Druhý projekt byl zaměřen na

rozvoj odborného vzdělávání na ZŠ Město Albrechtice prostřednictvím modernizace odborné multimediální učebny a pořízením pásového schodolezu.

V porovnání s vybranými městy lze zaznamenat že nejčastějším zdrojem je ERDF. Projekty u všech měst byly financovány nejvíce ze zmíněného fondu. Z pohledu operačních programů byl nejvíce využíván INTERREG V-A Česká republika – Polsko a OP Životní prostředí. U dvou měst Vrbno pod Pradědem a města Horní Benešov lze zaznamenat zdroj Evropský sociální fond, ze kterého byly podporovány projekty zaměřující se na snižování sociálního vyloučení. Na základě srovnání lze podotknout, že v porovnání s vybranými městy město Město Albrechtice využívá prostředky EU nejlépe, ale i přesto je prostor pro jeho další rozvoj. Polostrukturované rozhovory doplňují předchozí zjištění o projektech. Respondenti odhalily nedostatky a nedostatky města, které odkazují na další a zároveň poslední kapitolu práce.

10 NÁVRH DOPORUČENÍ PRO DALŠÍ ROZVOJ MĚSTA MĚSTO ALBRECHTICE

Poslední kapitola praktické části zahrnuje návrh doporučení pro další využívání prostředků Kohezní politiky EU v rozvoji města Město Albrechtice. Na základě provedené analýzy, předchozí realizací dotačních titulů a rozhovorů s aktéry města jsou odvozeny nejdůležitější potřeby města a následný návrh doporučení pro další rozvoj.

10.1 Zásobník projektů pro další využívání prostředků Kohezní politiky EU v rozvoji města

Na základě provedené analýzy lze podotknout, že zkoumané město v porovnání s vybranými městy nejlépe využívá finanční prostředky poskytnuté EU. Z pohledu rozvoje města je vhodné zdroje financování dále aktivně využívat. Zmíněnou prioritou města je dokončení projektů naplánovaných před přírodní katastrofou. Nejprve bylo město zaměřeno na opravu technické infrastruktury z důvodu její důležitosti.

10.1.1 Dopravní infrastruktura

První doporučení se týká oblasti dopravní infrastruktury. Na základě analýzy a rozhovorů se ve městě nachází poškozené dopravní komunikace. Jedná se o zejména o silnice a chodníky, které zasáhla rozsáhlá povodeň. Pro jejich opravu je nezbytné sledování výzev Integrovaného regionálního operačního programu, jelikož zmíněný operační program se na tuto oblast zaměřuje. Po opravě po povodních by mohl být navržen chodník směřující do místní části Hynčice, který zvýší bezpečnost chodců. Inspirací může být město Břidličná, kdy z důvodu bezpečnosti chodců zažádalo o dotaci týkající se výstavby chodníku podél silnice.

Projekt č. 1: Chodník město Město Albrechtice – Hynčice

Evropský fond:	ERDF
OP:	Integrovaný regionální operační program
Příjemce:	město Město Albrechtice
Téma projektu:	Regionální rozvoj
Prioritní osa:	6 Rozvoj městské mobility

Specifický cíl: 6.1 Podpora udržitelné mobility v rámci přechodu na uhlíkově neutrální hospodářství

Doba realizace: od 09/2026 do 12/2027

Výše podpory: 85 %

Odhadovaná výše způsobilých výdajů: 14 000 000 Kč

Odhadovaná výše dotace EU: 11 900 000 Kč

Odhadovaná výše vlastních zdrojů: 2 100 000 Kč

Popis a cíl projektu č. 1:

Projekt se zaměřuje na výstavbu chodníku podél silnice II/453 spojující město Město Albrechtice a jeho místní část Hynčice. Chodník bude vybudován v délce 1 km. Cílem projektu je zvýšit bezpečnost nejen obyvatelům města a turistům, ale i řidičům motorových vozidel. Oddělení automobilové a pěší dopravy přispěje plynulé a bezpečné dopravě. Obrázek (č. 20) zobrazuje místo realizace projektu.

Obrázek 20 Lokalizace chodníku navrženého projektu město Město Albrechtice – Hynčice

(zdroj: vlastní zpracování dle mapy.cz)

Odhadované finanční prostředky:

Návrh projektu se odvíjí od realizovaného projektu města Břidličná z roku 2018 ve kterém bylo vybudováno 515 m chodníku s dotací EU ve výši 6,9 mil. Kč. Výše finančních prostředků EU je odhadována dle města Břidličná. Částka projektu chodníku ve městě Město Albrechtice – Hynčice tvoří minimálně dvojnásobek dotace EU města Břidličná. Dotace EU odpovídá 14 miliónům za 1 km chodníku. Od roku 2018 výrazně vzrostla inflace. Ceny tedy

nemusí odpovídat dvojnásobku, ale mohou být ještě vyšší. Vše se odvíjí na výši mezd, stavebních materiálů apod. Na základě dat Českého statistického úřadu ceny této oblasti vzrostly o 34,5 %. Odhadovaná částka by po této změně tvořila objem 18, 8 milionu Kč.

10.1.2 Sociální bydlení

Doporučení se týká zajištění bydlení a dalším aktivitám směřující k výstavbám nebo rekonstrukcí objektů. V aktuálním programovém období byla realizována rekonstrukce objektu, které zajistí možnost dalšího bydlení pro občany. Tímto se město stane dostupnějším v rámci bytové kapacity. Městu je doporučeno aktivně sledovat výzvy v rámci Integrovaného regionálního operačního programu – sociální bydlení.

Projekt č. 2: Sociální bydlení ve městě Město Albrechtice

Evropský fond:	ERDF
OP:	IROP, OP Zaměstnanost plus
Příjemce:	město Město Albrechtice
Téma projektu:	Regionální rozvoj, Zaměstnanost a sociální služby
Prioritní osa:	4 Zlepšení kvality a dostupnosti sociálních a zdravotních služeb, vzdělávací infrastruktury a rozvoj kulturního dědictví
Specifický cíl:	4.2 Podpora socioekonomického začlenění marginalizovaných komunit, domácností s nízkými příjmy a znevýhodněných skupin včetně osob se zvláštními potřebami, pomocí integrovaných opatření, včetně bydlení a sociálních služeb
Doba realizace:	od 04/2027 do 10/2027
Výše podpory:	85 %
Odhadovaná výše způsobilých výdajů:	7 000 000 Kč
Odhadovaná výše dotace EU:	5 950 000 Kč

Popis a cíl projektu č. 2:

Projekt je zaměřen na vznik nových sociálních bytů ve městě Město Albrechtice. Cíl projektu představuje zajištění bydlení pro osoby potýkající se s bytovou nouzí. Cílovou skupinou jsou senioři, osoby v podnájmu, kteří nemají jinou možnost bydlení. Dále osoby

přechodně bydlící u příbuzných nebo přátel, osoby ohrožené vystěhováním z vlastního bytu apod. Projekt městu přispěje dostupnějšími bytovými kapacitami.

10.1.3 Životní prostředí

Dále v rámci výzev v rámci Operačního programu Životního prostředí by mělo město v budoucnu registrovat výzvu zaměřenou na snížení energetické náročnosti veřejných budov. Přínosem tohoto projektu přináší nejen snížení energetické náročnosti veřejných budov a infrastruktury, ale má pozitivní vliv na adaptabilitu veřejných budov na klimatické změny. Město Město Albrechtice se může inspirovat městem Zlaté Hory, které realizovalo projekt zaměřený na energetické úspory objektu autobusového nádraží. Podobný projekt byl realizován i ve městě Horní Benešov a byl zaměřen na realizaci úsporných opatření v budově 1. stupně základní a mateřské školy.

Operační program Životní prostředí poskytuje mnoho výzev, kdy může město zažádat o dotaci. Příkladem může být výzva Posílení separace odpadů. Městu je dále doporučeno využít výzvu v rámci tohoto programu zaměřující se na dovybavení odpadového centra. Jde o doporučení sloužící jako preventivní opatření, aby nevznikaly přebytky odpadu a tvorba skládky, která by mohla ohrožovat nejen obyvatelstvo, ale i životní prostředí.

OP Životní prostředí nabízí další výzvy týkající se obnovy zeleně. Městu je doporučeno sledovat tento druh výzev. Po povodních bude potřeba obnovit zeleň na náměstí.

Projekt č. 3: Obnova zeleně na náměstí ve městě Město Albrechtice (budoucí výzva)

Evropský fond:	ERDF
OP:	OP Životní prostředí 2021-2027
Příjemce:	město Město Albrechtice
Téma projektu:	Životní prostředí a klimatické změny
Prioritní osa:	1 Posilování odolnosti vůči změně klimatu, prevence rizik a adaptace na změnu klimatu
Specifický cíl:	1.3 - Podpora přizpůsobení se změně klimatu, prevence rizika katastrof a odolnosti vůči nim s přihlédnutím k ekosystémovým přístupům
Doba realizace:	od 04/2027 do 10/2027
Výše podpory:	85 %

Odhadovaná výše způsobilých výdajů: 2 500 000 Kč

Odhadovaná výše dotace EU: 2 125 000 Kč

Popis a cíl projektu č. 3:

Projekt zahrnuje obnovení zeleně na náměstí ČSA ve městě Město Albrechtice z důvodu lepší estetické a ekologické funkce města. Aktuálně má město zničené veřejné zelené plochy po povodních. Po opravení nejdůležitějších oblastí by se město mohlo zaměřit na tento projekt a postupně začít i s obnovou zeleně, jelikož zajistí zdravé prostředí pro turisty i obyvatele města.

10.1.4 Přeshraniční spolupráce

Dalším doporučeným návrhem by mohlo být i udržování projektů v rámci mezinárodní a přeshraniční spolupráce. I když se jedná o měkké projekty, tak jsou městu velmi přínosné. Tyto projekty by si město nemohlo dovolit financovat samo.

Projekt č. 4: Ochrana životního prostředí v Česko-polském pohraničí

Evropský fond: ERDF

OP: Interreg Česko – Polsko

Příjemce: město Město Albrechtice

Téma projektu: Mezinárodní a přeshraniční spolupráce

Prioritní osa: 1 Integrovaný záchranný systém a životní prostředí

Specifický cíl: 1.2 Koordinovanější přístup k ochraně životního prostředí v česko-polském pohraničí

Doba realizace: od 05/2026 do 11/2026

Výše podpory: 80 %

Odhadovaná výše způsobilých výdajů: 3 500 000 Kč

Odhadovaná výše dotace EU: 2 800 000 Kč

Popis a cíl projektu č. 4:

Projekt v rámci přeshraniční spolupráce by byl realizován společně s polským městem Biala z důvodu dlouhodobé a bezproblémové spolupráce. Projekt je zaměřen na sdílení zkušeností a praxe v oblasti zadržování vody v krajině a ochrany před vznikem povodní.

Což zohledňuje i situaci z roku 2024, kdy město Město Albrechtice bylo zasaženo povodněmi. Cílem je připravení společných návrhů v oblasti zadržování vody v krajině. Nedílnou součástí je i příprava projektové dokumentace

10.2 Obecná doporučení

Spolupráce na úrovni mikroregionu

V rámci mikroregionální spolupráce má město negativní zkušenosti, kdy v důsledku nedodržení správných pravidel hrozily městu finanční sankce. Z tohoto důvodu je doporučeno, aby se město zaměřilo na projekty, které město zvládne zpracovat interně nebo s pomocí ověřenými externími spolupracovníky. Také by mohl být zaveden lepší kontrolní mechanismus ze strany administrátora. V tomto případě by se jednalo o doporučení směřované mikroregionu.

Řešení při změnách podmínek v průběhu podané žádosti

Další doporučení se týká změn podmínek a komunikace ze strany poskytovatele. Město žádalo o dotaci v rámci výzvy Živel po povodních. Z tohoto dotačního titulu by město mohlo využít prostředky na obnovu místních komunikací, silniční mostky a lávky, veřejné osvětlení a obecní rozhlas, objekty sloužící ke sportu, vzdělávání, kultuře a podobně. I přesto město může sledovat předcházející zmíněné výzvy. Momentálně městu hrozí, že jim nebude poskytnuta záloha vyplácena předem z důvodů změn podmínek. Pokud se stane, že město peníze neobdrží předem a nemá dostatečné finance na předfinancování, tak je městu doporučeno si vyřídit provozní úvěr.

Doporučení v rámci administrace a většího počtu odborníků

Městu je také doporučeno navýšit kapacitu odborníků. Konkrétně projektantů z důvodu časové náročnosti přípravy potřebné dokumentace. Pokud nejsou dokumentace aktuální nebo nejsou připraveny, tak město nemůže zažádat o projekt. Projektant by mohl výrazně přispět k výraznějšímu počtu realizovaných projektů a mít aktuální zásobník pro podání žádosti. Město si nemůže takového projektanta zaměstnat. Jediným řešením je využívat externího projektanta jednorázově při větších investičních projektech.

ZÁVĚR

Hlavním cílem bakalářské práce bylo zpracování analýzy výchozího stavu využívání prostředků Kohezní politiky EU ve městě Město Albrechtice a navržení doporučení pro další využívání prostředků Kohezní politiky EU v jeho rozvoji.

Plnění dílčích cílů přispívalo k naplnění hlavního cíle. První dílčí cíl byl zaměřen na zpracování teoretické části formou literární rešerše, která poskytla informační podklad problematiky Kohezní politiky EU a strategického rozvoje území ČR. Teoretická část byla zaměřena na vymezení základních pojmů týkající se regionální politiky ČR, Kohezní politiky EU, jejich hlavních principů, cílů a nástrojů. Pozornost byla věnována i implementaci Kohezní politiky EU v České republice, zejména programovým obdobím 2014-2020 a 2021-2027, které poskytly základ pro zpracování praktické části práce. Pro naplnění hlavního cíle práce byly zpracovány teoretické poznatky strategického rozvoje území ČR.

Aby byl dosažen hlavní cíl, tak byly naplněny další dílčí cíle, které představovaly charakterizování města Město Albrechtice a analýza výchozího stavu využívání prostředků Kohezní politiky EU. Rámcově byla charakterizována vybraná města, která v rámci analýzy využívání prostředků Kohezní politiky EU byla použita pro komparaci s městem Město Albrechtice.

Úvod praktické části zahrnoval charakteristiku města Město Albrechtice, která odhalovala jeho dostatky a nedostatky, které nabízí prostor k dalšímu rozvoji. Pro pochopení kontextu práce byly rámcově charakterizovány i vybraná města: Břidličná, Horní Benešov, Vrbno pod Pradědem a Zlaté Hory. V rámci praktické části byla zpracována analýza využívání prostředků Kohezní politiky EU města Město Albrechtice a byla doplněna o stejnou analýzu vybraných měst, které byly použity pro komparaci se zkoumaným městem. Vyhodnocení komparativní analýzy probíhalo na základě počtu realizovaných projektů, nejčastějšího zdroje, operačního programu, tématu projektu a celkové výše čerpané dotace. Na závěr této analýzy byly celkové čerpané finanční prostředky EU města Město Albrechtice a vybraných měst přepočítané na jednoho obyvatele. Tato komparace pomohla odhalit, že město Město Albrechtice získalo největší objem finančních prostředků EU na obyvatele. I přesto, že dosáhlo nejvyšší míry čerpání prostředků, je ve městě prostor pro neustálý rozvoj.

Další dílčí cíl představoval realizaci polostrukturovaných rozhovorů. Tento dílčí cíl se podařil naplnit na základě jeho uskutečnění s oslovenými aktéry města Město Albrechtice

a přispěl tak k naplnění hlavního cíle. Nejdůležitější poznatky zkoumané problematiky a náhled do procesu administrace projektových žádostí byly poskytnuty starostkou města, projektovou manažerkou a vedoucím odboru stavebního úřadu a územního plánování. Zmíněny byly i priority města, možná rizika, komunikace s občany a spolupráce s obcemi. Tyto uskutečněné rozhovory tak poskytly komplexní pohled na řešenou problematiku a pomohly při identifikaci hlavních nedostatků.

Po všech analýzách a po realizaci polostrukturovaných rozhovorů následovala hlavní část bakalářské práce, a to návrhová část, která měla za cíl zhodnotit situaci a navrhnout doporučení v dalším rozvoji města. Město Město Albrechtice se nejvíce zaměřovalo na projekty v rámci přeshraniční spolupráce, životního prostředí a na regionální rozvoj. Městu však příležitosti na rozvoj zkomplikovaly povodně, které město zasáhly v září roku 2024. Proto jsou momentálně prioritou města opravy zničených komunikací, budov a veřejného prostranství. Ale stále jsou zde příležitosti pro další rozvoj. Na základě analýzy a poznatků z rozhovoru byly navrženy další projekty, které město podpoří v jeho dalším rozvoji.

Návrhová část byla rozdělena do dvou rovin. První rovina představuje zásobník projektů, který obsahuje 4 navržené projekty. První projekt byl navržen z důvodu absence chodníku vedoucí do místní části Hynčice. Další projekty se týkají sociálního bydlení, obnovy zeleně a ochrany životního prostředí v rámci přeshraniční spolupráce.

Druhá rovina představuje obecné doporučení zahrnující spolupráci na úrovni mikroregionu, řešení při změnách podmínek v průběhu podání žádosti a doporučení v rámci administrace a vyššího počtu odborníků.

Práce poskytuje nejen návrhové řešení, ale i komplexní analýzu využívání zdrojů Kohezní politiky EU, která může být z pohledu autora do budoucna využita jako podklad pro další rozvoj. Je jedno, zda se bude v budoucnu jednat o modifikaci aktuálních návrhů anebo vypracování nových návrhů.

Na závěr po všech výše uvedených skutečnostech je možné konstatovat, že postupným plněním dílčích cílů došlo k naplnění hlavního cíle práce.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Abeceda fondů EU 2021-2027, 2022. Online. Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. ISBN 978-80-7538-421-8. Dostupné z: <https://mmr.gov.cz/cs/pro-media/publikace/abeceda-fondu-eu-2021-2027>. [cit. 2025-02-10].

BACHTLER, John; BEGG, Iain; CHARLES, David a POLVERARI, Laura, 2016. *EU cohesion policy in practice*. ISBN 9781783487226.

BAUN, Michael J. a MAREK, Daniel, 2014. *Cohesion policy in the European Union*. European Union series. London: Palgrave. ISBN 9780230303133.

BENEŠ, Luděk, 2023. Different forms of innovation leadership in the strategic planning of municipalities in the structurally affected regions of Czechia. Online. *AUC Geographica*. Vol. 58, no. 1, s. 113-128. ISSN 0300-5402. Dostupné z: <https://doi.org/https://doi.org/10.14712/23361980.2023.9>. [cit. 2025-02-13].

ČESKO, 2000. Zákon č. 129/2000 Sb. Zákon o krajích (krajské zřízení). Online. In: *Zákony pro lidi*. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-129#:~:text=Z%C3%A1kon%20o%20kraj%C3%ADch%20%28krajsk%C3%A9%20z%C5%99%C3%ADzen%C3%AD%29%20129%20Z%C3%81KON%20ze,%C3%BAzemn%C3%ADm%20spole%C4%8Denstv%C3%ADm%20ob%C4%8Dan%C5%AF%2C%20kte r%C3%A9%20m%C3%A1%20pr%C3%A1vo%20na%20samospr%C3%A1vu..> [cit. 2025-02-24].

ČESKO, 2000. Zákon č. 248/2000 Sb.: Zákon o podpoře regionálního rozvoje. Online. In: *Zákony pro lidi*. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-248>. [cit. 2024-12-29].

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD, ©2025. *Veřejná databáze: Vlastní výběr*. Online. Dostupné z: <https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=uziv-dotaz#k=4&pvokc=43&uroven=70&w=>. [cit. 2025-03-04].

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD, ©2025. *Veřejná databáze: Vlastní výběr*. Online. Dostupné z: <https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=uzivdotaz#k=4&pvokc=43&uroven=70&w=>. [cit. 2025-03-04].

DATAWRAPPER, ©2025. *Poloha města Město Albrechtice*. Online. Dostupné z: https://www.datawrapper.de/_NekXq/. [cit. 2025-05-05].

DDOTACEEU, ©2025ch. *Jednotný národní rámec*. Online. Dostupné z: <https://www.dotaceeu.cz/cs/evropske-fondy-v-cr/kohezni-politika-po-roce-2020/metodicke-dokumenty/jednotny-narodni-ramec>. [cit. 2025-02-06].

DOTACEEU, ©2025a. Regiony regionální politiky. *DotaceEU.cz*. Online. Dostupné z: <https://www.dotaceeu.cz/cs/evropske-fondy-v-cr/informace-o-fondech/regiony-regionalni-politiky-eu>. [cit. 2025-01-15].

DOTACEEU, ©2025b. Informace o fondech. *DotaceEU.cz*. Online. Dostupné z: <https://www.dotaceeu.cz/cs/evropske-fondy-v-cr/informace-o-fondech>. [cit. 2025-01-17].

DOTACEEU, ©2025c. Informace o fondech. *Dotaceeu.cz*. Online. Dostupné z: <https://www.dotaceeu.cz/cs/fondy-eu/informace-o-fondech-eu>. [cit. 2025-01-18].

DOTACEEU, ©2025d. Programové období 2007-2013. *Dotaceeu.cz*. Online. Dostupné z: <https://www.dotaceeu.cz/cs/fondy-eu/predchozi-programova-obdobi/programove-obdobi-2007-2013>. [cit. 2025-01-20].

DOTACEEU, ©2025e. Programové období 2014-2020. *Dotaceeu.cz*. Online. Dostupné z: <https://dotaceeu.cz/cs/evropske-fondy-v-cr/2014-2020>. [cit. 2025-01-23].

DOTACEEU, ©2025f. *Jaké jsou cíle kohezní politiky v programovém období 2014-2020?* Online. Dostupné z: <https://www.dotaceeu.cz/cs/ostatni/dulezite/caste-dotazy/obecne-otazky/cile-politiky-soudrznosti-2014-2020>. [cit. 2025-01-21].

DOTACEEU, ©2025g. *Operační program Praha – pól růstu ČR*. Online. Dostupné z: <https://www.dotaceeu.cz/cs/evropske-fondy-v-cr/2014-2020/operacni-programy/list/op-praha>. [cit. 2025-02-02].

DOTACEEU, ©2025h. *Programové období 2021-2027*. Online. Dostupné z: <https://www.dotaceeu.cz/cs/evropske-fondy-v-cr/kohezni-politika-po-roce-2020>. [cit. 2025-02-06].

DOTACEEU, ©2025i. *Hlavní cíle pro programové období 2021-2027*. Online. Dostupné z: <https://www.dotaceeu.cz/cs/evropske-fondy-v-cr/kohezni-politika-po-roce-2020/publikace-pro-obdobi-2021-2027/hlavni-cile-pro-programove-obdobi-2021-2027>. [cit. 2025-02-07].

- DOTACEEU, ©2025j. *Integrovaný regionální operační program*. Online. Dostupné z: <https://dotaceeu.cz/cs/evropske-fondy-v-cr/kohezni-politika-po-roce-2020/programy/list/integrovaný-regionální-operacní-program>. [cit. 2025-02-08].
- DOTACEEU, ©2025k. *Operační program Zaměstnanost plus*. Online. Dostupné z: <https://dotaceeu.cz/cs/evropske-fondy-v-cr/kohezni-politika-po-roce-2020/programy/list/op-zamestnanost>. [cit. 2025-02-18].
- DOTACEEU, ©2025l. *Operační program Technická pomoc 2021–2027*. Online. Dostupné z: <https://dotaceeu.cz/cs/evropske-fondy-v-cr/kohezni-politika-po-roce-2020/programy/list/op-technicka-pomoc>. [cit. 2025-02-18].
- EDULIST, ©2020-2025. *Seznam škol z celé České republiky*. Online. Dostupné z: <https://www.edulist.cz/>. [cit. 2025-03-10].
- EUROPEAN COMMISSION, [2025]. *Principles*. Online. Dostupné z: https://ec.europa.eu/regional_policy/policy/how/principles_en. [cit. 2025-15-01].
- EUROPEAN UNION, 2013. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1083/2006 ze dne 17. prosince 2013. Online. In: *Úřední věstník Evropské unie*. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?qid=1571770454595&uri=CELEX:32013R1303>. [cit. 25-01-20].
- EVROPSKÝ PARLAMENT, [2025]: *Evropský sociální fond plus. Co je ESF*. Online. Dostupné z: <https://european-social-fund-plus.ec.europa.eu/cs/co-je-esf>. [cit. 2025-01-17].
- HÁJEK, Oldřich a NOVOSÁK, Jiří, 2010. *Kohezní politika v širších souvislostech*. Žilina: Georg. ISBN 9788089401192.
- KHENDRICHE TRHLÍNOVÁ, Zuzana, 2014. *Partnerství v rozvoji obcí, měst a regionů*. Praha: Auditorium. ISBN 978-80-87284-44-5.
- KOLEKTIV AUTORŮ, 2015. *Evropské strukturální a investiční fondy 2014-2020 v kostce*. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. ISBN 978-80-7538-009-8.
- KÖNIG, Petr, 2009. *Rozpočet a politiky Evropské unie: příležitost pro změnu*. 2. aktualiz. vyd. Beckova edice ekonomie. Praha: C.H. Beck. ISBN 978-80-7400-011-9.
- KRBOVÁ, Jana, 2016. *Strategické plánování ve veřejné správě*. Praha: Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7552-587-1.

MAPY, ©2025. *Vlastní body*. Online. Dostupné z: <https://mapy.com/cs/dopravni?vlastni-body&ut=Nov%C3%BD%20bod&ut=Nov%C3%BD%20bod&ut=Nov%C3%BD%20bod&ut=Nov%C3%BD%20bod&uc=97.C4xYUDD97Zt4xYt1m310xYJMs9oC-4xXOGq97U-4xWytY&ud=M%C4%9Bsto%20Albrechtice%2C%20Brunt%C3%A1l&ud=Zlat%C3%A9%20Hory%2C%20Jesen%C3%ADk&ud=Vrbno%20pod%20Prad%C4%9Bdem%2C%20Brunt%C3%A1l&ud=Horn%C3%AD%20Bene%C5%A1ov%2C%20Brunt%C3%A1l&ud=17%C2%B021%2759.638%22E%2049%C2%B054%2757.653%22N&x=17.5217479&y=50.1392177&z=10>. [cit. 2025-03-19].

MĚSTO ALBRECHTICE, ©2025a. *Historie: O městě*. Online. Dostupné z: <https://www.mesto-albrechtice.cz/informace/historie-mesta/o-meste/?ftresult=m%C4%9Bsto+albrechtice+le%C5%BE%C3%AD>. [cit. 2025-02-27].

MĚSTO ALBRECHTICE, ©2025b. *Historie města*. Online. Dostupné z: <https://www.mesto-albrechtice.cz/informace/historie-mesta/historie-mesta/?ftresult=noviny>. [cit. 2025-03-03].

MĚSTO ALBRECHTICE, ©2025c. *Ordinační doba lékařů*. Online. Dostupné z: <https://www.mesto-albrechtice.cz/informace/ordinacni-doba-lekaru/>. [cit. 2025-03-13].

MĚSTO ALBRECHTICE, ©2025d. *Turistika a volný čas: Městský turistický okruh*. Online. Dostupné z: <https://www.mesto-albrechtice.cz/volny-cas/turistika-a-volny-cas/mestsky-turisticky-okruh-2020cs.html>. [cit. 2025-03-15].

MĚSTO ALBRECHTICE, ©2025e. *Volný čas: Měšťanský dům*. Online. Dostupné z: <https://www.mesto-albrechtice.cz/volny-cas/mestansky-dum/>. [cit. 2025-03-15].

MĚSTO ALBRECHTICE, ©2025f. *Volný čas: Turistika a volný čas*. Online. Dostupné z: <https://www.mesto-albrechtice.cz/volny-cas/turistika-a-volny-cas/>. [cit. 2025-03-15].

MĚSTO ALBRECHTICE, ©2025g. Online. Dostupné z: <https://www.mesto-albrechtice.cz/>. [cit. 2025-03-15].

MINISTERSTVO DOPRAVY, ©2025. *Fondy EU*. Online. Dostupné z: <https://md.gov.cz/Dokumenty/Evropska-unie/Programy/Fondy-EU?returl=/Dokumenty/Evropska-unie/Programy>. [cit. 2025-01-30].

MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ, 2025. *Registr poskytovatelů sociálních služeb*. Online. Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/registr-poskytovatelu-sluzeb#/registr-poskytovatelu-detail-sluzby/5032>. [cit. 2025-03-13].

MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ, 2025a. *Dotace z ESF – Operační program Zaměstnanost plus (OPZ+)*. Online. Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/dotace-z-esf>. [cit. 2025-01-30].

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR: IROP 2014–2020, ©2025. *Informace k IROP 2014-2020*. Online. Dostupné z: <https://irop.gov.cz/cs/irop-2014-2020>. [cit. 2025-02-02].

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ, ©2025a. *Podpora a rozvoj regionů Podpora a rozvoj regionů*. Online. Dostupné z: <https://mmr.gov.cz/cs/narodni-dotace/podpora-a-rozvoj-regionu>. [cit. 2024-12-29].

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ, ©2025b. *Spolupráce v rámci EU*. Online. Dostupné z: <https://mmr.gov.cz/cs/evropska-unie/spoluprace-v-ramci-eu-a-mezinarodni-spoluprace/spoluprace-eu>. [cit. 2024-12-29].

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ, ©2025c. *Evropský námořní a rybářský fond*. Online. Dostupné z: <https://mmr.gov.cz/cs/microsites/ispz/financovani/evropske-zdroje>. [cit. 2025-01-02].

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ, 2017. *Informace pro vládu ČR o postupu prací při tvorbě Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+*. Online. In: Ministerstvo pro místní rozvoj. Dostupné z: https://mmr.gov.cz/getmedia/7bdc7df1-1e36-4843-a491-0760a2c5c35d/Vlada_2_Material.pdf. [cit. 2024-12-29].

MINISTERSTVO PRŮMYSLU A OBCHODU (MPO), ©2025. *Operační program pro technologie a aplikace pro konkurenceschopnost*. Online. Dostupné z: <https://optak.gov.cz/>. [cit. 2025-02-15].

MINISTERSTVO PRŮMYSLU A OBCHODU, ©2005–2025. *OP PIK 2014-2020*. Online. Dostupné z: <https://mpo.gov.cz/cz/podnikani/dotace-a-podpora-podnikani/oppik-2014-2020/>. [cit. 2025-02-02].

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY (MŠMT), ©2017. *O programu*. Online. Dostupné z: <https://opvvv.msmt.cz/o-programu>. [cit. 2025-05-06].

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ, ©2009–2021. *Program rozvoje venkova 2014–2020*. Online. Dostupné z: <https://mze.gov.cz/public/portal/mze/dotace/program-rozvoje-venkova-na-obdobi-2014>. [cit. 2025-05-06].

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ, ©2009–2021. *Programové dokumenty OP Rybářství 2014–2020*. Online. Dostupné z: <https://mze.gov.cz/public/portal/mze/dotace/operacni-program-rybarstvi-na-obdobi-1/zakladni-informace/programove-dokumenty>. [cit. 2025-02-04].

MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ, ©2025. *OP Životní prostředí 2021–2027*. Online. Dostupné z: https://mzp.gov.cz/cz/opzp_2021_2027. [cit. 2025-02-15].

MOLICA, Francesco; PONTIKAKIS, Dimitrios a MIEDZIŃSKI, Michał, 2025. Why a challenge-oriented approach is a good match for the needs and challenges of EU Cohesion Policy. Online. *Environmental Innovation and Societal Transitions*. Vol. 2025, no. 55, s. 1–6. ISSN 2210-4224. Dostupné z: <https://doi.org/https://doi.org/10.1016/j.eist.2024.100947>. [cit. 2025-05-06].

MONITOR – KOMPLETNÍ PŘEHLED VEŘEJNÝCH FINANCÍ, 2025. *Město Město Albrechtice (Bruntál)*. Online. MONITOR. Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.gov.cz/ucetni-jednotka/00296228/prehled?rad=t&obdobi=2412>. [cit. 2025-03-18].

NAHODIL, František, 2014. *Veřejná správa a financování veřejného sektoru*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk. ISBN 978-80-7380-536-4.

NÁRODNÍ SÍŤ MÍSTNÍCH AKČNÍCH SKUPIN, ©2025. *Co jsou MAS*. Online. Dostupné z: <https://www.nsmas.cz/o-nas/co-jsou-mas/>. [cit. 2025-02-24].

OPD, ©2022. *Operační program Doprava*. Online. Dostupné z: <https://opd2.opd.cz/stranka/opd3>. [cit. 2025-02-10].

OPERAČNÍ PROGRAM DOPRAVA, ©2010. *Příprava operačního programu Doprava na období 2014–2020*. Online. Dostupné z: https://opd1.opd.cz/cz/OP_doprava_2014-2020. [cit. 2025-01-30].

OPERAČNÍ PROGRAM JAN AMOS KOMENSKÝ (OP JAK), ©2025. *O programu*. Online. Dostupné z: <https://opjak.cz/o-programu/>. [cit. 2025-02-11].

PAVLÍK, Marek a kol., 2016. *Podpora lokální ekonomiky: využití skrytých potenciálů v regionech*. Praha: Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7552-390-7.

PAVLÍK, Marek a kol., 2020. *Regiony budoucnosti – spolupráce, bezpečí, efektivita: Inspirace pro rozvoj měst a regionů s příklady dobré praxe*. Grada. ISBN 9788027113101.

PIATTONI, Simona a POLVERARI, Laura, 2016. *Handbook on Cohesion Policy in the EU*. Northampton, MA, USA: Edward Elgar Publishing. ISBN 9781784715663.

PROVAZNÍKOVÁ, Romana, 2015. *Financování měst, obcí a regionů – teorie a praxe: 3. aktualizované a rozšířené vydání*. Grada. ISBN 978-80-247-5921-0.

PRŮCHA, Petr, 2017. *Základy správního práva: učební text pro bakalářské studium*. 2. vydání. Učebnice právnické fakulty MU. Brno: Masarykova univerzita. ISBN 978-80-210-8517-6.

REGIONÁLNÍ INFORMAČNÍ SERVIS, ©2021. *Břidličná (okres Bruntál)*. Online. Dostupné z: <https://www.risy.cz/cs/vyhledavace/uzemi/597228-bridlicna>. [cit. 2025-03-19].

REGIONÁLNÍ INFORMAČNÍ SERVIS, ©2021. *Horní Benešov (okres Bruntál)*. Online. Dostupné z: <https://www.risy.cz/cs/vyhledavace/uzemi/597350-horni-benesov>. [cit. 2025-03-19].

REGIONÁLNÍ INFORMAČNÍ SERVIS, ©2021. *Vrbno pod Pradědem (okres Bruntál)*. Online. Dostupné z: <https://www.risy.cz/cs/vyhledavace/uzemi/597961-vrbno-pod-pradedem>. [cit. 2025-03-19].

REGIONÁLNÍ INFORMAČNÍ SERVIS, ©2021. *Zlaté Hory (okres Jeseník)*. Online. Dostupné z: <https://www.risy.cz/cs/vyhledavace/uzemi/597996-zlate-hory>. [cit. 2025-03-19].

REGIONÁLNÍ INFORMAČNÍ SERVIS, ©2021a. *Město Albrechtice (okres Bruntál)*. Online. Dostupné z: <https://www.risy.cz/cs/vyhledavace/uzemi/597635-mesto-albrechtice>. [cit. 2025-03-02].

Schválená Dohoda o partnerství 2021-2027, 2022. Online. In: Dotaceeu. 2023. Dostupné z: <https://www.dotaceeu.cz/cs/evropske-fondy-v-cr/kohezni-politika-po-roce-2020/dohoda-o-partnerstvi/verejna-konzultace-k-prvni-mu-navrhu-dohody-o-partn>. [cit. 2025-02-10].

SCHWARZ, Kelly, 2024. *Evropský parlament: Evropský fond pro regionální rozvoj (EFRR)*. Online. Dostupné z: <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/cs/sheet/95/evropsky-fond-pro-regionalni-rozvoj-efrr->. [cit. 2025-05-06].

SCHWARZ, Kelly, 2024a. *Evropský parlament – Fond soudržnosti*. Online. Dostupné z: <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/cs/sheet/96/fond-soudrznosti>. [cit. 2025-05-06].

SCHWARZ, Kelly, 2024b. *Evropská komise: Fond solidarity*. Online. Dostupné z: <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/cs/sheet/97/fond-solidarity>. [cit. 2025-05-06].

SMĚKALOVÁ, Lenka a KUČERA, Filip, 2022. EU Cohesion Policy in the Czech Republic and Poland: Comparison of Intervention Areas Among Regions. Online. *SciPap*. Vol. 30, no. 2, s. 1-9. Dostupné z: <https://doi.org/https://doi.org/10.46585/sp30021554>. [cit. 2025-03-01].

Socioekonomická analýza: Strategický plán Města Albrechtic do roku 2030, 2021. Online. In: Město Albrechtice. Dostupné z: <https://www.mesto-albrechtice.cz/urad/aktuality/socioekonomicka-analyza-k-strategickemu-planu-1774cs.html>. [cit. 2025-03-10].

STEJSKAL, Jan a KOVÁRNÍK, Jaroslav, 2009. *Regionální politika a její nástroje*. Praha: Portál. ISBN 9788073675882.

Strategický plán Města Albrechtic do roku 2030: Jednání pracovní skupiny, 2021. Online. In: Město Albrechtice. Dostupné z: https://www.mesto-albrechtice.cz/e_download.php?file=data/editor/773cs_6.pdf&original=02_Jednani_Pracovni_Skupiny_1_12_2021.pdf. [cit. 2025-03-13].

Strategický plán, 2022. Online. In: Město Albrechtice. Dostupné z: <https://www.mesto-albrechtice.cz/urad/strategicky-plan/>. [cit. 2025-03-02].

TVOŘÍME EVROPU, ©2005-2025. Strukturální fondy. *Tvorimeevropu.cz*. Online. Dostupné z: <https://tvorimeevropu.cz/ja-a-eu/prehled-fondu/strukturalni-fondy/>. [cit. 2025-01-17].

VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY, 2024. *Fondy Evropské unie*. Online. Dostupné z: <https://vlada.gov.cz/cz/uradvlady/strukturalni-fondy/strukturalni-fondy-73340/>. [cit. 2025-02-18].

ZAHRADNÍK, Petr, 2017. *Kohezní politika Evropské unie*. Beckova edice ekonomie. Praha: C.H. Beck. ISBN 978-80-7400-527-5.

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 Poloha města Město Albrechtice	48
Obrázek 2 Znak města Město Albrechtice	49
Obrázek 3 Vývoj počtu obyvatel v období 2013-2023	50
Obrázek 4 Rozdíl přistěhovalých a vystěhovalých obyvatel v období 2013-2023	52
Obrázek 5 Index stáří v %	53
Obrázek 6 Rozpočet města Město Albrechtice v období 2013-2014	59
Obrázek 7 Poloha vybraných měst	60
Obrázek 8 Počet projektů dle druhu Evropského fondu města Město Albrechtice v programovém období 2014-2020	65
Obrázek 9 Počet projektů ve městě Město Albrechtice dle jeho tematického zaměření v programovém období 2014-2020	67
Obrázek 10 Počet projektů dle druhu Evropského fondu města Břidličná v programovém období 2014-2020	69
Obrázek 11 Počet projektů ve městě Břidličná dle jeho tematického zaměření v programovém období 2014-2020	71
Obrázek 12 Počet projektů dle druhu Evropského fondu města Vrbno pod Pradědem v programovém období 2014-2020	72
Obrázek 13 Počet projektů ve městě Vrbno pod Pradědem dle jeho tematického zaměření v programovém období 2014-2020	74
Obrázek 14 Počet projektů dle druhu Evropského fondu města Zlaté Hory v programovém období 2014-2020	76
Obrázek 15 Počet projektů ve městě Zlaté Hory dle jeho tematického zaměření v programovém období 2014-2020	78
Obrázek 16 Počet projektů dle druhu Evropského fondu města Horní Benešov v programovém období 2014-2020	80
Obrázek 17 Počet projektů ve městě Horní Benešov dle jeho tematického zaměření v programovém období 2014-2020	81
Obrázek 18 Porovnání počtu projektů města Město Albrechtice a vybraných měst za období 2014-2020 a 2021-2027	83
Obrázek 19 Porovnání celkové výše čerpané dotace města Město Albrechtice a vybraných měst za období 2014-2020 a 2021-2027	84
Obrázek 20 Lokalizace chodníku navrženého projektu město Město Albrechtice – Hynčice	94

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1: Průměrný věk obyvatel	51
Tabulka 2 Počet živě narozených a zemřelých obyvatel	51
Tabulka 3 Počet obyvatel dle věkových kategorií	52
Tabulka 4 Počet subjektů dle oblasti podnikání.....	54
Tabulka 5 Přehled sociálních služeb	56
Tabulka 6 Základní ukazatele demografie vybraných měst.....	61
Tabulka 7 Základní ukazatele zaměstnanosti a hospodářství vybraných měst.....	62
Tabulka 8 Základní ukazatele vzdělávání, zdravotnictví a sociální oblasti v letech 2021 a 2022.....	63
Tabulka 9 Přehled operačních programů, počet projektů a výše dotace (v tis. Kč) města Město Albrechtice za obě programová období 2014-2020 a 2021-2027.....	66
Tabulka 10 Finanční prostředky EU dle témat projektů ve městě Město Albrechtice v programových obdobích 2014-2020 a 2021-2027.....	68
Tabulka 11 Přehled operačních programů, počet projektů a výše dotace (v tis. Kč) města Břidličná za obě programová období 2014-2020 a 2021-2027.....	70
Tabulka 12 Finanční prostředky EU dle témat projektů ve městě Břidličná v programových obdobích 2014-2020 a 2021-2027	72
Tabulka 13 Přehled operačních programů, počet projektů a výše dotace (v tis. Kč) města Vrbno pod Pradědem za obě programová období 2014-2020 a 2021-2027	73
Tabulka 14 Finanční prostředky EU dle témat projektů ve městě Vrbno pod Pradědem v programových obdobích 2014-2020 a 2021-2027.....	75
Tabulka 15 Přehled operačních programů, počet projektů a výše dotace (v tis. Kč) města Zlaté Hory za obě programová období 2014-2020 a 2021-2027	77
Tabulka 16 Finanční prostředky EU dle témat projektů ve městě Zlaté Hory v programových obdobích 2014-2020 a 2021-2027	79
Tabulka 17 Přehled operačních programů, počet projektů a výše dotace (v tis. Kč) města Horní Benešov za obě programová období 2014-2020 a 2021-2027	81
Tabulka 18 Finanční prostředky EU dle témat projektů ve městě Horní Benešov v programových obdobích 2014-2020 a 2021-2027.....	82
Tabulka 19 Přehled fondů EU, OP a témat projektů měst v období 2014-2020.....	84
Tabulka 20 Přepočet celkové dotace na jednoho obyvatele 2014-2020	85
Tabulka 21 Přehled tematických okruhů k rozhovorům.....	86
Tabulka 22 Závěr rozhovorů vztahující se k tematickému okruhu 1	87
Tabulka 23 Závěr rozhovorů vztahující se k tematickému okruhu 2: Administrace řízení dotačního procesu	88
Tabulka 24 Závěr rozhovorů vztahující se k tematickému okruhu 3: Rizika a kontroly.....	89
Tabulka 25 Závěr rozhovorů vztahující se k tematickému okruhu 4: Spolupráce obcí a komunikace s občany	90

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

Atd.	A tak dále
CF	Fond soudržnosti
č.	Číslo
ČOV	Čistírna odpadních vod
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
DSO	Dobrovolné sdružení měst a obcí
EaSI	Program pro zaměstnanost a sociální inovace
ECB	Evropská centrální banka
ERDF	Evropský fond pro regionální rozvoj
ESF	Evropský sociální fond
ESF+	Evropský sociální fond plus
ESIF	Evropské strukturální a investiční fondy
EU	Evropská unie
EUR/CZK	Euro/Česká koruna
FEAD	Fond evropské pomoci nejchudším osobám
HDP	Hrubý domácí produkt
IROP	Integrovaný regionální operační program
Kč	Koruna česká
km	Kilometr
LAU	Lokální místní jednotky
LEADER	Propojení aktivit rozvíjejících venkovskou ekonomiku
MAS	Místní akční skupina
Mld.	Miliarda
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj

MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu
MTO	Městský turistický okruh
NSRR	Národní strategický referenční rámec
NUTS	Nomenklatura územních statistických jednotek
OP D	Operační program Doprava
OP JAK	Operační program Jan Amos Komenský
OP PIK	Operační program Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost
OP R	Operační program Rybářství
OP VVV	Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání
OP Z+	Operační program Zaměstnanost Plus
OP ŽP	Operační program Životní prostředí
OP	Operační program
OPD2	Operační program Doprava 2014-2020
OPD3	Operační program Doprava 2021-2027
OPTP	Operační program Technická pomoc
OPZ	Operační program zaměstnanost
ŘO	Řídící orgán
Sb.	Sbírka
SRR	Strategie regionálního rozvoje
SZP	Společná zemědělská politika
TEN-T	Transevropská dopravní síť
tis.	Tisíc
Tzn.	To znamená
Tzv.	Takzvaný

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha P I: Rozpočet města Město Albrechtice v letech 2013–2020 (vlastní zpracování na základě dat z monitor – státní pokladna)

**PŘÍLOHA P I: ROZPOČET MĚSTA MĚSTO ALBRECHTICE V LETECH 2013-2020 (VLASTNÍ ZPRACOVÁNÍ
NA ZÁKLADŠ DAT Z MONITOR – STÁTNÍ POKLADNA)**

Rok	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Příjmy	65 214	58 514	61 085	59 750	78 718	89 637	83 470	88 798	93 872	126 937	115 650	180 798
Daňové příjmy	43 247	44 553	45 669	50 128	55 471	60 942	61 624	57 183	62 866	73 057	80 272	80 516
Nedaňové příjmy	1 952	2 017	1 267	1 237	1 631	2 922	1 962	2 533	15 246	14 365	15 333	15 319
Přijaté transfery	19 645	10 754	13 149	8 209	21 079	25 593	19 356	28 888	15 143	38 922	18 902	83 442
Kapitálové příjmy	369	1 190	1 001	175	538	180	528	195	618	592	1 143	1 521
Výdaje	52 613	55 449	49 384	49 383	93 761	62 018	75 912	62 087	128 075	107 743	102 723	172 910
Běžné výdaje	37 724	48 936	43 835	42 307	41 204	54 061	57 795	53 085	65 449	75 900	81 045	120 181
Kapitálové výdaje	14 889	6 512	5 550	7 076	52 556	7 957	18 117	9 002	62 626	31 843	21 678	52 729
Saldo rozpočtu	12 601	3 065	11 701	10 367	-15 043	27 619	7 558	26 711	-34 203	19 194	12 927	7 888